

Raspodjela baterija

Nakon neuspjelog formiranja posebnog biračkog popisa hrvatske nacionalne manjine u predviđenom zakonskom roku, čime bi se ispunili uvjeti za neposredne izbore za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća, popravni ispit je uspješno završen. Vijećnici HNV-a bit će izabrani alternativnim načinom, posredstvom elektorske skupštine, budući da je dovoljan broj elektora uspio prikupiti po 100 ovjerenih obrazaca s potpisima pripadnika hrvatske nacionalne manjine. Zna se da je popravni ispit uvijek teško položiti, ali se pokazalo kako je broj prikupljenih ovjerenih potpisa za elektore skoro isti broju upisanih Hrvata na poseban birački popis u zakonskom roku za iste izbore. Ovoga su puta birači dali potpise konkretnim izbornim opcijama, a izvjesno je da će elektorski izbori biti održani 6. lipnja u Subotici.

Na stranu sad što prioriteta u radu budućih dužnosnika i vijećnika određenih opcija nisu prezentirani i promovirani (kao – sve se zna?!), izgleda da su se ovdašnji Hrvati, potpisima za elektore, opredijelili za one opcije koje imaju značenje po rezultatima do sada urađenog za boljitak hrvatske manjinske zajednice u područjima informiranja, službene uporabe materinjeg jezika, obrazovanja i kulture, ili su se opredijelili za davanje glasa elektorima slijedeći uvjerenje da će određena opcija, nakon izbora vijećnika, bolje raditi i odlučivati o pitanjima iz tih područja.

Kaže se kako u demokraciji sva vlast proizlazi iz naroda. Možda se takva tvrdnja u današnje vrijeme može učiniti pomalo naivnom, ali to jest tako, ako bolje razmislimo i o primjeru daljinskog upravljača i baterija. Daljinski upravljač kojim se bira TV program može izazvati »interesni konflikt« u obitelji, što se, naravno, završava gledanjem prijenosa nogometne utakmice, ali tko će imati daljinski upravljač u rukama može izazvati i izaziva interesni konflikt i prilikom izbora. No, kako bi taj daljinski upravljač funkcionirao, mora imati baterije, a davanjem glasova na izborima daju se baterije. Bilo je krajnje vrijeme za nove izbore vijećnika našeg HNV-a, a ubrzo će se pokazati i učinak povjerenih baterija u izboru programa.

Z. S.

Poziv

Hrvatska riječ je jedini tjednik u Republici Srbiji na hrvatskom jeziku koji informira čitatelje o događanjima u hrvatskoj zajednici. Ovim putem pozivamo elektore, kao i sve one koji su imali ovlasti za prikupljanje potpisa za elektore, da se pretplate na naš tjednik uz popust od 20 posto. Dokaz o uplati pretplate možete prosljediti faxom ili mailom ili osobno u redakciji Hrvatske riječi, Trg cara Jovana Nenada 15/II, ili u nedjelju, 6. lipnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici.

SADRŽAJ

AKTUALNO

U Apatinu otvoren pristan za bijelu flotu

SIGURNO UTOČIŠTE ZA VIŠE OD TISUĆU BRODOVA.....6

TEMA

Predstavljeni rezultati istraživanja o nasilju u vojvođanskim srednjim školama

SUPROTSTAVLJANJE AUTORITETU, I OBRNUTO.....14

Biomasa, obnovljivi izvor energije
NAJVEĆI ENERGETSKI POTENCIJAL VOJVODINE.....15

Zbirke Ljudevita Vujkovića Lamića, među najvrednijim u hrvatskoj zajednici

PASIJA KOJA ČOVJEKA OBUZIMA CIJELOG.....16-17

INTERVJU

Mario Bara, znanstveni novak na Institutu za migracije i narodnosti u Zagrebu

MEMORIRATI ZNAČAJ SRIJEMA I SRIJEMACA.....12-13

SUBOTICA

Na Verušiću zaustavljeni radovi »Telefonije« na izgradnji plinovoda

POŠTOVANJE ZAKONA ILI OBIČNA OBMANA.....19

DOPISNICI

U Zagrebu predstavljen Godišnjak za znanstvena istraživanja ZKVH

OTVARANJE I ŠIRENJE PROSTORA ZNANSTVENOG PROMIŠLJANJA.....25

KULTURA

Sutra (subota, 15. svibnja) od 18 do 2 sata poslije ponoći očekuje nas velika kulturna manifestacija

»NOĆ MUZEJA« I DILJEM VOJVODINE.....32-33

SPORT

Zapaženi rezultati mladih tenisača i tenisačica TK Spartak

NOVI ŠAMPIONI IZ DUDOVE ŠUME.....45

Korisno iskustvo za buduću europsku elitu

U Skupštini AP Vojvodine 11. je svibnja održano generalno zasjedanje Europskog parlamenta mladih, na kome su sudjelovali učenici i studenti iz više europskih zemalja. Mladi europski parlamentarci boravili su u Novom Sadu prethodna tri dana gdje su, pokraj generalnog zasjedanja, održali i sjednice odbora za ljudska prava, kulturu i obrazovanje, regionalni razvoj, ekonomska i monetarna pitanja, kao i obranu i sigurnost, priopćeno je iz pokrajine. Ovogodišnja konferencija, koja je okupila preko 70 mladih iz Francuske, Rumunjske, Hrvatske, Poljske i naše zemlje, održana je pod pokroviteljstvom Skupštine i Vlade AP Vojvodine, u partnerstvu s Gimnazijom »Jovan Jovanović Zmaj« iz Novog Sada. Generalno zasjedanje Europskog parlamenta mladih svečano je otvorila potpredsjednica Skupštine AP Vojvodine mr. *Maja Sedlarević*. Pozdravljajući mlade parlamen-

tarce ona je izrazila zadovoljstvo što se tako značajan skup održava baš u Skupštini Vojvodine, ističući kako je to najjezičniji parla-

»Također, veliko mi je zadovoljstvo da ste konferenciju Europskog parlamenta mladih organizirali baš ovog vikenda kada se obilježavaju

konsenzusa u političkim i društvenim institucijama o tako značajnim temama kao što su otkrivanje i usvajanje europskih vrijednosti u obrazovanju, društvenom i kulturnom životu, ekonomiji, sigurnosti, regionalnom razvoju, osim znanja stječete i dragocjeno iskustvo, koje će vam pomoći da jednog dana postanete europska politička elita. Želim vam da se vrlo brzo svi zajedno ponovno sretnemo u Europskom parlamentu i da se kao europski političari sjetite ove konferencije i Novog Sada.«

Podsjetimo, Europski parlament mladih, sa sjedištem u Berlinu, radi uz potporu Vijeća Europe i predsjednika Europskog parlamenta, a okuplja mlade iz cijele Europe, učenike i studente koji imaju između 16 i 22 godine. Ogranak te međunarodne organizacije je i Europski parlament mladih Srbije (EPMS), čiji članovi aktivno sudjeluju u radu te organizacije.

ment poslije Europskog. Ona je naglasila kako je u pokrajinskom parlamentu u službenoj uporabi šest jezika i da svaki zastupnik na sjednicama može govoriti na svom materinjem jeziku.

Dan pobjede nad fašizmom i Dan Europe, što govori da dijelimo zajedničke ideje i vrijednosti«, kazala je u svom obraćanju mr. Maja Sedlarević. »Zajedničkim radom, razgovorom i postizanjem

U APATINU OTVOREN PRISTAN ZA BIJELU FLOTU

Sigurno utočište za više od tisuću brodova

Utorak, 11. svibnja, predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. *Bojan Pajtić* i predsjednik općine Apatin dr. *Živorad Smiljanić* svečano su otvorili moderni pristan za bijelu flotu u Apatinu. Uz pomoć pokrajinske vlade i Fonda za kapitalna ulaganja Republike Srbije, općina Apatin je u marinu i pristanište za putničke brodove uložila oko 5 milijuna eura.

Pristanište za bijelu flotu izgrađeno je po najvišim europskim standardima. Pontoni su od plutajućeg betona, tako da će, neovisno o vodostaju Dunava, pristajanje brodova biti moguće tijekom cijele godine. U Apatinu će biti carinjen i teret na brodovima koji će doplovljavati iz Mađarske.

Svojim izgledom i funkcionalnošću pristanište se u cijelosti uklapa u razvojni program dunavske strategije«, kaže Bojan Pajtić. »Ovo pristanište i marina uklapaju se i u strategiju razvoja AP Vojvodine. U samo pristanište ove je godine uloženo više od milijun eura i ono će u budućnosti biti sigurno utočište za više od tisuću brodova, koji godišnje prođu ovim dijelom Dunava«, kaže dr. Bojan Pajtić.

S druge strane, Živorad Smiljanić smatra kako će stvaranjem tehničkih uvjeta za pretovar robe s teretnih

brodova Apatin biti jedan od prvih gradova u Vojvodini koji će, zahvaljujući potpori Vlade Vojvodine, pružati cjelovite usluge svim vrstama plovila koja prometuju najvećom europskom rijekom. »Europa danas sve ozbiljnije razmišlja o Koridoru 7, a mi smo realizaciju svoje vizije razvoja Apatina započeli prije pet godina postavljanjem temelja za izgradnju marine, pristana za bijelu flotu i RTC-a«, kaže Smiljanić.

Ivan Andrašić

BRAČANI BEOGRAĐANIMA PREDSTAVILI SVOJE TURISTIČKE POTENCIJALE

Bol je turistički prvak Hrvatske

Kalemegdanska terasa u Beogradu okupila je u utorak Bračane, sve one koji se s lijepim osjećajima prisjećaju ljetovanja na Bolu, koje je ponovno atraktivna destinacija za turiste iz Srbije, piše B92. Bol je bio obvezna destinacija u odrastanju mnogih Beograđana, Novosađana i djece iz Srbije. »Bilo je jako lijepo, stvarala su se neka prijateljstva iz Beograda, Novog Sada iz drugih krajeva Srbije«, kaže jedna žena. Ona dodaje kako je njeno djetinjstvo bilo bezbrižno i da je Bol bio pun djece iz Srbije, kao i voždovačko odmaralište u kojem su boravili, a koje je bilo prekrasno. Ona kaže kako je Bol njoj odredio život, jer je tu upoznala supruga. Bol je za nju sudbinski.

Turistička organizacija općine Bol, najjužnijeg naselja na hrvatskom otoku Brač, predstavila je svoju ponudu za ovu sezonu. Za mnoge nazočne to je bila prilika da se sjetite nekih starih vremena.

»Najmlađa klijentela koja je ljevala na Bolu sada su ozbiljni ljudi i naši dragi gosti, oni čija su sjećanja najupečatljivija«, kaže *Markito Marinković* iz Turističke zajednice općine Bol.

Od nekadašnjeg ribarskog mjesta Bol je postao turistički prvak Hrvatske, prema ocjeni Hrvatske gospodarske komore.

»Bol je najbolje ocijenjena destinacija«, kaže hrvatski veleposlanik u Beogradu *Željko Kuprešak*.

SVEČANA AKADEMIJA U SKUPŠTINI VOJVODINE U POVODU DANA POBJEDE NAD FAŠIZMOM

Ujedinjena Europa je najveći mirovni projekt

U povodu 9. svibnja, Dana pobjede nad fašizmom i 65 godina od oslobođenja od fašizma, u Skupštini APV održana je svečana akademija. Uz minutu šutnje, svi su nazočni iskazali poštovanje preminulima, koji su svoj život dali za oslobođenje od terora.

Svečanost je otvorio predsjednik Društva za očuvanje istine o NOB-u *Bogdan Tankosić*, pri tome

proizvodi neprijatelje – one čiji život nije vrijedan – ne uspostavi«, riječi su predsjednika Skupštine APV *Sándora Egeresija*.

»Njegujući stečevine antifašizma, ponosito kažem da se u Skupštini APV njeguje pravo na slobodno iskazivanje vlastitog mišljenja. Naglašavam pravo na slobodno iskazivanje vlastitog stava na 6 jezika u službenoj uporabi, jer upravo fašizam teži dokinuti pra-

sku povijest. Pobjeda je otvorila put formiranju novog svijeta, postavila temelj suvremenog društva na kome je izgrađena današnja Europa, temelj demokratskih prava. Ovo je povod da se prisjetimo surove povijesti, izvučemo pouke iz prošlosti i učinimo sve da sačuvamo sjećanje na ta događanja i prenesemo ga na sljedeća pokoljenja«, rekao je Ulašević.

Obilježavanje ovog dana, koji za čovječanstvo označava kraj strašnog razdoblja, pratile su pjesme »Partizani naši«, »Vojvodina divna zemlja«, »Kačuša«, »Zlatibore«, u izvedbi zbora HKPD-a »Jelačić« iz Petrovaradina.

Akademija je održana u organizaciji Društva za očuvanje istine o NOB-u i Skupštine APV.

Ankica Jukić-Mandić

zahvalivši svim nazočnim veteranima, članovima SUBNOR-a i visokim dužnosnicima.

»Ujedinjena Europa je najveći mirovni projekt, jer i danas, 65 godina po okončanju Drugog svjetskog rata, nedvosmisleno i neupitno zahtijeva da se više nikad ne ponove Auschwitz i fašizam. Upravo je suština antifašizma poziv da se humanost i ljudsko dostojanstvo sačuvaju i da se više nikad sustav koji potire ljudsko dostojanstvo i

vo na vlastiti stav, teži ubiti riječ. Naša je dužnost i naše pravo da se suprostavimo moralnoj, ljudskoj, emotivnoj, političkoj ravnodušnosti prema nasilju i zločinu«, rekao je Egeresi.

Na ovaj dan i Rusija slavi 65 godina od pobjede u domovinskom ratu, stoga se skupu obratio i zamjenik veleposlanika Rusije *Vladimir Ulašević*: »Danas nam se pružaju mnoge mogućnosti osvrnuti se na našu zajedničku europ-

PROMJENE U VRHU VOJVOĐANSKOG ODBORA G17 PLUS

Tomislav Stantić novi predsjednik

Na izbornoj skupštini Pokrajinskog odbora G17 plus u Novom Sadu, održanoj 9. svibnja, izabrano je novo vodstvo te stranke u Vojvodini. Za predsjednika vojvođanskog odbora G17 plus, trećeg nakon prošlogodišnje ostavke *Ivane Dulić-Marković*, izabran je *Tomislav Stantić* iz Subotice, a za članove predsjedništva izabrani su: *Ana Novković*, *József Sándor*, *Milan Selaković*, *Milan Čačić*, *Nada Burmazović* i *Snežana Sedlar*, priopćeno je iz ove stranke, a prenosi Tanjug.

Podnoseći izvješće o radu Pokrajinskog odbora G17 plus u prethodnom razdoblju, dosadašnji vršitelj dužnosti predsjednika odbora *Goran Kaurić* izjavio je kako se G17 plus u Vojvodini za svega nekoliko mjeseci uspio izboriti za potpuni povratak na političku scenu.

»Ponovno smo postigli jedinstvo unutar Pokrajinskog odbora, lokalna razina je dinamičnija i aktivnija, a poboljšana je i komunikacija s drugim dijelovima stranke. G17 plus, kao inicijator stvaranja Ujedinjenih regiona Srbije, otvoren je za suradnju sa svim strankama, grupama građana i organizacijama koje koncept decentralizacije i ravnomjernog regionalnog razvoja doživljavaju kao koncept koji Srbiji i Vojvodini donosi prosperitet i perspektivu«, rekao je on.

Sjednici je nazočilo 298 delegata iz 45 lokalnih odbora G17 plus u Vojvodini.

SUTRA NOVO POSKUPLJENJE NAFTNIH DERIVATA

Benzin u Srbiji skuplji nego u Švicarskoj

Gorivo u Srbiji u subotu će poskupjeti u prosjeku za 4,15 dinara po litri, odnosno za 3,77 posto i bit će među naskupljim u regiji. Motorni benzini poskupjet će u prosjeku za 3,8 dinara ili za 3,23 posto, a dizel goriva za 4,5 dinara po litri ili za 4,31 posto.

Nova cijena litre motornog benzina i bezolovnog motornog benzina od 95 oktana koštati će 119,42 dinara, D-1 dizel goriva 110,78 dinara, a D-2 dizela 108,6 dinara. Bezolovni benzin od 92 oktana na crpkama će vozači plaćati 117,3 dinara, a euro premijum benzin 129,69 dinara. Litra dizel goriva EKO 350 iznositi će 112,82 dinara, a cijena EKO 50 dizela bit će 117,79 dinara. Euro dizel će se plaćati 120,83 dinara, dok će lož ulje poskupjeti na 90,82 dinara.

STARE I NOVE CIJENE DERIVATA U DINARIMA

Derivat	stara cijena	nova cijena
MB95	115,73	119,42
BMB95	115,73	119,42
Euro premijum	125,40	129,69
D2	104,56	108,60
Euro dizel	116,05	120,83

Prema priopćenju Ministarstva rudarstva i energetike do poskupljenja naftnih derivata doći će zato što je cijena sirove nafte izražena u dinarima od posljednje korekcije cijena naftnih derivata porasla u prosjeku za 6,44 posto. Ovo je, inače, sedmo poskupljenje derivata nafte od siječnja ove godine, a gorivo je posljednji put poskupjelo prije oko mjesec dana. Srbija je po cijenama benzina postala šampion u regiji. Prestigla je čak i Švicarsku.

BENZIN U EUROPI (U EURIMA)

Država	benzin	eurodizel
Austrija	1,22	1,12
Bosna	1,08	1,04
Bugarska	1,13	1,14
Crna Gora	1,19	1,11
Francuska	1,40	1,28
Grčka	1,45	1,26
Hrvatska	1,16	1,07
Italija	1,40	1,31
Makedonija	1,12	0,90
Njemačka	1,45	1,25
Slovenija	1,21	1,16
Švicarska	1,17	1,21
Srbija	1,19	1,21

ODRŽANA PRVA SJEDNICA ORGANIZACIJSKOG ODBORA »DUŽIJANCE 2010.«

Hoće li se tražiti »sponzor naš nasušni« više?

Iz gradskog proračuna za ovu manifestaciju odobreno je oko milijun i sedamsto tisuća dinara, iz Pokrajinskog tajništva za kulturu milijun dinara, a još se očekuju rezultati s nekoliko natječaja na koje je HKC aplicirao

U prostorijama Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« prošloga tjedna održana je prva sjednica Organizacijskog odbora »Dužijance 2010.«, na kojoj su članovima podijeljena rješenja o imenovanju u odbor, definiran je prijedlog ovogodišnjeg programa, te formiran nadzorni pododbor za praćenje trošenja novca namije-

jance, nije određena niti konačna brojka kojom će se ovogodišnja manifestacija financirati. To će prije svega ovisiti o količini pribavljenog novca. Dio je osiguran iz gradskog proračuna, kaže predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Davor Dulić**.

»A to je milijun i sedamsto dvadeset i osam tisuća dinara. To je sada malo kompliciranije zbog novog

formira nadzorni pododbor koji će posebno pratiti financijske tokove ovogodišnje manifestacije posvećene zahvali za urod. Inače, »Dužijance« ima poseban podračun u okviru računa »Bunjevačkog kola«, a prijedlog je dao zamjenik gradonačelnika **Pero Horvacki**.

»Taj podračun neka prati posebni nadzorni odbor 'Dužijance'. Da s tim ne miješamo funkcioniranje

konferanse i svih drugih govornih predstavljanja koristi ikavica, jer je to dio običaja i ovdašnjeg življa. Bez obzira kako se tko u neakvom političkom ili nacionalnom kontekstu osjeća. Ovdje nije riječ o tome, već o dužijanci. Ona se uvijek događala na ikavici. Volio bih da to tako bude i sada. To je prvi dio prijedloga, a drugi je da sve što se piše bude pisano na ekavici tj. ćirilicom, na hrvatskom, ijekavicom i latinicom i na mađarskom jeziku. To su službeni jezici i pisma u ovome Gradu.«

To možda jest linija manjeg otpora prema javnosti, ali kako kaže **Davor Dulić**, na ovaj način su ispunjene pravne potrebe i uvjeti. Prijedlog je prihvaćen s većinom glasova nazočnih članova Organizacijskog odbora.

MANJE PROMJENE

Među ostalim, predloženo je i da se Dječja dužijanca pomakne za sedam dana unaprijed zbog preklapanja s lokalnim dužijancama u Starom Žedniku i Bajmoku, ali to nije prihvaćeno zbog toga što su djeca u sadašnjem terminu animirana zbivanjima oko natjecanja risara.

Konstatirano je i da bi izložba »Starih obrta i alata« trebala biti prikazana na atraktivniji način, pa je tako predloženo da se na pogodnom mjestu postavi video-zaslon na kome bi se prikazivalo kako ti strojevi rade.

Smotra folklornih skupina koja je planirana za 7. kolovoza od 10 do 19 sati neće biti održana kao takva, jer se pokazalo da je u tom vremenu veoma malo gledatelja. Stoga će za to vrijeme u središtu grada orkestri raditi tonske probe.

Do sljedećeg sastanka OO Dužijance bit će formirani odgovarajući pododbori, a bit će određen i način medijskog nastupanja.

(www.suboticadanas.info)

njenih manifestaciji. Za ovu je godinu iz gradskog proračuna za ovu manifestaciju odobreno oko milijun i sedamsto tisuća, iz Pokrajinskog tajništva za kulturu milijun dinara, a još se očekuju rezultati s nekoliko natječaja na koje je HKC aplicirao, čulo se na sjednici. Odlučeno je i da se aktivna konverzacija i konferansa vodi na ikavici, dok će svi dokumenti biti pisani na trima službenim jezicima i pismima u Gradu Subotici.

Kako se u ovom trenutku ne može točno znati kolike su financijske potrebe ovogodišnje duži-

zakona o natjecajima, gdje se za sva sredstva moraju pisati projekti i natjecati se za sredstva. No, i dalje imamo obećanje da su sredstva osigurana prilikom izrade proračuna, bez obzira na nove uvjete. Imamo i odobrenje, ali ne i potpisan ugovor, da su osigurana sredstva Pokrajinskog tajništva za kulturu, u iznosu od milijun dinara.«

NADZORNI PODODBOR

No, potrebna je i kontrola pa je stoga predloženo da se po prvi put otkako se organizira Dužijanca,

»Bunjevačkog kola.«

Izglasano je da Nadzorni pododbor Organizacijskog odbora »Dužijance 2010.« čine predsjednik HKC »Bunjevačko kolo«, odnosno, potpredsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Ivan Stipić** i članovi Odbora dogradonačelnik Subotice **Pero Horvacki** te **Zvonko Stantić**.

Jezične nedoumice višejezične sredine prilično su se jasno očitovala na prijašnjim dužijancama. Kako bi se to ove godine izbjeglo, **Davor Dulić** je predložio rješenje.

»Moj prijedlog je da se tijekom

NOVI SAZIV HNV-A ZNAT ĆE SE ZA NEŠTO VIŠE OD TRI TJEDNA

Izbora će biti, elektori na potezu

*Na izbornoj skupštini u Subotici sudjelovat će najvjerojatnije oko 140 elektora **

Najviše elektora imat će Demokratski savez Hrvata u Vojvodini (68), zatim slijedi Demokratska stranka (51)

U prošli petak, 7. svibnja, završen je rok za predaju prijave za elektore koji će na skupštini birati novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća. Prema informacijama iz Ministarstva za ljudska i manjinska prava neposredno uoči zaključanja ovog broja HR, pristiglo je

140 prijava za elektore, a njihov će konačan broj biti poznat nakon obavljenih provjera.

Drugim riječima, ako je neke bojazni i bilo – s obzirom na neuspjeh u formiranju posebnog biračkog popisa hrvatske nacionalne manjine – ona je sada otklonjena: elektorska skupština za izbor novog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća, budući da je prikupljeni broj potpisa više nego dvostruko veći od minimalnog (za 60 elektora), bit će održana u nedjelju 6. lipnja u Subotici, u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Inače, u novom sazivu HNV-a, za razliku od prijašnjih 35 sjedit će 29 vijećnika i vijećnica, budući da po zakonu trećina moraju biti žene.

TKO JE KOLIKO SAKUPIO?

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini prikupio je potpise za 68 elektora. Po riječima predsjednika te stranke *Petra Kuntića*, najviše potpisa za elektore sakupljeno je u Subotici 37, zatim u Srijemu 13, Somboru 11, dok je u mjestima juž-

nog Podunavlja prikupljeno potpisa za 7 elektora.

»Po statutu stranke, podružnice će dobiti zadatak shodno broju prikupljenih potpisa odrediti elektore, a onda ćemo mi na predsjedništvu stranke predložiti konačnu listu Vijeću DSHV-a, i ono kao glavni odbor usvaja te prijedloge. To će biti urađeno u drugoj polovici svibnja«, kaže Petar Kuntić.

Budući vijećnici ove stranke u HNV-u zalagat će se za ostvarivanje prava koja su, kako ističe Kuntić, definirana domaćim zakonima koji se tiču nacionalnih manjina, kao i Međudržavnim sporazumom o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske. »Inzistirat ćemo na implementaciji prava koja su nam zakonima i ovim sporazumom omogućena a tiču se kulturne autonomije Hrvata. A usput ćemo rješavati i druga pitanja koja budu aktualna«, najavljuje Kuntić.

Petar Kuntić

Petar Kuntić upozorava kako bi eventualni problem mogao nastati zbog toga što je resorno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava primalo i prijave elektora koji imaju i manje od 100 potpisa, te im osiguravalo dodatni rok od 48 sati da dopune kandidaturu.

»Ministarstvo u obzir uzima i kandidature elektora koji su do petka prikupili 50 ili 70 potpisa, te im daju rok od 48 sati da dopune kandidaturu. Bojimo se da bi tu moglo doći do malverzacija, a ukoliko uočimo da je u tih 48 sati došlo do nepravilnosti, reagirat ćemo«, upozorava Kuntić.

DEMOKRATSKA STRANKA

Hrvati okupljeni oko Demokratske stranke, kako neslužbeno saznajemo, prikupili su potpise za 51 elektora. Od tog broja poznato je da će 21 elektor biti s područja Subotice, a ostali iz drugih dijelova države. »Brojem elektora mi ispunjavamo uvjete za formiranje liste«, kaže za HR *Petar Balažević* iz DS-a. »Najvjerojatnije ćemo ići na samo-

Petar Balažević

stalnoj listi, a hoćemo li koalirati s nekim, možda i imati zajedničku listu s DSHV-om, bit će predmet razgovora sljedećih dana. Ne bih ništa prejudicirao«, kaže Balažević.

Balažević najavljuje kako će se vijećnici Hrvati okupljeni oko DS-a u novom sazivu HNV-a zalagati za ostvarivanje prava koja su dana zakonskim okvirima a tiču se područja obrazovanja, kulture, informiranja i službene uporabe jezika. »Također, želimo i da se u HNV-u uspostavi pluralizam, da ono ne bude jednostranačko vijeće. Nitko nema tapiju na hrvatstvo. Kao što u Hrvatskoj nisu svi desničari, ljevičari ili pripadnici centralnih opcija, tako ni u našoj zajednici ne moramo svi razmišljati isto«, dodaje Balažević.

Što se tiče ostalih aktera uključenih u akciju prikupljanja potpisa za elektore, a do čijih smo rezultata uspjeli doći, udruga građana »Pučka kasina 1878« iz Subotice imat će 5 elektora, isto koliko je skupila i udruga Hrvatski kulturni centar »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

KAKO SE FORMIRA VODSTVO?

Prema Zakonu o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća biraju novoizabrani vijećnici HNV-a na konstitutivnoj sjednici vijeća. Lista se formira na osnovu četvrtine od ukupnog broja elektora, za što će – imajući u vidu posljednje informacije iz Ministarstva – biti potrebno 35 elektora.

Izvršna vlast, preciznije pet članova Izvršnog odbora HNV-a (predsjednik IO-a te četiri člana zadužena za područja obrazovanja, kulture, informiranja, službene uporabe jezika i gospodarstva) biraju također vijećnici HNV-a na jednoj od predstojećih sjednica, a članove IO-a predlaže novoizabrani predsjednik HNV-a.

NEPOSREDNI IZBORI ZA 16 MANJINA

Podsjetimo, neposredni izbori za nacionalna vijeća nacionalnih manjina, koje su na to ostvarile pravo, bit će održani također 6. lipnja. Na neposrednim izborima biraju se nacionalna vijeća albanske, aškaljske, bošnjačke, bugarske, bunjevačke, češke, egipatske, grčke, mađarske, njemačke, romske, rumunjske, rusinske, slovačke, ukrajinske i vlaške nacionalne manjine.

Na neposrednim izborima mogu glasovati samo birači upisani u poseban birački popis nacionalnih manjina, a upis traje do 21. svibnja 2010. godine.

Mandati u nacionalnim vijećima dijelit će se među izbornim listama koje osvoje najveći broj glasova, primjenom D'Ontovog sustava.

Inače, svoje nacionalno vijeće putem posrednih izbora (elektorske skupštine) birat će još dvije nacionalne manjine, čiji su pripadnici tijekom SFRJ, kao i Hrvati, bili konstitutivni narod, a to su Makedonci i Slovenci. Elektorska skupština za makedonsku nacionalnu manjinu bit će održana u Pančevu, a za slovensku nacionalnu manjinu u Beogradu.

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI U ZADRU 2010.

Na ovogodišnjem, 6. po redu susretu hrvatske katoličke mladeži, održanom 8. i 9. svibnja u Zadru, okupilo se oko 30.000 sudionika. Geslo ovogodišnjeg susreta bilo je: »Da vaša radost bude potpuna« (1v15,11). Središnje misno slavlje na Višnjiku predvodio je 8. svibnja zadarski nadbiskup mons. *Želimir Puljić*. Ovome susretu nazočili su i mladi iz Subotičke, Srijemske i Zrenjaninske biskupije.

Kao pripremu za ovaj susret, mladi iz Subotičke biskupije imali su misu mladih za mir i kratke kateheze, koju je održao mons. dr. *Andrija Kopilović* večer prije polaska. Zajednici mladih pridružili su se i mladi iz Novog Sada i Sombora. Mlade iz Srijema, njih oko 90, predvodio je povjerenik za mlade Srijemske biskupije vlč. *Ivica Damjanović*. Mlade iz Subotičke biskupije predvodio je vlč. *Marijan Vukov*, a ovome susretu je nazočio i subotički biskup mons. *Ivan Penzeš*.

U svome pozdravu zadarski je nadbiskup mons. *Želimir Puljić* rekao: »Dobro došli u naš grad i u Zadarsku nadbiskupiju. Brojne su obitelji otvorile vrata svojih domova i svoga srca kako bi vas prihvatili kao braću i sestre, kao svoje sinove i kćeri. Došli ste u naš lijepi grad doživjeti radost međusobnog susreta i otvoriti srce za susret s Kristom u čije se ime kršćani uvijek okupljaju. Uskrslu Isus, koji je pobijedio smrt, zlo i grijeh, želi i nama darovati puninu života koju tražimo i za kojom čeznemo...«

Subotičani su u Zadar stigli oko podneva, te su krenuli u povorku koja je razgledala grad i njegove znamenitosti, povijesne i kulturne građevine. Nakon razgledanja

grada, svi su se sudionici okupili na zadarskom stadionu na Višnjiku, gdje je održano euharistijsko slavlje. U ime povjerenika za mlade, svećenika i biskupa, na početku mise mlade je pozdravio šibenski biskup mons. *Ante Ivas*, predsjednik Vijeća HBK za mlade, riječima: »Draga naša hrvatska katolička mladeži! Imam samo jednu poruku: volimo vas. Vi ste naša utjeha. I imam samo jednu želju: Pomozite nam da vas volimo još više – kao Rabbi, Isus, kapetan naše lađe, trs naše loze, vino Očeva vinograda – da naša radost bude potpuna i čaša prepuna Njegova vina, vina ljubavi.«

»Mladi, budite nositelji radosti, nade i povjerenja«, obratio se sudionicima nadbiskup mons. *Puljić* koji je pozdravio sudjelovanje 20 hrvatskih nadbiskupa, apostolskog nuncija u Hrvatskoj *Maria Roberta Cassarija*, biskupijske povjerenike za mlade, 400 svećenika, redov-

ništvo, bogoslove i sjemeništare. Mladi su došli iz nadbiskupija u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srijemske biskupije, Subotičke, Zrenjaninske, Kotorske, Barske te posredstvom Hrvatskog svjetskog kongresa iz Europe i Argentine. Za vrijeme dolaska biskupa do oltara na pozornici koja je sprijeda imala stilizirano pročelje zadarske katedrale sv. Stošije, poletjelo je stotinu golubova. Glazbeno je svetu misu vodio zbor Zadarske nadbiskupije sastavljen za ovu prigodu. U pjevanju su im pomogli svi mladi. Misa je završena pjesmom, odnosno himnom susreta »Da radost bude potpuna«. Mladi

su nakon mise još dugo pjevali ispunjeni zajedništvom. Obitelji iz malog mjesta Karin, pokraj Zadra, ugostili su 106 mladih Subotičana, Somboraca i Novosađana, dok su mladi iz Srijema drugi dan susreta bili smješteni u župi sv. Kuzme i Damjana u Polači. Svi su nas dočekali otvorena srca i toplih riječi.

Sutradan, skupa s domaćinima mladi su sudjelovali na misnom slavlju u crkvi svete male Terezije i zahvalili Gospodinu na predivnom vikendu ispunjenom radošću. Nakon ručka, neki su skupili hrabrosti i na brzinu se okupali u hladnom moru. Došlo je vrijeme rastanka, mnoge ujutro čeka škola,

Da vaša radost bude potpuna

posao, fakultet, te su morali krenuti svojim domovima. Ali svim obvezama vratili su se radosno i s jednom novom energijom koju su dobili od Gospodina. Sljedeći susret hrvatske katoličke mladeži bit će u Sisku 2012., priopćio je na kraju misnog slavlja đakovačko-osječki nadbiskup mons. *Marin Srakić*.

Antonija Sudarević

U ZRENJANINU ODRŽANA DVODNEVNA MANIFESTACIJA »DANI POREČA«

Istra je prelijepo odredište za ovdašnjeg gosta

Osim mora, plaža i sunca, Porečani svojim gostima nude i mnoge druge sadržaje, prije svega upoznavanje s bogatim kulturno-povijesnim naslijeđem. Poreč, iako broji samo 20.000 stanovnika, ima preko stotinu teniskih terena i sedam-osam nogometnih igrališta

U prelijepom ambijentu lovačkog dvorca »Kaštel« u Ečki, kraj Zrenjanina, prošlog je vikenda predstavljena turistička ponuda Poreča i Istre. Presentacija je upriličena u okviru dvodnevne manifestacije »Dani Poreča« održane u Zrenjaninu, u organizaciji Gradske uprave i Javnog poduzeća »Turistički centar«. Promocija u »Kaštelu«, koju su pratili uzvanici, turistički djelatnici i novinari, obilovala je video snimkama i materijalom posebno pripremljenim za ovu priliku. Uz nastup istarske klappe predstavljene su i bogata kuhinja i kvalitetna vina s tih prostora.

Dan kasnije, na Trgu slobode, i građani su mogli upoznati kulturno-povijesno naslijeđe i turističke

iskustva gostiju iz Srbije su fenomenalna. Možda i zato, veli Štifanić, što su Hrvati i Srbi ista slovenska duša, isti karakter ljudi.

»Činjenica je da ljudi s područja Srbije puno troše na odmor i zabavu, i naravno da su nam takvi gosti potrebni. Troše čak više nego turisti iz razvikanijih tržišta, recimo iz Italije ili Austrije – primijetio je Štifanić, koji je godinama radio u turističkoj branši, dok nije stupio na gradonačelničku dužnost.

Od gostiju iz susjedne republike mogli smo čuti kako je Poreč zasigurno turistička metropola Hrvatske i grad koji je po svim pokazateljima najperspektivniji u državi.

»Želimo ostati na tom pravcu, a da bismo to postigli, moramo biti destinacija koja radi tijekom cijele

mnijim proračunom. Cijene, ističe on, određuju hotelijeri, ali jamči da se u Poreču može naći smještaj za svačiji džep.

»Nemojmo se zavaravati, cijena je ta koja danas igra odlučujuću ulogu u planiranju godišnjeg odmora. Svakako da ima gostiju spremnih platiti smještaj, ali ima i onih koji imaju skromnije proračune. Za ove druge izdvojio bih apartmane i sobe u privatnom smještaju, ali i kamp koji je vrlo popularan u posljednje vrijeme«, napominje Velenik.

Na pitanje što to ova hrvatska regija može ponuditi gostima iz Srbije, Velenik odgovara kako se ovdašnjim turistima, prije svega, nudi sigurnost, s obzirom da ovdje nije bilo nikakvih ekscesa. Dosadašnja iskustva turista iz Srbije su odlična, a posebno hvalje čistoću grada i sadržaje koje im nudi ova destinacija.

»Poreč je otvoren grad, sve goste dočekuje široka srca. Na koncu konca, u posljednje vrijeme se i po automobilskim registracijama može vidjeti kako je normalna tranzicija stigla u Poreč. Doista se svaki gost kod nas osjeća kao kod svoje kuće i vrati se s nekim novim doživljajem. Nudimo bogatu izvanpansionsku ponudu, što podrazumijeva i kulinarsstvo, ali i različite invente, ima ih petnaestak koje bih istaknuo«, naveo je Velenik i dodao, kako je za njega Poreč top destinacija u Hrvatskoj, što nije daleko od istine.

TURISTI TRAŽE VIŠE OD MORA I SUNCA

Moderni turisti ne zadovoljavaju se samo morem, plažom i suncem, već traže i dodatne sadržaje koji bi im omogućili da maksimalno ugodno provedu slobodne dane. Istrani zato idu u korak s vremenom i čine sve da se podrede turizmu. Direktor Turističke zajednice općine Tar – Vabriga Denis Žužić podvlači kako su cijela Istra, pogotovo Poreč i Poreština, prepoznatljivi, osim po suncu i moru, i po svojim komparativnim prednostima, prije svega kulturi, tradiciji

i specifičnim proizvodima. Svakako, i po gastronomskoj ponudi, čuvenom pršutu, vinima, maslinovom ulju...

»Oduvijek smo pokušavali, a naročito sada, sve te stvari implementirati kako bi se mogle na jedan lijep i ugodan način konzumirati. Javni sektor, gradovi i općine, rade na oplemenjivanju zelenila i unapređenju infrastrukture kompletne sredine. Naše hotelske tvrtke trude se da smještaj bude s

Gradonačelnik Poreča
Edi Štifanić

Bogata ponuda istrana

potencijale istarskog kraja. Uskoro će ovakva manifestacija biti organizirana i u Novom Sadu.

TURISTIČKA METROPOLA HRVATSKE

»Ovo je način na koji se predstavljamo i u drugim europskim državama. Za ovu sredinu vežu nas posebni odnosi, jer je prije više od dvadeset godina puno Vojvodana dolazilo kod nas na godišnji odmor, pogotovo u zimskom razdoblju. Mislimo da imamo prostora za daljnji napredak i suradnju, naravno, ne samo na polju turizma, već i sporta, kulture i gospodarstva«, kazao je gradonačelnik Poreča Edi Štifanić.

Po njegovim rečima, dosadašnja

godine. Zato idemo u neke nove projekte, kao što su izgradnja dva nova golf terena i velikog gradskog bazena. Također, naš grad, koji broji samo 20.000 stanovnika, ima šest sportskih dvorana, preko stotinu teniskih terena, sedam-osam nogometnih igrališta, tako da posjedujemo sve uvjete za turizam, ne samo ljeti, već i zimi«, predstavio je Štifanić turističku ponudu Poreča.

DESTINACIJA S ČETIRI ZVJEZDICE

Direktor Turističke zajednice Poreča Nenad Velenik kaže za Hrvatsku riječ kako se ovaj grad sve više razvija u destinaciju s četiri zvjezdice, gdje ima mesta i za one sa skro-

četiri zvjezdice. Također, trude se i građani koji nude privatni smještaj, jer je naša namjera da kompletna Istra bude jedna destinacija s četiri zvjezdice«, poručio je Žužić i naglasio kako će to omogućiti da Istrani rade cijele godine, a njihovi gosti još više uživaju, kako bi se saživjeli s krajem u koji dolaze i svoja pozitivna iskustva prenijeli friendovima.

U posljednjih nekoliko godina, kazuje Žužić, dolaze i gosti iz Srbije, što je Istranima vrlo drago. Međutim, najbrojniji turisti, kao i oduvijek, stižu iz Njemačke, Austrije, Italije, Slovenije, Nizozemske i Češke.

»Turiste iz Srbije može privući vrlo sličan jezik. Oni nas već poznaju jer je prijašnjih godina ovo bilo karakteristično tržište za goste iz vaše zemlje. Hoćemo se svakom pojedinačno posvetiti tako da se osjeća kao kod kuće. Posjetiteljima nudimo sportske sadržaje, organizirane grupne dolaske i upoznavanje svega što imamo«, rekao je direktor Turističke zajednice općine Tar – Vabriga.

Željko Balaban

MARIO BARA, ZNANSTVENI NOVAK NA INSTITUTU ZA MIGRACIJE I NARODNOSTI U ZAGREBU

Memorirati značaj Srijema i Srijemaca

Razgovor vodio: Dario Španović

Povjesničar i sociolog **Mario Bara** znanstveni je novak na Institutu za migracije i narodnosti u Zagrebu na znanstvenom projektu Utjecaj migracija na regionalni razvoj Hrvatske. Područje njegova znanstvenoga interesa su povijest podunavskih Hrvata (Bunjevaca i Šokaca), planске migracije (agrarne reforme i kolonizacije) i sociologija etničkih odnosa.

Rođen je 1977. u Somboru, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je povijest i sociologiju na Filozofskom fakultetu Zagrebu 2007. godine. U znanstvenim časopisima objavio je više znanstvenih radova na temu bačkih Hrvata (»Somborska deklaracija i njezino značenje za bačke Hrvate«, »Dilasova komisija i sudbina bačkih Hrvata«, »Hrvatska seljačka stranka u narodnom preporodu

bačkih Hrvata«, itd.). Suradnik je »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca«.

HR: Institut za migracije i narodnosti u Zagrebu, na kojem ste uposleni, djeluje od 1984. godine. Recite nam kako je ustrojen i čime se bavi?

Institut za migracije i narodnosti osnovan je u Zagrebu 1984. godine pod prvobitnim nazivom Centar za istraživanja migracija i narodnosti dok sadašnji naziv nosi od 1987. godine. Institut je nastao spajanjem Centra za istraživanje migracija i Zavoda za migracije i narodnosti. Trenutačno u Institutu ima 24 zaposlenika, od kojih su njih 17 stručni i znanstveni suradnici a 7 znanstveni novaci, ravnatelj Instituta je dr. sc. *Marino Manin*. Na Institutu ne postoje djelovi već su svi djelatnici zaposleni na različitim projektima, koji se odnose na migracije i njen

utjecaj na različite aspekte u državi, nacionalne manjine u Hrvatskoj kao i hrvatsku nacionalnu manjinu u europskim i preko oceanskim zemljama.

HR: Obuhvaćaju li projekti Instituta i Hrvate iz Vojvodine odnosno Srbije?

Institut za migracije i narodnosti iz Zagreba u okviru istraživanja vanjskih i unutarnjih migracija, hrvatskog iseljeništa i manjina objavljuje rezultate od značaja i za Hrvate u Vojvodini. Temeljito istraživanje hrvatske manjine u Vojvodini, odnosno Srbiji u okviru projekata koje je provodio Institut do sada nije bilo. Međutim, postoje pozitivni pomaci u tom smjeru kroz suradnju Instituta s institucijama Hrvata u Vojvodini poput Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata i Hrvatskog akademskog društva. Ona se za sada manifestira kroz promocije knjiga, razmjenom publikacija kao i većim interesom djelatnika Instituta za pitanje migracija, manjinskog položaja i identiteta Hrvata u Vojvodini.

HR: Jedno od područja vašega znanstvenoga interesa je i povijest podunavskih Hrvata (Bunjevaca i Šokaca). Radite li u tom segmentu na nekom novom istraživanju?

Hrvati u Vojvodini su heterogena zajednica koja se, zbog različitih povijesnih okolnosti, na područje današnje Vojvodine nastanila u različitim razdobljima, u nekoliko većih i nizu manjih migracijskih valova, najčešće pod subetničkim imenima i s raznolikim dijalektalnim značajkama. To je za posljednju imalo, uz teritorijalnu i političko-administrativnu odvojenost od matičnih područja, da su hrvatske subetničke grupe u Vojvodini bile sudionici posebnih povijesnih integrativnih procesa u suvremenu hrvatsku naciju. Posljedice zakašnele nacionalne integracije vidljive su i danas u regionalnoj podvojenosti među hrvatskim stanovništvom u Vojvodini s različitim stupnjem nacionalne osvištenosti. Tako je isticanje etničkog identiteta nasuprot nacionalnom još uvijek izraženo u bačkih Bunjevaca. Velikim dijelom je takav vid deklariranja

na popisima stanovništva vid prilagođavanja i mogućnost opstanka u nepovoljnim političkim okolnostima u kojima se našla hrvatska zajednica u Srbiji. Pod mogućnošću opstanka mislim na svojevrsnu taktiku etničke mimikrije, tj. skrivanja hrvatskog podrijetla u javnom životu, kojom se pokušavala osigurati sigurnost zaposlenja, položaj u društvu itd. Jednom manjem broju osoba deklariranih Bunjevcima, a među takvima ima i onih koji su bili izrazito hrvatski orijentirani u nekim razdobljima, je to vid egzistencije kroz položaje koje time osiguravaju. Također, ne može se zanemariti da postoji i jedna grupa Bunjevaca koja sebe doista ne smatra Hrvatima, a objašnjenje uzroka takvog identificiranja treba tražiti kroz šira interdisciplinarna istraživanja. U nastojanjima objašnjenja tih uzroka, posljednje vrijeme sam se bavio istraživanjem djelovanja raznih institucija, kulturno-prosvjetnih društava, političkih stranaka, raznih asocijacija, karitativnih društava i istaknutih javnih osoba među Bunjevcima i Šokcima tijekom dvadesetoga stoljeća. Naime, od 1918. i stvaranja južnoslavenske države uz buđenje hrvatske svijesti Bunjevaca i Šokaca te osnivanja hrvatskih društava i institucija može se pratiti osnivanje paralelnih društava potaknutih od državnih vlasti koja su trebala Bunjevce udaljiti od hrvatskih integracijskih procesa. Taj isti smjer u politici prema hrvatskom stanovništvu bio je vidljiv od 1990-ih naovamo. Vidljive su i neke druge sličnosti između tih dvaju razdoblja. Takva politika, bilo u Kraljevini SHS/Jugoslaviji ili u suvremenom razdoblju, nije nailazila na gotovo nikakav odjek među Šokcima. Tomu je više razloga. Bački Šokci se nastavljaju na slavonske i baranjske Šokce i čine jednu neprekinutu cjelinu. Kako je nacionalna svijest kod slavonskih Šokaca dobrim dijelom učvršćena u 19. stoljeću takva strujanja, iako slaba, su se osjetila i u bačkih Šokaca. Za razliku od Šokaca, bačkim Bunjevcima (i onima u Mađarskoj) najbliži Bunjevci koji su osim nacionalne svijesti gajili i etničku bili su oni na Hrvatskom primorju i u Lici. Izolirani stoljećima od drugih

*Institut za migracije i narodnosti iz Zagreba u okviru istraživanja vanjskih i unutarnjih migracija, hrvatskog iseljeništa i manjina objavljuje rezultate od značaja i za Hrvate u Vojvodini * Predviđa se da »Biografski leksikon Hrvata istočnog Srijema« ukupno sadrži oko 600 imena, a za sada je napravljen inicijalni abecedarij s osnovnim biografskim podacima, izvorima i literaturom koji obuhvaća oko 400 imena*

hrvatskih skupina, okruženi drugim narodima, Bunjevci su učvršćivali etničku svijest što je rezultiralo nedovršenom nacionalnom integracijom koju su razni politički sustavi koristili za svoje ciljeve. Osim toga Šokci su činili tek manji udio hrvatskog stanovništva u Bačkoj, uglavnom su bili ruralno stanovništvo bez izgrađene društvene elite koja bi se priklanjala potrebama vlasti, pa je time i utjecaj vlasti na ovu zajednicu bio manji

HR: U koliko mjeri je, po vašem mišljenju, istražena mjesna povijest vojvodanskih Hrvata?

Nedovoljno. Vjerojatno sam dao očekivani odgovor. Postoje razlozi zašto nije učinjeno koliko bi mi željeli. Najvažniji razlog je dugo nepostojanje institucionalne organiziranosti vojvodanskih Hrvata. Pokušaji institucionalnog djelovanja obilježeni su diskontinuitetima i često su se dosadašnja istraživanja temeljila na naporima pojedinaca. Ipak, postoje pozitivni pomaci poput od sada najopsežnijeg i najrelevantnijeg, po pitanju mjesne povijesti, projekta Leksikona podunavskih Hrvata Bunjevaca i Šokaca. Taj projekt ne obuhvaća sve hrvatske zajednice u Vojvodini pa su potrebni daljnji naponi, a tu misiju bi mogao uspješno voditi Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata koji bi koordinirao raznim istraživanjima, poticao objavljivanje mjesnih monografija i afirmirao mlade istraživače zainteresirane za mjesnu povijest.

HR: Kakva je, iz vašega iskustva, dostupnost građe takve provenijencije u vojvodanskim arhivskim ustanovama?

Arhivsko gradivo postoji, ali ono najčešće nije tematski sredeno već prema pravilima struke, dakle prema stvarateljima što otežava pretragu potencijalnim istraživačima. Uz određenu educiranost funkcioniranja arhivske službe i načina pretraživanja gradiva taj zadatak je mnogo lakši. Važno je napomenuti kako dosta važnih dokumenata, posebice o djelovanju nekih društava, čuvaju privatne osobe u svojim zbirkama. Nekima je to dio obiteljske povijesti te su upravo iz tog razloga ti dokumenti sačuvani.

HR: U sklopu vašeg rada na Institutu objavljena je knjiga čije je predstavljanje bilo i u Subotici?

U sklopu projekta »Utjecaj migracija na regionalni razvoj Hrvatske« objavljena je monografija »Ratovi, kolonizacije i nacionalna struktura Slavonije u dvadesetom stoljeću«, nedavno predstavljena u Subotici, i nekoliko znanstvenih članaka o stanovništvu Slavonije koje je u prošlom stoljeću bilo izloženo velikim demografskim promjenama.

HR: Vojvodina je u prošlom stoljeću također bila pogođena velikim demografskim promjenama. Može li se uraditi takav projekt za područje Vojvodine?

Rezultati tih istraživanja nameću potrebu komparativne analize s Vojvodinom, regijom koja dijele slične povijesne, gospodarske i demografske procese. Promjena nacionalne strukture u prošlim desetljećima pokazuje najveću sličnost između dijelova Slavonije direktno izloženih ratnim djelovanjima kao i dijelova Vojvodine. U Vojvodini, za razliku od Slavonije, nije bilo vojnih djelovanja, ali će ratno okruženje i razni pritisci 1990-ih uvjetovati drastično smanjenje broja Hrvata, uglavnom njihovom emigracijom u Hrvatsku i druge zemlje ili etničkom mimikrijom na popisu stanovništva. Najdrastičniji su primjeri oni u Srijemu i jugozapadnoj Bačkoj gdje su zabilježeni različiti slučajevi zastrašivanja, pri-

Srijema. Međutim, u tim slučajevima kriterij je da su takve osobe imale značaj za Hrvate u istočnom Srijemu. Idejni tvorci projekta su nakladnik *Eduard Hemar* i novinar *Zlatko Žužić*, obojica iz Zagreba. Eduard Hemar je za Srijem vezan dugogodišnjim istraživanjem sportaša s tog područja, dok je Zlatko Žužić rođenjem Hrtkovčanin i urednik glasila Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata »Zov Srijema« i glasila Zavičajnog kluba Hrtkovčana »Gomolava«. Poziv koji mi je upućen za suradnju u projektu sam rado prihvatio. Za sada je napravljen inicijalni abecedarij s osnovnim biografskim podacima, izvorima i literaturom koji obuhvaća oko 400 imena, a predviđa se da »Biografski leksikon Hrvata istočnog Srijema« ukupno sadrži oko 600 imena. Manji broj biografija je već prikupljen, a neke od njih bit će prethodno objavljene u Zovu Srijema. Tijekom izrade

Upravo zbog burnih demografskih promjena tijekom posljednjeg desetljeća prošlog stoljeća i očitog nestajanja Hrvata u Srijemu, pa i u naseljima koja su naseljavali većinski, javila se ideja da se kroz pokretanje projekta »Biografskog leksikona Hrvata istočnog Srijema« pokuša memorirati za buduće generacije značaj Srijema i Srijemaca u povijesti, kulturi i općem društvenom stvaralaštvu. Naslovom se naglašava istočni Srijem ili dio geografskog Srijema koji se nalazi u Vojvodini, ali u Leksikon će ući i osobe koje nisu rođenjem iz

Leksikona koristit će se dosadašnja iskustva »Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca« kao i drugih sličnih projekata. Cilj je okupiti veći broj suradnika, napose onih iz srijemskih mjesta koji bi mogli pridonijeti u pisanju biografija onih osoba koje su malo ili uopće nepoznate široj javnosti. Predviđeno je da Leksikon izađe u nekoliko svezaka iz više razloga. Prvi je organizacijske prirode. Budući da je projekt pokrenut od entuzijasta kojima to nije jedini i profesionalni poziv bit će jednostavnije izlaženje manjih svezaka, a intenzitet njihova izlaženja ovisit će o broju suradnika i financijskih mogućnosti. Financiranje ovakvih projekata izvan profesionalnih institucija puno je teže i nesigurnije. Zbog toga je namjera aplicirati na natječaje nadležnih ministarstava u Hrvatskoj, ali i na druge potencijalne izvore financiranja. Namjera je da Leksikon izađe u tri sveska čime bi se dio sredstava za izlaženje drugog i trećeg sveska osigurao prodajom prvih svezaka. Kako bi od ideje došlo do realizacije bit će potrebno duže vrijeme i teško je predviđati

zbog sadašnje ekonomske situacije kada bi prvi svezak mogao ugledati. Da bi to bilo što prije ovim putem pozivam sve zainteresirane za da se uključe u njegovu izradu.

HR: U čemu je značaj Leksikona za Hrvate iz Srijema?

Iako ima jasno zacrtane teritorijalne okvire ovaj Leksikon će kroz biografije osoba koja uđu u njegov sadržaj iste staviti u širi odnos s okolnim područjima koja ga okružuju kako bi bile objektivne te oslikavale ukupnost političkih, kulturnih i društvenih odnosa. Leksikon bi trebao ispraviti dosadašnje propuste u postojećim biografijama, kritički ih valorizirati, donijeti nove spoznaje uključujući u sadržaj biografije osoba koje do sada nisu leksikografski obrađene uključujući i one koje zbog političkih okolnosti nisu bile podobne da se uvrste u nacionalne enciklopedije i leksikone. Nadamo se da će ovaj Leksikon u konačnici doći do što većeg broja čitatelja i čuvati svijest o podrijetlu i identitetu srijemskih Hrvata.

HR: Nakladnik Eduard Hemar je jedan od idejnih pokretača novog leksikona. Koji je razlog njegovog zanimanja za Srijem?

Eduard Hemar je suradnik više Leksikona i ima bogato stručno iskustvo u pisanju leksikografskih članaka. Kao nakladnik ima profesionalne kontakte i razgranatu mrežu suradnika koja će biti od moguće pomoći kad Leksikon uđe u fazu izdavanja.

Poziv koji mi je upućen za suradnju u projektu sam rado prihvatio. Dogovoreno je da buduće uredništvo čine Eduard Hemar, Zlatko Žužić i Mario Bara, no ono je otvoreno za nove članove

HR: Na koji način će se prikupljati građa i podaci potrebni za izradu Leksikona?

Članci će se temeljiti na provjerivim podacima u izvorima, dok će sadržaj biti pisan jednostavnim i znanstvenim stilom. Nailazit će se na teškoće s osnovnim biografskim podacima jer za neke osobe ne postoje u dostupnim izvorima. U takvim slučajevima podaci će se bazirati na izjavama članova obitelji kao jednim mogućim izvorima što će u takvim slučajevima biti navedeno u popisu izvora. Stoga nam je važna suradnja s osobama u Srijemu ili podrijetlom iz Srijema koje su poznavatelji mjesnih prilika i značaja određenih osoba kako za hrvatsku zajednicu tako i šire društvo uopće. Postojeća dobra suradnja s Udrugom protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata bit će iskorištena za pomoć u prikupljanju materijala kao i ostvarivanju suradnje s hrvatskim društvima u Srijemu.

PREDSTAVLJENI REZULTATI ISTRAŽIVANJA O NASILJU U VOJVODANSKIM SREDNJIM ŠKOLAMA

Suprotstavljanje autoritetu, i obrnuto

Nasilje ne prestaje samo od sebe, na tome trebaju raditi svi zajedno: nastavnici, roditelji i đaci, a školi kao instituciji je više nego dobrodošla svesrdna pomoć centra za socijalni rad, uprave policije i udruga građana koja mogu pomoći, kaže Stanislava Vučković iz UNICEF-a

Učestalost nasilja u srednjim školama manja je (6,1 posto) u odnosu na osnovne (13,3 posto), međutim alarmantan je podatak prema kojemu je 9,5 posto srednjoškolaca izjavilo kako je nosilo oružje u školu, rezultati su istraživanja provedenog u AP Vojvodini. Istraživanje također pokazuje kako je nasilje između nastavnika i učenika mnogo izraženije nego vršnjačko nasilje – oko 29 posto učenika je imalo iskustvo s psihološkim nasiljem od strane nastavnika, a čak 8,3 posto s fizičkim nasiljem, dok je 43,8 posto

se istraživanje bavi nasiljem s aspekta djece koja su doživjela nasilje i djece koja su bila nasilna prema drugim učenicima.

»Rezultati pokazuju kako postoji trend smanjivanja nasilja u srednjoj školi, što smo protumačili činjenicom da oni imaju sada kognitivne i emocionalne kapacitete suočiti se s problematičnim situacijama na bolji način, nego kada su bili mlađi i kada su bili u osnovnoj školi. Međutim, to još uvijek ne znači da je nasilja malo u srednjoj školi. Alarmantan je rezultat koji ukazuje da je nasilje između

najčešće žrtve nasilja. Međutim, među njima ima i one djece koja se nasilno ponašaju. Taj rezultat pokazuje kako škole mogu osmisliti program prevencije i tako uklopiti tu djecu u zajednicu, inzistirati na zajedničkim aktivnostima i okupljanju djece«, kaže prof. dr. Snežana Smederevac.

KRATKOG PUTA NEMA

Prošle godine u program »Škola bez nasilja« uključilo se devet vojvodanskih srednjih škola u kojima je obuhvaćeno više od 7500 učeni-

čitim prezentacijama u Vojvodini na koje smo pozvali pedagoge i psihologe iz svih osnovnih i srednjih škola. Na žalost, za mene je frapantan bio podatak prema kojemu se psiholozima i pedagozima u školama obraća svega tri posto djece koja dožive nasilje. Više od 20 posto djece reklo je kako se najprije obraćaju svojim prijateljima, 15 posto roditeljima, 5-7 posto nastavnicima, a stručnoj službi samo tri posto. Nakon predstavljanja ovih rezultata anketirat ćemo nazočne psihologe i pedagoge, i očekujemo od njih da svoju stručnost iskažu putem testova i pomognu nam da s UNICEF-om proširimo ovaj program i prilagodimo ga našoj sredini. UNICEF je veoma otvoren za ovaj program, i neke škole su veoma otvorene, međutim neke su zatvorene i takav odnos jednostavno moramo razbiti i razvijati suradnju, jer je sigurnost djece veoma značajna.«

»Kratkog puta nema, nema ni jednostavnih odgovora niti istih rješenja, ali je ključna poruka da nasilje ne prestaje samo od sebe, na tome trebaju raditi svi zajedno: nastavnici, roditelji i đaci, a školi kao instituciji je više nego dobrodošla svesrdna pomoć centra za socijalni rad, uprave policije i udruženja građana koja mogu pomoći«, kaže Stanislava Vučković iz UNICEF-a. »Na nasilje ne treba reagirati okretanjem glave, ne treba ga tolerirati i treba ga rješavati sukladno individualnim potrebama svakog učenika. Djeca trebaju znati koje su posljedice nepoželjnih oblika ponašanja, nastavnici se trebaju toga dosljedno pridržavati, ali kroz konstruktivan pristup nastojati da poprave ponašanje đaka kako ne bi bili isključeni, etiketirani, i sl. Mi na tome svesrdno radimo već pet godina i evaluacija pokazuje da ima velikih pomaka, da je nasilje veoma smanjivo, osobito u nižim razredima, da raste osjećaj sigurnosti kod djece, ali da je za to na prvom mjestu potreban jak angažman, dobra volja, dobra organizacija rada u školi, dobar stručni tim i zalaganje.«

S. Mamužić

učenika izjavilo da su prisustvovali nasilju drugih učenika nad nastavnicima. Kod 40 posto učenika izbjegavanje je najčešća strategija za suočavanje s nasilnicima, dok je uzvratanje istom mjerom druga po primjeni (27,5 posto), a čak 10 posto učenika šuti i nikome ne priča da je ugroženo.

Istraživanje je provedeno u devet vojvodanskih škola na oko 6200 učenika, a proveo ga je departman za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu uz podršku Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, Ministarstva prosvjete i UNICEF-a.

PREVENCIJA

Prof. dr. Snežana Smederevac s odsjeka za psihologiju ističe kako

nastavnika i učenika mnogo izraženije u srednjoj školi nego što je bilo u osnovnoj. Dakako, učenici u srednjoj školi su stariji, fizički snažniji i sada se na drugačiji način suprotstavljaju autoritetu. Ali, to je samo jedna strana problema, i nasilje nastavnika prema učenicima je također izraženo i o tome svjedoči ovo istraživanje.«

U drugom dijelu istraživanja pokušalo se utvrditi koji su osnovni razlozi za nasilje koje škola može kontrolirati, odnosno, na koje škola kao ustanova može utjecati. »Jedno od najvažnijih rezultata u tom dijelu istraživanja jest to da su usamljena djeca i djeca koja su na bilo koji način različita od druge, koja se izdvajaju od drugih i nisu odgovarajuće uklopljena u socijalnu sredinu, potencijalno su

ka i 900 uposlenika. Ovaj program provode Ministarstvo prosvjete Srbije i UNICEF. Pokrajinski tajnik za obrazovanje Zoltán Jeges ističe kako je program Škola bez nasilja u srednjim školama na neki način i za UNICEF eksperimentalni dio, te da se u ovom pilot projektu postižu različite reakcije i različiti uspjesi, istražuje se kako i na koji način u našoj sredini treba reagirati i kako spriječiti nasilje, približiti se djeci.

»Na inzistiranje tajništva odabrane su višejezične škole, to je bio moj osobni zahtjev, i rezultati su ukazali na to da multikulturalnost ne potiče nasilje i da je shvaćanje različitosti jedan od načina da se potiče smanjenje a ne povećavanje nasilja u školama. Ovo istraživanje smo pokazali na trima razli-

Marko Vicko

Korištenjem ovog izvora, umjesto da se spaljuje na njivama, zamijenio bi se dio potrebne energije koja se dobiva iz konvencionalnih izvora

Najveći energetski potencijal Vojvodine

Prema mišljenjima stručnjaka, biomasa je najveći energetski potencijal Vojvodine. Programom ostvarivanja Strategije razvoja energetike Republike Srbije u dijelu koji se odnosi na AP Vojvodinu za razdoblje 2007.-2012. definirani su prioriteti razvoja energetike, a jedan od najvažnijih je korištenje obnovljivih izvora energije s akcentom na biomasi, kao najvećeg i dostupnog izvora energije.

Pokrajinsko tajništvo za energetiku i mineralne sirovine formiralo je prije dvije godine Vijeće za korištenje biomase i otpada u energetske svrhe na teritoriju Vojvodine. Savjet je formiran u nastojanju da se iskoristi energija biomase, umjesto da se spaljuje na njivama. Ocjenjuje se da bi Vojvodina mogla funkcionirati kao samoodrživa regija u energetske smislu u slučaju primjene mjera energetske efikasnosti i korištenja raspoloživih energetskih resursa, prvenstveno biomase i otpada.

RASPOLOŽIVI RESURSI

»U posljednje tri-četiri godine stalno se priča o svjetskoj energetskoj krizi, o nedostatku energenata, dok postojeći izvori energije i energenti koji se koriste izazivaju određene efekte štetne za životni okoliš i zdravlje ljudi i utječu na klimatske promjene. To su uzroci koji su doveli do trenutka da se traže alternative i neki oblici nove energije, a to su obnovljivi izvori energije«, kaže inženjer elektrotehnike Marko Vicko, član pokrajinskog Vijeća za korištenje biomase i otpada u energetske svrhe i stručni suradnik za gospodarstvo i energetiku u subotičkoj Gradskoj upravi.

»Područje Vojvodine raspolaže određenim kapacitetom biomase, koja je prirodno bogatstvo ovog podneblja. Riječ je o značajnom postotku koji bi se mogao iskoristiti u energetske svrhe. Vojvodina godišnje raspolaže s oko 8 milijuna tona otpadne biomase iz poljoprivrede. Jedna od računica je sljedeća: potreba Vojvodine za primarnom energijom koja se koristi iz fosilnih goriva iznosi oko 4 milijuna tona ekvivalentne nafte godišnje, a energija dobivena iz biomase činila bi oko 25 posto od ukupne primarne potrošnje. Znači, postoji više razloga za upotrebu biomase kao pogonskog goriva, počev od mogućnosti smanjenja uvoza skupe nafte, pa do činjenice da je izuzetno niska emisija štetnih plinova prilikom upotrebe takvog goriva. Potencijal postoji i vojvodanska poljoprivreda pokraj

otpada u energetske svrhe održanom sredinom travnja u Novom Sadu.

»Došlo se do zaključka da bi se trebale izraditi određene studije koje bi formirale akcijski plan i formirale zadatke sekcija, koje bi u suradnji s lokalnim samupravama provodile svoje aktivnosti. Ideja projekta je snimanje stanja, jer je jako važno formirati bazu podataka. Tako bismo mogli vidjeti koji su energetske potencijali svih oblika biomase i raspoloživi proizvodni kapaciteti za prerađivanje biomase u forme pogodne za energetske upotrebu. Radit će se na formiranju baze podataka o proizvođačima biomase iz: ratarstva, voćarstva i vinogradarstva, stočarstva, šumarstva i komunalnog otpada«, kaže Marko Vicko i naglašava, da je cilj projekta organiziranje prikupljanja i skladištenja biomase, te gradnja

nje zavisnosti od fosilnih goriva, razvoj ruralnih sredina i smanjenje emisije štetnih plinova. U pitanju je dugoročni projekt ulaganja u budućnost.«

NOVA RADNA MJESTA

Marko Vicko ističe kako bi stvaranje tržišta biomase značilo otvaranje novih radnih mjesta, kao i poticanje ravnomjernog regionalnog razvoja.

»U Vojvodini bi se mogla otvoriti brojna radna mjesta korištenjem obnovljivih izvora energije. Uposlili bi se radnici na poslovima projektiranja i proizvodnji postrojenja, radnici koji bi radili na održavanju novoizgrađenih postrojenja, kao i radnici na poslovima pratećih djelatnosti. A tko će otvoriti ta radna mjesta? Konstatirali smo da bi to mogli biti lokalni poslodavci i lokalne samouprave. To bi mogao biti dobar primjer prakse ulaganja lokalne samouprave u nove izvore energije. Danas se u Vojvodini jako malo koriste obnovljivi izvori energije. U 2009. godini udio obnovljivih izvora u ukupnom energetske bilansu Vojvodine bio je manji 2 posto. Zašto je to tako? Razloga ima više: nedostatak poticajnih mjera od strane države, nema odgovarajuće pravne i tehničke regulative, a potrebna su velika početna ulaganja. Pomak je ipak ostvaren, jer je koncem prošle godine Vlada donijela uredbu o mjerama poticaja za proizvodnju struje iz obnovljivih oblika energije, a prema najavama ove godine će se realizirati i krediti za poduzeća koja žele započeti posao u ovoj oblasti.«

Z. Sarić

Posljednja kap nafte

Sve postojeće rezerve nafte ljudi će iscrpiti do 22. listopada 2047. godine. Prema tvrdnjama energetskog portala EU, tog će dana sagorjeti i posljednja kap »crnog zlata«, dok će prirodnog plina preostati za idućih 19 godina, odnosno do 2068. godine.

proizvodnje hrane ima šansu da postane i proizvođač energije. Zbog svega navedenog formiran je spomenuti Savjet za korištenje biomase i otpada u energetske svrhe.«

PROJEKT ZA RAZVOJ TRŽIŠTA

O ciljevima i ideji projekta za razvoj tržišta biomase u Vojvodini bilo je riječi na posljednjem sastanku Savjeta za korištenje biomase i

proizvodnih kapaciteta primjerenih lokalnim prilikama i potencijalu sirovine za plasman biomase, kako bi se ostvario razvoj tržišta tipiziranih proizvoda biomase od različitih formi biomase prilagođenih za sagorijevanje.

»Na osnovu ovoga projekta moglo bi se dalje raditi i razvijati posao u ovom području, a bit će neophodna i izrada zakona o energetske efikasnosti. Razvoj tržišta biomase uvjetovao bi smanje-

ZBIRKE LJUDEVITA VUJKOVIĆA LAMIĆA, MEĐU NAJVREDNIJIM U HRVATSKOJ ZAJEDNICI

Pasija koja čovjeka obuzima cijelog

Ljubav prema filateliji javila mu se još u dječjačkim danima, a u zrelim godinama razvila se na mnoga druga područja – knjige, stare novine, razglednice Subotice, stari novac, dokumenta, značke, privjeske, kemijske olovke, purculanski i kristalni servis

Kolekcionari su, kažu, čudan svijet. Toliko preciznosti, ljubavi, posvećenosti, gotovo zagriženosti, u malo je kojem hobi.

Ljudevit Vujković Lamić, mlađi, sakupljač je puno toga: od poštanskih maraka, starih subotičkih razglednica, starog novca, preko knjiga, novina, dokumenata, do značaka, privjesaka, kemijskih olovaka, porculanskog i kristalnog servisa, čak i staklenih flašica. Svega ima u njegovoj staroj ali očuvanoj, još pred Prvi svjetski rat izgrađenoj kući u Subotici. A to, da kod Lalike svega ima, znaju mnogi, pa je u njegovoj kući uvijek promena – svi kojima je nešto, eto baš sad zatrebalo, dolaze, traže, razgledaju, biraju, kopiraju, snimaju i posuđuju.

MARKA ZA BOGATSTVO

»Imam svega i svačega, lakše bi bilo nabrojiti što nemam«, priča Ljudevit Vujković Lamić. »Osnovna mi je sakupljačka strast filatelija, zato što sam još kao dijete od 4-5 godina gledao kako otac sortira poštanske marke. Ljubav prema filateliji naslijedio sam od oca, Ljudevita Vujkovića Lamića Moce, koji se tim hobiem počeo baviti kao gimnazijalac 20-ih godina prošlog stoljeća. Njegova je mati, naime, radi lakšeg odgoja četvero djece bez muža, palog u Prvom svjetskom ratu, držala podstanara koji je radio na pošti i on je donosio marke mom ocu. Ta se očeva zbirka maraka tijekom godina proširila, obogatila, pa sam je naslijedio nakon njegove smrti.«

Ljudevit Vujković Lamić, mlađi, danas ima preko 8000 poštanskih maraka, ali sam kaže kako nije bitan broj maraka, koliko je bitna njihova kvaliteta – što ih manje ima u svijetu, to im je vrijednost veća.

»Možete imati jednu vrijednu marku i biti bogataš«, kaže Vujković Lamić. Dovoljno je imati jednu marku, primjerice Mauricijus, Gvajanu, ili Crni peny, to su najrjeđe marke u svijetu, pa da budete u vrhu svjetskih filatelista. Gvajana je, recimo, krajem 40-ih godina prošlog stoljeća prodana za 50.000 dolara. Ta je marka do sada pro-

mijenila nekoliko vlasnika i danas joj se vrijednost ne zna, jer se ne pojavljuje na izložbama. Jedna od najrjeđih maraka koje posjedujem je mađarska marka od 2 filira, na kojoj je piše 'Subotica je slobodna', a otisnuta 11. listopada 1944. godine, znači dan nakon oslobođenja Subotice. Navodno je tih maraka otisnuto nešto više, ali je policija upala u tiskaru koja se tada nalazila

U kući iz 1914.

Sve zbirke nalaze se u obiteljskoj kući Ljudevita Vujkovića Lamića, mlađeg, u Subotici. Ta je kuća izgrađena 1914. godine, neposredno pred Prvi svjetski rat, a izgradio ju je Vujković Lamićev djed Adam Tobi, majčin otac.

u prizemlju zgrade na uglu današnjih ulica Nušićeve i cara Dušana, i oduzela te marke. Otac mi je pričao kako su uspjeli sačuvati pet komada, od kojih je jedna sad kod mene, jedna je u zbirci pokojnog Andrije Šarčevića, a ostale 3 su navodno odnesene u Ameriku. Najstarija poštanska marka koju imam potječe iz XIX. stoljeća.«

Subotica je inače jedan od rijetkih gradova koji je još 1919. imalo filatelističko društvo i koje i danas neprekidno radi, a najavljeno je kako će ove godine u listopadu biti otisnuta marka u povodu 100. obljetnice leta zrakoplovom čuvenog Ivana Sarića.

TRAMVAJ KAO MOTIV

Zbirka starih subotičkih razglednica našeg sugovornika također nije mala.

»Neprikosnoveni sakupljači subotičkih razglednica su Saboles Prokes, zatim Jozsef Horvát, pa Bela Mirnić, koji je prije dvije godine umro«, kaže Vujković Lamić. »Mirnićeve veoma bogata

na svoj način priča o gradu. Ove će godine u Gradskom muzeju biti otvorena izložba u povodu proslave 40 godina od osnivanja Društva kolekcionara i bit će izložene stare gradske razglednice, a priprema se i izložak na temu subotičkog tramvaja, odnosno trase subotičkog tramvaja na razglednicama.

»Nedavno sam došao do razglednice na kojoj se vidi kako tramvaj ulazi na glavni gradski trg iz današnje Ulice cara Dušana, pokraj zgrade Gradske knjižnice. To me je začudilo, jer uopće nisam znao da je tuda tramvaj ikad prolazio. Pokušao sam to istražiti, raspitivao se, ali nitko mi nije o tome ništa znao reći. Svi znamo da je tramvaj išao od željezničkog kolodvora, kroz park Ferenc Reichla, korzom, pa pokraj Pelivana do današnjeg Buvljaka, ali ne znam za ovaj krak od knjižnice«, objašnjava Vujković Lamić.

Kroz poštanske marke i razglednice očitavaju se i smjene država i režima na ovom prostoru. Različiti su jezici na njima, pisma, natpisi na zgradama i dućanima, arhitektura, a ima i toga da je na starim slikama jednostavno prevučen ili precrtan stari naziv na drugom jeziku.

»Svi znamo da se današnji Trg slobode za vrijeme mađarske okupacije zvao Hitlerov trg, ali nikada nisam vidio fotografiju koja bi to i slikom potvrdila. Sasvim slučajno sam na razmjeni u Segedinu našao razglednicu Subotice iz 1941. godine na kojoj piše Hitlerov trg«, kaže Vujković Lamić.

MEĐURATNO I RATNO RAZDOBLJE

Kolekcija knjiga u kući Ljudevita Vujkovića Lamića posebna je priča. Počelo je s njegovim ocem, pa se nastavilo do dana današnjeg.

»Obojica smo sakupljali knjige, časopise, novine, dokumente koji se tiču Subotice, pogotovo međuratne. Mogu se pohvaliti kako je više diplomskih radova, magistarskih radova, a sad već i doktorskih disertacija napisano korištenjem i moje zbirke starih dokumenata. Upravo je to međuratno i ratno razdoblje jako zanimljivo jer je bogato

detaljima o političkim previranjima, podacima, knjigama, dokumentima, razglednicama. Svi oni koji pišu knjige, zatim novinari, znanstveni novaci i drugi, upravo traže podatke iz tog vremena. Nažalost, ima i onih koji od mene posude knjige ili dokumente, a onda mi ih više nikad ne vrate. Malo je takvih, ali ima ih, a meni te knjige i ti dokumenti znače puno više nego njima. Svakom sam voljan posuditi sve što mu treba, bez ikakve naknade, samo da se navede da je iz zbirke Ljudevita Vujkovića Lamića Moce, i da mi ih vrate.«

Naš sugovornik ima skoro sve plakate Dužijance i Velikog prela, ali i veliki broj filatelističkih i sportskih plakata. Pored toga veoma je zainteresiran i za stari sport i opsežnu dokumentaciju i fotografije našeg, subotičkog, najstarijeg nogometnog kluba – Bačke.

»Nesebično mi u sakupljanju pomože prijatelj *Grgo Bačlija*, koji mi je ustupio sve svoje plakate Dužijance i to je zapravo naša zajednička zbirka. Imam i puno predratnih plakata. Danas, nažalost, nemam mogućnosti od svoje mirovine kupovati stare plakate, razglednice i ostalo, jer sve to košta po 20-30 pa i 100, 200 eura, pa kad naletim na neki zanimljiv, ostaje mi da snimim fotoaparatom i tako odložim i sačuvam. Imam i prilično veliku zbirku različitih fotografija, izuzetno dobro surađujem s Historijskim arhivom Subotica i Gradskim muzejem i uvijek im pomazem, kad im god to treba. Zanimljivo mi je da su neki odlazili u Historijski arhiv po dokumente, a direktor *Stevan Mačković* im je poručio: 'Idite kod Moce Vujkovića, od nekih dokumenata on ima više nego mi'. Recimo, svoj magistarski i doktorski rad je, koristeći se i mojom zbirkom dokumenata, napisao u hrvatskoj zajednici poznati znanstvenik *Krešimir Bušić* iz Vinkovaca, a kod mene je dolazio i moja dokumenta koristio i mladi povjesničar *Mario Bara* iz Sombora. Većina onih koji su pisali knjige i monografije o Subotici također su dolazili kod mene, primjerice *Boško Krstić*, *Milovan Miković*, a surađivao sam i s *Gašparom Ulmerom*. Moja će zaostavština dokumenata također otići u Historijski arhiv.«

ŽACKALO I HRVATSKA RIJEČ

Lalika, kako ga prijatelji i brojni poznanici zovu, sakuplja i novine, sve koje se tiču Subotice. Subotica

je, priča on, 1907.-1908. imala 6-7 dnevnih novina. Jesu to bile ponekad novine od po 4 ili 8 stranica, ali su izlazile dnevno, a i Subotičke novine ili Hrvatska riječ bili su dnevni listovi.

»Ti su listovi naravno bili privatni i zastupali su različite političke stavove«, kaže Lalika. »Ima

Športskog lista koji je izlazio od 1935. do 1940. Imam i komplet Hrvatske riječi, ove nove, a na tavanu imam i mnoge brojeve stare Hrvatske riječi, ali ne sve. Posjedujem i sva izdanja Žiga, Glasa ravnice i drugih novina.«

U Lalikinom je posjedu zbirka šalica za kavu, zbirka papirnog

su različite ulice imale iste nazive. Recimo, tzv. Bunjevačka ulica je danas Ulica Ivana Antunovića, a Ivana Antunovića je i prije i poslije Prvog svjetskog rata bila i sadašnja Ulica Đure Đakovića. Iz tih se karata mogu vidjeti i zanimljivi nazivi nekih gradskih ulica: Ulica ključeva, Kriva ulica, Dobra

Velika pogreška

»Ljudi obično prave gluposti, pa sam tako i ja svojevremeno napravio glupost, i to veliku«, kaže Ljudevit Vujković Lamić. »Nakon smrti oca prodali smo njegovu kuću, jer sam već živio u ovoj djedovoj i nisam mogao održavati dvije kuće. Tada sam sve što je bilo na tavanu te kuće, skinuo i natovarao na kamion od 4,5 tone, koji je dvaput okrenuo turu. Te 1972. godine kolekcionarstvo me, izuzev filatelije, nije osobito zanimalo i jednostavno sam sve to s tavana dao u otpad. Što je tamo sve otišlo, tek sam poslije nekoliko godina i sređivanja arhiva, shvatio. Duboko sam uvjeren da sam mnoge vrijedne dokumente pogotovo novina, koje sam morao sačuvati, bacio u otpad i zbog toga sam veoma tužan.«

i takvih koje bismo danas mogli nazvati žutim tiskom, recimo Žackalo koje je izdavao *Miško Prčić*. Taj je baš ubadao. Nije izmišljao, nego je iznosio istinite događaje koji, međutim, spadaju u ogovaranje. Sudskih sporova nije bilo, jer je to bila istina, ali mnogima nije bilo ugodno kada su to pročitali u novinama. Imam i kompletno izdanje subotičkog

novca naše države od završetka Drugog svjetskog rata do danas, zatim metalni novac od stvaranja prve Jugoslavije. Sakuplja, dalje, kemijske olovke, ima ih na stotine, tisuće, pa privjeske za ključeve, sitne flašice, ma svašta.

»Sakupljam i stare karte Subotice, iz kojih se vidi ne samo da su iste ulice kroz povijest imale različite nazive, nego i da

ulica, Jorgovanova, Tiha, Cvjetna itd.«

Vujković Lamić ima i zbirku slika subotičkih slikara, koje su mu, kaže, jako drage. Kupovao ih je dok je mogao, ali od današnje mirovine to više nije moguće. Ima i zbirku uskršnjih jaja, pogotovo jaja od slame, ali i redovnih jaja rukom bojanih.

Za ovakav hobi, pogotovo u višenacionalnom i višejezičnom gradu kakva je Subotica, neophodno je poznavanje više jezika.

»To za mene nije bio problem, jer mi je majka bila Mađarica. Poznavanje jezika općenito od ogromne je važnosti, jer se mora istraživati različita literatura pisana na različitim jezicima«. Ljudevit Vujković Lamić, mladi, priznaje kako niti u jednom području kojim se amaterski bavi nije kompletan, no ipak njegove su zbirke toliko raznovrsne, da se slobodno može reći da o svemu zna poprilično. Do sada je, što kao izlagač, što kao organizator, sudjelovao u 180 različitih izložbi u zemlji i inozemstvu.

Z. Perušić

U TEHNIČKOJ ŠKOLI ODRŽAN SAJAM OBRAZOVANJA

Moja škola je super!

U Vojvodini će ove godine biti otvoreno 23.188 mjesta za upis 20.918 učenika, što znači da će svi koji završavaju osmi razred imati mogućnosti nastaviti srednje školovanje, rekao je pokrajinski tajnik za obrazovanje Zoltán Jeges

Jedanaest subotičkih srednjih škola na Sajmu obrazovanja u Tehničkoj školi predstavilo se radovima svojih učenika pokazujući što se radi i što se može naučiti na različitim nastavnim profilima, te su tako pomogli osmašima da se lakše opredijele o izboru budućeg zanimanja.

Kod štandova su i učenici spremni objasniti i pomoći osmašima da se

oduševljeno kaže kako tko god dode na njezin kuharski smjer sigurno neće promašiti zanimanje. »Spočetka sam se malo uplašila, ali profesor nas je uspio ohrabriti i sve je jako lijepo i zanimljivo. Osmaši definitivno trebaju doći ovdje i neće promašiti. Idemo u hotele na praksu, to je sasvim novo iskustvo i dok to ne učiniš ne znaš kako je lijepo. Svaki kuhar za sebe kaže da je

je ovo pravi smjer, jer ima dosta crtanja interijera, tehničkog crtanja, nacrtne geometrije, itd. Neću nastaviti ovaj smjer na fakultetu jer nisam zainteresirana za crtanje, radije bih učila i zato planiram upisati žurnalistiku.«

Na štandu Kemijske škole »Lazar Nešić« je *Marijana Vojnić*, maturantica na smjeru zaštite životnog okoliša. Ona kaže kako je taj smjer

istaknuo je kako je jako dobro da se ovakvi sajmovi održavaju zato što mladi mogu steći uvid u ono što im se može pružiti u nekoj školi, ali i da se škole pripreme za »budućnost koja neminovno predstoji za dvije godine kada će broj djece početi drastično da se smanjuje«. U Vojvodini će ove godine biti otvoreno 23.188 mjesta za upis 20.918 učenika, što znači da će svi koji završavaju osmi razred imati mogućnosti nastaviti srednje školovanje.

Premda je broj mjesta za upis novih đaka u srednje škole u Srbiji veći za oko 10 posto od broja učenika koji završavaju osmi razred, Jeges kaže kako ovi podaci iskazani za Vojvodinu izgledaju malo drugačije zbog velikog broja jezika na kojima se realizira obrazovanje, kao i velikog broja oglednih odjela, zbog čega je broj slobodnih mjesta za 7,84 posto veći u odnosu na broj učenika.

»Imali smo relativno puno razgovora s predstavnicima Ministarstva obrazovanja da dodamo do ovog broja, jer škole su tražile znatno više pa se morala raditi racionalizacija i smanjivanje. U Sjevernobačkom okrugu je 2420 otvorenih mjesta ili 1975 učenika osmi razreda, znači 455 mjesta više, a u Subotici je 1922 mjesta za upis i 1483 učenika, ili 439 mjesta više. Možda izgleda da je u Subotici predimenzionirano, ali to je gravitacijsko područje i za manjine i za druge sredine, te ne znači da će ovdje biti previše mjesta. Ove godine pokušavamo skupa s Ministarstvom ostvariti projekt u kojemu srednje škole počinju ići k djeci, učenicima. Otvaramo isturene odjele u Beočinu i Žitištu, jer smatramo da je za mrežu škola i ravnomjeran razvoj Vojvodine izuzetno značajno otvarati ovakve škole. Nastavnici će početi putovati i boriti se za učenike, a možda će ovakav model trebati primijeniti i u Subotici, te da u manjim mjestima otvaramo isturene odjele. To znači da velika škola može ponuditi izuzetno veliki broj profila, koje u manjim mjestima moramo iz godine u godinu mijenjati, a drugi razlog – ako djeca ostanu u malom mjestu razvijat će se sportski i kulturni život te lokalne sredine. Također, nije beznačajna činjenica da je sigurnost mladih veća u manjim sredinama. To je projekt koji je naišao na veliki otpor i veliko oduševljenje, ovisi tko je s kog stajališta promatrao«, kaže Jeges.

S. M.

opredijele, a na pitanje što je dobro u njihovoj školi i zašto bi se netko trebao upisati baš tamo, gotovo svi najprije će reći kako je dobro zbog prakse, odnosno svojim smjerom zadovoljni su onoliko koliko ima praktične nastave – što više to bolje.

SVATKO PREMA AFINITETIMA

Brigita Veličkov iz Tehničke škole kaže kako su zanimljivi četverogodišnji smjerovi – tehničar drumskog prometa i unutarnjeg transporta, jer imaju dosta praktične nastave. Ona je, pak, na drugoj godini na smjeru elektrotehničar računala: »Zadovoljna sam i jako je dobro, ali očekivala sam da ćemo puno više imati praktičnog rada na računalima i da neće biti tako teško, i to je malo nezgodno.«

U njenom odjelu od 27 učenika samo su četiri djevojke, ali kaže kako zbog toga nema problema jer svi im žele pomoći, dobri su prema njima i lijepo se ponašaju.

Adrijana Gurinović, drugi razred Ekonomske škole »Bosa Miličević«,

umjetnik, uvijek se nauči nešto novo i nešto što nikada nisi znao da ćeš naučiti, saznaš za jela za koja nisi znao da postoje. Jako je zanimljivo, traženo i jako dobro plaćeno zanimanje.«

Štand Politehničke škole predstavljen je na najvećem prostoru s obiljem materijala, grafičkih radova i različitih predmeta. *Andrea Đuraković* je maturantica na smjeru tehničar za oblikovanje namještaja i interijera. Ona će nastaviti žurnalistiku, ali kaže kako nije htjela upisati gimnaziju već neku strukovnu školu kako bi stekla srednjoškolsku diplomu. »Ovo mi se učinilo kao lijep smjer, zadovoljna sam što sam to upisala, i evo sada je kraj. Stekla sam nova iskustva, praksu imamo u stolarskoj radionici, puno toga se može naučiti, a poslije se može naći i posao. U školi smo osnovali poduzeće u kojemu proizvodimo drvene ručnice, bili smo na sajmu u Kragujevcu, i tako, svašta se može naučiti. Tko voli crtati za njega

dobar za one koji vole kemiju, te će pokušati nastaviti studij zaštite životnog okoliša na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu. Na sajmu je predstavljena i muška gimnazija »Paulinum«, a maturant *Norbert Danji* kaže kako mu se dopada što se ovdje uče jezici poput njemačkog, latinskog i grčkog, te dodaje da će on nastaviti studij povijesti u Novom Sadu.

BORBA ZA UČENIKE

»Dodašnja praksa sajмова obrazovanja pokazala se veoma korisnom, ne samo za osmaše koji se trebaju opredijeliti i donijeti za vlastiti život veoma značajnu odluku o izboru zanimanja, već i za nas kako bismo pokazali što i kako radimo«, kaže ravnateljica Teničke škole *Erzsébet Ivanović*, te dodaje kako se na ovaj način želi pokazati i gdje se potroši novac koji porezni obveznici izdaju za obrazovanje. Otvarajući Sajam obrazovanja, pokrajinski tajnik za obrazovanje *Zoltán Jeges*

NA VERUŠIĆU ZAUSTAVLJENI RADOVI »TELEFONIJE« NA IZGRADNJI PLINOVODA

Poštovanje zakona ili obična obmana

Poljoprivrednici tvrde kako ih je »Telefonija« obmanula ulazeći s trasom plinovoda i do 30 metara unutar njiva, u »Telefoniji« kažu – krivi su »Putevi Srbije«, a u Zavodu za urbanizam da je – sve netko izmislio

Poljoprivrednici s Verušića prije desetak dana zaustavili su radove »Telefonije« na kopanju i postavljanju plinskih cijevi, jer je ovo poduzeće, suprotno prvobitnom dogovoru, trasu plinovoda pomaknulo na nekim mjestima i do 30 metara unutar njiva. Riječ je o dionici koja se proteže od ceste za aerodrom paralelno s atarskim putom s lijeve strane Čantavirske ceste u dužni od oko 1800 metara, duž koje se nalazi stotinjak posjeda. Mještani tvrde kako ih je »Telefonija« obmanula, jer im je prije tri godine prilikom potpisivanja suglasnosti bilo rečeno kako će trasa plinovoda prolaziti tek dva metra uz atarski put. Stoga od »Telefonije« traže da prikupi nove suglasnosti od vlasnika parcela, jer su protupravno ušli u privatne posjede.

»Vi morate platiti štetu koju ste već napravili, a potom prikupiti nove suglasnosti jer su ove ništavne, i onda se morate ponovno dogovarati s vlasnicima parcela. Sve drugo će biti nasilničko ponašanje, jer vi nemate suglasnost za ovo što ste uradili«, rekao je *Marinko Kujundžić*, jedan od oko 50 nazočnih zemljoradnika na sastanku s direktorom i predstavnicima »Telefonije« održanom prošlog petka u Mjesnoj zajednici Verušić.

UGOVORE NITKO NIJE VIDIO

Ispostavilo se kako poljoprivrednici već tri godine otkako su potpisali suglasnosti još uvijek nisu dobili ugovore o tomu, pa zapravo i ne znaju što su potpisali i sumnjaju da u njima zapravo nije precizirano u kojoj će dužini nastati šteta zbog

kopanja plinovoda. Na sastanku se čulo i kako su bageri ušli u posjede bez prethodne najave, pa i na posjede za koje nisu imali suglasnost, na jednoj njivi su uništili lucernu koja je mogla prije toga biti pokošena, te kako su tvrdili zemljoradnici, nakon kopanja struktura zemlje se u tolikoj mjeri izmijenila da ju poslije godinama treba popravljati.

»Dužni ste bili provjeriti sve prije radova, a ne da mi sada jurimo bagere po njivama. Morate se dogovoriti s nama za novu trasu jer prelazite preko naših njiva. Te su suglasnosti prijave, ako mislite da nismo u pravu – tužite nas«, čulo se na sastanku.

Direktor Telefonije *Dragan Kilibarda* rekao je kako poduzeće na ovom području radi već tri-četiri godine, i ništa nije urađeno izvan zakona i na silu. Telefonija je radove počela 2006. godine i izgradila više od 500 km distributivnih plinskih i telefonskih mreža u Bajmoku, Čantaviru, Višnjevcu, Đurđinu, Starom i Novom Žedniku,

itd., a Verušić i Bikovo posljednji je dio preostao za izgradnju.

»Mi nismo došli ovdje kako bismo prošli kroz nečiju njivu, nanižili štetu bilo kome i otišli, jer uložili smo do sada više od 6 milijuna eura u ovu plinsku mrežu i nemamo namjeru bježati. Činjenica da je trasa pomaknuta 30 metara unutar njiva, na žalost, i nama je bila veliko iznenađenje«, rekao je *Kilibarda* tvrdeći kako je JP »Putevi Srbije« atarski put proglasio magistralnom cestom, te kako prema zakonskim propisima u tom slučaju plinovod mora biti udaljen 30 metara.

»Pokušat ću od Zavoda za urbanizam dobiti službeni odgovor

IMA POSLA ZA INSPEKCIJE

U Zavodu za urbanizam demantiraju ove navode i kažu kako nitko nikada »litnji« put nije proglasio ni regionalnom niti magistralnom cestom.

»To što Telefonija tvrdi nije točno, neka pokažu u kojemu Službenom listu je to objavljeno, pa ćete vidjeti da to ne stoji. Prvi put to čujem i liči mi na ortodoksnu glupost. Po svemu onome što mi znamo i što pratimo u Službenim listovima to niti je magistralna, niti je regionalna cesta. Netko je izmislio to, nemam pojma zbog čega, ali u svakom slučaju to nije istina«, kaže dipl. ing. *Stipan Jaramazović* iz Zavoda za urbanizam.

On kaže kako, ukoliko je Telefonija promijenila trasu plinovoda i ako za to nema urbanističke uvjete i građevinsku dozvolu, onda tu ima posla i za inspekcije.

Inače, izgradnju plinovoda financira Fond za kapitalna ulaganja AP Vojvodine, a direktor Telefonije *Kilibarda* kaže kako će ovo poduzeće štetu nastalu na usjevima i zemlji pokušati naplatiti od Fonda, a to je ovako obrazložio: »Sve poslove transporta plina na visokom tlaku jedini može obavljati Srbijagas, koji nije želio uložiti svoja sredstva u ovu izgradnju, što je ista priča kao i s Telekomom. Mi smo onda uz pomoć i veliku podršku struktura iz Subotice i ljudi iz Subotice koji su trenutačno u Beogradu, vi sigurno znate na koga mislim, postigli da Fond za kapitalna ulaganja, na čelu s *Bojanom Pajićem*, financira ovu plinsku trasu.«

S. Mamužić

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

Zrele države lišavaju se tereta

Regije čine optimalnu ekonomsku jedinicu, koja može efektivno nastupiti na europskom tržištu, a država nakon globalizacije više nije u stanju riješiti neka značajna pitanja

U Europskoj Uniji nisu svi jednaki i ne treba gajiti iluzije da se sve rješava automatski ulaskom u uniju, ali se tim činom otvaraju silne mogućnosti i ogromno tržište, kaže zamjenica specijalnog predstavnika glavnog tajnika Ureda Vijeća Europe u Srbiji dr. *Nadia Skenderović-Čuk*.

Nadia Skenderović-Čuk

Ogromna su sredstva na raspolaganju, s kojima se puno toga može ostvariti, ali za to treba biti i dobro pripremljen. Svaka zemlja mora Europsku Uniju uvjeriti u svoje potrebe, kako ta sredstva ne bi propala. Frapantan je podatak da je, primjerice, Bugarska prošle godine iz strukturnih fondova uspjela povući svega 15 posto sredstava koja je imala na raspolaganju, jer jednostavno nisu bili odgovarajuće pripremljeni.

S druge strane, prema riječima ekonomskog savjetnika na Programu podrške regionalnom razvoju Srbije, *Zorana Krtinića*, EU nema političkih uvjeta za novac koji daje budućim članicama. EU želi na

svojim granicama imati uređena područja, poput domačina kojem nije dovoljno da on sam ima uređenu kuću i dvorište, nego želi da i njegov susjed to isto ima kako bi i sam živio u pristojnom okolišu, a budući da susjed nema dovoljno novca, spreman je pomoći mu. O regionalizaciji u zemljama EU bilo

Zoran Krtinić

je riječi na tribini Agore u subotu, kada je, uz Nadiju Skenderović-Čuk i Zoranu Krtinića, uvodničarka bila i članica Gradskog vijeća zadužena za međunarodnu i regionalnu suradnju *Erika Kudlik*.

POSLEDNJI STUPANJ TRANSFORMACIJE

»Europska regionalna politika jedna je od najznačajnijih politika EU«, kaže Nadija Skenderović-Čuk. »S druge strane, imamo svjetsku ekonomsku krizu, koja se toliko osjetila čak i u EU, čiji je cilj upravo lakše prevladavanje takvih kriza. Država više ne može sama opstati na svjetskom tržištu,

nije više u mogućnosti suočiti se s izazovima koji se danas javljaju i neophodno je da se prilagodi i uđe u šire partnerstvo. U konkurenciji zemalja koje do nedavno nisu figurirale kao jake ekonomske sile, ali danas to jesu, prije svega Kina, Rusija, Indija i Brazil, potrebno je udružiti se kako bi se uopće opstalo. A kako to uraditi? Najveći današnji teoretičar i stručnjak za europsku regionalnu politiku profesor *Michael Keating* kaže kako je rješenje u regionalizaciji. On smatra kako regionalizacija nije ništa drugo, nego posljednji stupanj transformacije europskih država.«

Keating, naime, kaže kako je poslije jačanja nacionalnih država krajem XIX. stoljeća, te nakon prvih globalizacijskih efekata početkom XX. stoljeća, državnog intervencionizma, pa jačanja nacionalnih tržišta, i konačno globalizacije, koja je pokazala kako države same sebi ne mogu riješiti neka fundamentalna pitanja, došlo do potrebe da se uspostave regije. Zašto? Zato što regije čine optimalnu ekonomsku jedinicu, koja može efektivno nastupiti na europskom tržištu. Sve dotle je država uspijevala i regije i lokalne zajednice regulirati i stimulirati na vlastitom tržištu – cjenovnom politikom i različitim drugim mjerama, a sada se s javljanjem EU, odnosno jedinstvenog europskog tržišta, to sasvim drugačije definira.

Prema stupnju ostvarene regionalizacije, od svih novoeuropskih

država dr. *Nadia Skenderović-Čuk* izdvaja Poljsku, Češku, Mađarsku, pa i Slovačku. Bez obzira kakve ovlasti imaju, europske regije imaju izravno izabrane institucije vlasti, što je, smatra ona, jako bitno zbog njihova demokratskog legitimiteta i kredibiliteta. Drugo, imaju svoju vladu i imaju neku imovinu

Erika Kudlik

ili neku vrstu financijske autonomije. Četvrto, pitanje je kako država gleda na to. Ako je zrela, država na to gleda kao na rasterećenje.

BRATIMLJENJA I MIKRO REGIJE

Stavljajući Suboticu u kontekst regionalnih odnosa, članica Gradskog vijeća Erika Kudlik kaže kako kontakti postoje i na formalnoj i na neformalnoj razini. Najstariji oblik suradnje su bratimljenja s gradovima iz Karpatskog basena (Segedin-Mađarska, Dunaszerdahely-Slovačka, Szekelyudvarhely-Rumunjska, Olomouc-Češka). Zatim, postoje partnerstva, odnosno

JÖVŐ
VODA POWER
ENERGIJA
WATER
BUDUĆNOST
VÍZ FUTURE
ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

Subotica, 2010.

dobrosusjedski odnosi, koji se mogu sklapati i na određeno vrijeme (primjerice s Osijekom-Hrvatska i Erdom-Mađarska).

»Na susretima bratskih gradova i općina predstavnici se susreću i s predstavnicima drugih bratskih gradova tog grada, tako da se suradnja širi i na taj način«, objašnjava Erika Kudlik.

Kad je riječ o mikroregijama, odnosno o regionalizaciji unutar države, Erika Kudlik kao primjer navodi potpisivanje sporazuma o regionalnom deponiju, kojemu su pristupili predstavnici 6 gradova i općina na sjeveru Vojvodine. Postoje i komunikacije na razini pograničnih mjesta, kao što su suradnje između Kelebije (Srbija) i Kelebije (Mađarska), ili Bačkih Vinograda i Asotthaloma.

PROJEKTI TRAŽE NOVI NAČIN RAZMIŠLJANJA

Zoran Krtinić, ekonomski savjetnik na Programu podrške regionalnom razvoju Srbije, iz svog je iskustva govorio o prijavljivanju i trošenju novca EU. On je, naime, do sada radio na programima prekogranične suradnje i na programu regionalnog razvoja, i to ne samo za institucije EU, nego i za druge domaće i međunarodne institucije kao što su Stalna konferencija gradova i općina, Europska banka za obnovu i razvoj i OESS, gdje je bio angažiran na treninzima i pripremanju projekata.

»Sredstva EU nam jesu na raspolaganju, ali samo pod određenim uvjetima, i to ne političkim, nego pod uvjetima da se potroše za namjenu za koju su predviđena, i na način kako je to procedurama propisano«, kaže Zoran Krtinić. »EU će davati na raspolaganje sve više sredstava za regionalnu suradnju, ukoliko mi budemo u stanju surađivati međusobno. Srbija je u prekograničnu suradnju krenula s Mađarskom 2006. godine, s 22 projekta. Do danas je 200 takvih projekata implementirano, u vrijednosti od 16 milijuna eura.«

Krtinić naglašava kako Srbija u proračunskom razdoblju EU 2007.-2013. na raspolaganju ima oko 200 milijuna eura godišnje, pri čemu vrijedi znati kako je za trošenje europskog novca bitno da je fokus na rezultatima.

»Dakle, projekti traže drugačiji način razmišljanja, a ne sjedenje u uredu od 8 do 3, i traže da se unaprijed isplaniraju rezultati i da se ti rezultati i ostvare«, upozorava Krtinić. »Samo je pitanje naše svijesti kada ćemo to shvatiti, odnosno željeti shvatiti, jer ćemo posljedice shvaćanja ili neshvaćanja jednako osjećati. Programi prekogranične suradnje su neka vrsta testa gdje su neki ljudi imali mogućnost sudjelovati, vidjeti kako se provodi projekt od 20-30 ili 50 tisuća eura, da bi onda, i jedino tada, organizacije i institucije poslije bile sposobne prijaviti i provoditi projekte od 1, 2 ili 5 milijuna eura.«

Z. Perušić

I U SUBOTICI OBILJEŽEN DAN EUROPE

Srbija mora prihvatiti nove vrijednosti

Već 60 godina razvijamo mnoge zajedničke politike na europskoj razini, jer ukoliko želimo imati zajedničko tržište, valutu, moramo imati i zajednička pravila.

To je ono što će biti izazov za Srbiju, rekao je Vincent Degert

U povodu obilježavanja Dana Europe u Subotici je održana konferencija pod nazivom »Regionalna suradnja i gospodarski razvoj«, na kojoj je sudjelovalo izaslanstvo Europske komisije u Srbiji na čelu s veleposlanikom *Vincen- tom Degertom*. Ističući kako su, ne geografske, već vrijednosti tolerancije, demokracije, rodne ravnopravnosti, solidarnosti, stvarne granice EU kojoj se može pridružiti svaka europska zemlja ukoliko ih podržava i dijeli, Degert je ocijenio da zemlje Zapadnog Balkana veoma posvećeno idu prema tom cilju. On je istaknuo kako će Hrvatska vjerojatno završiti pregovore do kraja ove godine ili u prvim mjesecima sljedeće, te potom postati članica EU. »Mislim da je to veoma snažna poruka koja kaže da je to moguće, da je to realnost i da će se to dogoditi, a to je ista poruka koju želimo prenijeti vama i zemljama u regiji«, rekao je Degert. On je istaknuo kako se u Srbiji mora održati ubrzanje procesa pristupanja, te da će sljedećeg mjeseca biti doneseno nekoliko važnih odluka od kojih je jedna ratifikacija ugovora o stabilnosti i pridruživanju što je povezano sa suradnjom s Haškim tribunalom, te početak pripremanja mišljenja Europske komisije o statusu kandidata Srbije u EU.

»Postoje tri pitanja na kojima će Srbija doista morati raditi u sljedećim mjesecima i godinama, ukoliko želimo biti u procesu priključivanja. Prvo, to je reforma javne administracije i njenih ukupnih kapaciteta. Već 60 godina razvijamo mnoge zajedničke politike na europskoj razini, jer ukoliko želimo imati zajedničko tržište, valutu, moramo imati i zajednička pravila. To je ono što će biti izazov za Srbiju. Imamo 100 tisuća stranica zakonodavstva koje treba prilagoditi – ne samo usvojiti, već i primijeniti. Jedna je stvar da zakon prođe kroz Skupštinu i bude usvojen, a druga je stvar da on bude primjenjiv u svakodnevnom životu građana. Drugi veliki izazov koji vas čeka na putu za EU jest vladavina prava. To znači reformu pravosuđa i borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. To je veoma značajno prije svega za građane, jer ljudi žele imati učinkovit i neovisan sustav dijeljenja pravde«, rekao je Degert.

»Konačno, jedan od posljednjih izazova na ovome putu jest regionalna suradnja. Ukoliko želimo biti uspješni moramo objektivno postaviti pitanje veza između zemalja kao što su Srbija i Hrvatska, Srbija i BiH, Srbija i Makedonija, Srbija i Kosovo. To su izazovi na kojima se mora raditi«. Degert

je istaknuo kako EU za pomoć i pripreme Srbije u procesu pridruživanja godišnje izdvaja oko 200 milijuna eura svojih poreznih obveznika, te ocijenio da je Subotica bila uspješna u nalaženju fondova EU. »Mi smo došli proslaviti Dan Europe u Subotici što simbolično pokazuje da se ne moraju sve odluke donositi u glavnom gradu. Veoma je bitno za sve građane da budu uključeni u ovaj proces jer pristupanje EU je demokratski proces o kojem će na kraju pregovora odlučiti svi građani na referendumu.«

Gradonačelnik Saša Vučinić je rekao kako Subotica u mnogo čemu prednjači i ide bržim tempom prema EU, nego Srbija. »Sudjelovali smo u velikom broju projekata EU i u tom pogledu smo lideri i kada je Srbija i Vojvodina u pitanju«. On je podsjetio kako Subotica ima razvijene partnerske odnose s četirima gradovima iz različitih zemalja, te da je prva općina koja je pristupila euroregiji Dunav-Kireš-Maroš-Tisa. Subotica je od EU ostvarila ukupnu pomoć od 10,2 milijuna eura, a najznačajnija sredstva realizirana su kroz projekt pročišćanja i rekonstrukciju toplovodne mreže, te susjedске programe ZOO vrta i Vizitorskog centra.

S. M.

EU za pomoć i pripreme Srbije izdvaja 200 milijuna eura na godinu, kaže Vincent Degert (prvi s lijeva)

Nadimci u Plavni

OSOBNNI NADIMCI

Osobni nadimci su nastali najčešće prema prepoznatljivim oznakama: Crni, Čiklić, Gumeni, Kusr, Prdelja, Šolja, Trotonac.

Nadimci su se davali i prema imenicama iz biljnog i životinjskog svijeta: Njoklika (ribič koji lovi ribu na njokle-ice), Patak, Sova, Žabar.

Zabilježeni su i nadimci koji su nastali u novije vrijeme: Čerčil, Čata, Čira, Dvista, Džambas, Giga, Lale (soboslikar iz TV serije), Špiki, Vagaš.

U Plavni su se davali nadimci i prema rođenju i doseljenju: Ilačanka, Somborka, Sremuša.

A
Abra,

B
Baja, Braša, Brencla, Bundaš, Bureško
C
Crni
Č
Čerčil, Čiklić, Čombe
Č
Čata, Čecera, Čira
D
Dvista,
DŽ
Džambas, Džole
G
Giga, Glista, Gumeni
I
Ilačanka
J
Jakobecka
K
Kelja, Kika, Kusr
L
Lale, Liga
M
Molerka,
NJ
Njoklika, Njonja
P
Patak, Piko, Prdelja
S
Somborka, Sova, Sremuša
Š
Šeširdžija, Šnajca, Šolja, Špengler, Špiki
T
Tejka, Tetak, Tilinger, Trotonac
V
Vagaš
Z
Zemzo, Zija, Zurka
Ž
Žabar, Žilica

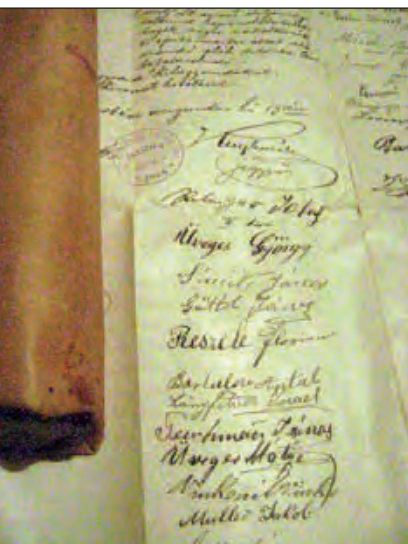
OBITELJSKI NADIMCI

Nadimci su najčešće izvedeni prema osobnosti koje je nositelj stekao na različite načine:

1. prema osobnom imenu: Adamov, Amalijin, Bonin, Donkin, Franjin, Gavrin, Grgin, Lucijin, Tadijin;
 2. prema mjestu zavičajne pripadnosti (rođenju, doseljenju): Bukinčevi, Rusovi, Šokčevi;
 3. prema zanimanju: Kolarovi, Poštini, Sodarovi, Šindikovi, Šnajderovi, Tišljeroi, Žabarovi;
 4. prema osobnim oznakama i karakteristikama: Brusovi, Budakovi, Buvarovi, Čikanjini, Fazanovi, Jajarošovi, Kudini, Kurjakovi, Nadžakovi, Papulini
- A
Abrini (Išiković), Adamovi (Bartulov), Amalijini (Stojan),
B
Balgajini (Helmlinger, Roža, Mokuš), Barini (Bartulov, Sotinac), Birovi (Pakledinac), Blažekovi (Pinter), Bonuškini (Obadov), Brusovi (Kovač), Budakovi (Carić, Franjišić), Bukinčevi (Andrić), Buktini (Kupković), Buvarovi (Klinovski), Bonini (Bartulov)
Č
Čikanjini (Pakledinac)
D
Donkini (Obadov), Dudorini (Mišić)
Đ
Đerdedovi (Klinovski)
F
Fazanovi (Sotinac), Franjini (Petrović)
G
Gagicini (Kaplari), Gavrini (Kovačević), Grujini (Maroš), Grgini (Išiković)

I
Imrišovi (Pinter), Ignjacovi (Ivanović)
J
Jajarošovi (Pinter), Jerkovi (Lakić), Jokini (Kaplari), Jožilini (Klinovski), Jukićevi (Miličević)
K
Kačini (Šarvari), Katušini (Kovačević), Kolarovi (Bartulov, Mišić), Kotolini (Pakledinac), Kudini (Marianov), Kurjakovi (Franišić)
L
Lucijini (Vinković)
M
Mačokovi (Sotinac), Makušovi (Zarecki), Marcinkovi (Klinovski), Maričini (Šimići), Mišini (Kaplari),
N
Nacini (Pete), Nadžakovi (Petrović), Ničkovi (Obadov)
P
Papulini (Maroš), Pendini (Šimunović), Popini (Kaplari), Poštini (Šarvari), Purdini (Šarvari)
R
Rusovi (Kovačević)
S
Sedlačekovi (Klinovski), Sodarovi (Andrić)
Š
Šabini (Andrić), Šenarovi (Đuretić), Šindikovi (Klinovski), Šokčevi (Kavedžić), Šnajderovi (Sabo), Štrbanovi (Bartulov), Šuntrini (Đurković)
T
Tadijini (Pakledinac), Tišljeroi (Klinovski), Tomini (Herbst), Toninovi (Oto),
V
Vucilini (Sabo)
Ž
Žabarovi (Sabo)

Zvonimir Pelajić

KUD »ZELENIKOVSKO ORO« IZ SKOPLJA GOSTOVAO U LEMEŠU

Makedonski plesovi razgalili publiku

U petak, 8. svibnja, u Lemešu je gostovao KUD »Zelenikovsko oro« iz Skoplja, Republika Makedonija. Program je bio mješovit. Gosti su došli s dječjim sastavom. Prikazali su plesove: Bičvansko, Potručvka, Egejski čačak, Dračevka, Batevka, Berovka, Maškoto oro, Lovče polsko oro, Svadba, Pletenica i Kopačka. Ovaj program upotpunili su plesači HBKUD-a »Lemeš« s dvjema koreografijama bunjevačkih plesova. Istodobno, pjesmom su ovu večer uljepšali djevojački

zbor »Musica viva« iz Svetozara Miletića i osnovnoškolski zbor iz Alekse Šantića.

Cilj ove večeri bio je da se publika dobro zabavi, a pokraj toga i da se članovi udruge upoznaju i druže, vide kako i što drugi rade. U vrijeme kada nema prigoda puno putovati, ovakvi su susreti izuzetno značajni za mlade članove udruge.

Ovo makedonsko kulturno-umjetničko društvo osnovano je prije

20 godina. Imaju izuzetno vrijedne nošnje i njeguju plesove iz Makedonije. Gostovali su u Turskoj, BiH, Srbiji, Bugarskoj, Rumunjskoj i Ukrajini. Udrugu je osnovao Aleksandar Šterjovski, a koreograf je Marjan Dimovski.

Lucija Tošaki

ODRŽAN GODIŠNJI SABOR HKUD-A »VLADIMIR NAZOR« IZ SOMBORA

Kriza se mora prevladati

Radikalnih promjena u iduće 4 godine neće biti jer nije vrijeme za takve poteze, vrijeme je za koncentraciju volje, pameti, pa i financija, rekao je, među ostalim, novi predsjednik udruge Mata Matarić

Dosadašnji član Upravnog odbora HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora **Mata Matarić** novi je predsjednik te udruge. Na ovu ga je dužnost izglasovao novi Upravni odbor, izabran na redovitom godišnjem saboru udruge, održanom u prošlu nedjelju. Novi potpredsjednici u iduće 4 godine bit će **Zvonimir Lukač** i **Stipan Pekanović**.

Na saboru je, među ostalim, usvojeno izvješće o radu u prethodnoj godini, kao i financijsko izvješće, a izabrani su i novi članovi Nadzornog odbora.

NE ŽIVI SE OD SLAVNE PROŠLOSTI

Redoviti godišnji sabor HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora otvorio je dotadašnji predsjednik **Šima Raič**, a prije početka rada minutom šutnje odana je počast preminulim članovima društva. Saborom je predsjedao **Sigmund Žiga Fratrić**.

U raspravi je **Mata Matarić** podsjetio kako je ovo prvi od dvaju sabora koji će biti održan u ovoj godini, jer društvu predstoji preregistracija po novom zakonu o udrugama. Osvrnuvši se na izvješća tajnika i blagajnika društva, **Mata Matarić** je rekao: »Da je teško – teško je, a da može biti gore – može. U recesijama prvo strada ono što je ljudima najmanje zanimljivo, a to je kultura. S tim se živi, s tim se i umire, ali se od toga ne živi. Ne živi se od slavne prošlosti, već od budućnosti u kojoj ćemo ipak svi provesti svoj dio života. Na temelju financijskog izvješća, mislimo da je kataklizma pred nama, međutim, gledajući ovu mladost koja je nazočna skupu mislim da imamo izuzetnu šansu i ovo kritično razdoblje prevladati. Mi ćemo stvoriti takve programe i projekte da će nas ljudi zvati i platiti naša gostovanja. Da ne bismo morali sami svoja gostovanja financirati, moramo usavršiti ono što u našoj domeni najbolje znamo, a to su naši bunjevačko-šokački običaji, prela, dužionice, božićni koncer-

pori i pomoći programima udruga Hrvata u Vojvodini.

Član Upravnog odbora **Stipan Pekanović** pohvalio je rad folklorne sekcije i njenog voditelja **Šimu Beretića**, čijim je dolaskom društvo puno dobilo, a zahvalio je i **Emilu Antuniću** koji je ponovno okupio tamburašku sekciju. **Mari-**

dina), te se prisjetio nekih važnijih događaja iz tog perioda. Govorio je i o članovima koji su bili dio ovoga društva, ali je politika bila takva da su se oni odvojili i osnovali UG »Bunjevačko kolo«. Spomenuo je i UG »Urbani Šokci« i to je bio razlog za žučnu raspravu koja je uslijedila.

U Hrvatskom domu

Novi predsjednik »Nazora« Mata Matarić

Nakon iznesenog izvješća o aktivnostima u proteklih godinu dana i izvješća o financijskom poslovanju, predstavnica Nadzornog odbora **Stana Matarić** utvrdila je da je »financijska dokumentacija uredna, završni račun je blagovremeno predan nadležnim tijelima, a određeni minus u financijskom izvješću je opravdan i vjerojatno je već reguliran.

ti i drugo«, istaknuo je **Matarić**, te je pozvao Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici da pomogne društvu, prije svega pri rješavanju problema financija.

U ime Generalnog konzulata RH u Subotici nazočne je pozdravila konzulica **Vesna Njikoš-Pečkaj**. Rekla kako je HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora s Hrvatskim domom na listi prioriteta Generalnog konzulata, kada se radi o pot-

ja **Šeremešić** je pohvalila članove dramske sekcije koji su u proteklom razdoblju postigli velike uspjehe kako kod nas, tako i u Hrvatskoj.

ŽUČNA RASPRAVA

Uslijedila su pitanja. Član HKUD-a **Josip Lamza** podsjetio je na vrlo važan događaj koji se dogodio prošle godine u Hrvatskom domu. U pitanju je krađa računala s pratećom opremom iz dopisništva NIU »Hrvatska riječ«, koje je smješteno u zgradi Hrvatskog doma, kao i razgleda i slika s likovnih kolonija. **Josip Lamza** inzistira da se odgovori što je sve ukradeno i je li povodom toga nešto urađeno. **Šima Raič** je kratko odgovorio kako je krađa prijavljena MUP-u i da je istraga u tijeku, te da je to sve što može reći. Također, rekao je kako se govori da je nestala i određena nošnja, što uopće nije točno.

U tom trenutku još uvijek predsjednik HKUD-a, **Šima Raič** je zahvalio na podršci koju je imao tijekom svoja dva mandata (8 go-

Predsjednica UG »Urbani Šokci« **Marija Šeremešić** je odgovorila: »Hoću kazati samo jedno: ne dopuštam da se UG »Urbani Šokci« svrstava u bilo kakve rasprave koje se odnose na podjele Hrvata. Kod Šokaca nikada nije bilo dileme jesu li ili nisu Hrvati – oni jesu Hrvati!, rekla je **Marija Šeremešić**, nakon čega je rasprava između predsjednika dviju udruga postajala sve žustrija, što je prekinuo predsjedajući **Sigmund Žiga Fratrić**.

Aleksandar Sabo je u ime kandidacijskog povjerenstva predložio 30 članova novog saziva Upravnog odbora, a prijedlog je jednoglasno prihvaćen. Izabrano je i novo Disciplinsko povjerenstvo i Nadzorni odbor. Sutradan, u ponedjeljak 10. svibnja, održana je konstitutivna sjednica Upravnog odbora.

Profesor **Matija Đanić** je predstavio posljednji broj »Miroljub«, lista ovog društva, te se javno oprostio od dužnosti glavnog i odgovornog urednika, naglasivši kako će i dalje svojim tekstovima sudjelovati u kreiranju ovog lista.

Zlatko Gorjanac

VLADIMIR ČAJKOVAC, KUSTOS MUZEJA SUVREMENE UMJETNOSTI U ZAGREBU

Živo okupljalište najrazličitije publike

Izložbeni su prostori raspoređeni na tri kata, a svojom raznovrsnošću omogućuju fleksibilan odnos stalnog postava i prostora povremenih izložaba

Vladimir Čajkovac, diplomirani povjesničar umjetnosti i antropolog, kustos je Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu. Kaže kako je ovaj muzej osnovan 1954. godine s ciljem da prati, dokumentira i promiče događanja, stilove i pojave u suvremenoj umjetnosti. Od samih početaka djelovanja, kaže Čajkovac, muzej je započeo stvarati fundus i djelovati kao muzejska ustanova, u skladu sa suvremenim muzeološkim načelima i potrebama vremena.

Gdje je smješten Muzej suvremene umjetnosti?

Muzej je od osnutka bio smješten u Baroknoj palači u staroj gradskoj jezgri. Godine 2003. započela je izgradnja nove muzejske zgrade, prema projektu arhitekta Igora Franića na jednoj od glavnih prometnica koja je važna poveznica povijesne jezgre i Novog Zagreba. Sjeverna strana zgrade, okrenuta prema gradskom parku, rađena je za izložbe na otvorenom. Prizemlje je u potpunosti namijenjeno raznovrsnim sadržajima za posjetitelje – od prostora za likovne radionice, knjižnice s čitaonicom, do manjeg izložbenog prostora, multimedijске dvorane, muzejskog dućana i restorana. Izložbeni su prostori raspoređeni na tri kata, a svojom raznovrsnošću omogućuju fleksibilan odnos stalnog postava i prostora povremenih izložbi, te pružaju raznolike mogućnosti za realizaciju najzahtjevnijih izložbenih projekata.

S novom zgradom uvrštene su i nove zbirke, kao i one za koje ranije nije bilo prostora za prikazivanje?

U zbirkama Muzeja suvremene umjetnosti danas se nalazi oko 12.000 djela suvremene umjetnosti, radova domaćih i inozemnih autora nastalih nakon 1950. godine. Manji dio građe čine djela iz prve polovice 20. stoljeća, čija je prisutnost ključna za razumijevanje moderne i suvremene umjetnosti. Muzej sadrži sljedeće zbirke: Zbirku crteža, grafika, plakata i radova na papiru, Zbirku filma i videa, Zbirku fotografije, Zbirku medijske umjetnosti, Zbirku skulpture te Zbirku slikarstva. Umjetnička djela hrvatskih i inozemnih autora koja se nalaze u zbirkama MSU-a svjedoče o različitim stilovima i izričajima, poput: apstraktnog ekspresionizma, geometrijske i lirske apstrakcije, enformela, minimaliz-

ma, protokonceptuale, analitičkog i primarnog slikarstva, Fluxusa, konceptualne umjetnost, slikarstva obojenog polja, optičke umjetnosti, transavangarde... odražavajući poslanstvo Muzeja, čija je srž bila aktivno praćenje novih umjetničkih kretanja. Osim klasičnih medija – slika, skulptura, crteža, grafika, Muzej posjeduje niz radova na granici pojedinih medija, kao i ona koja propituju samu bit medija, kao što su – objekti, ready-made radovi, eksperimentalni film i video, kon-

Tomislav Gotovac, Josip Vaništa, Dimitrije Bašičević Mangelos, Jan Fabre, Andres Serrano, Oleg Kulik, Katarzyna Kozyra, Deimantas Narkevicius, Goran Trbuljak, Kristina Leko, Željko Kipke, André Cadère, Joseph Beuys, Sonia Delaunay, IRWIN, Jimmie Durham, On Kawara, Nam June Paik, Rot Dieter, Kurt Schwitters, Chen Zhen... Pojedine zbirke posebno se ističu zbog specifične i iscrpne zaokruženosti pojedinih tematskih i stilskih cjelina, kao i zbog svoga

ceptualna fotografija, fotoinstalacije, instalacije, site-specific radovi, luminokinetički objekti, multimedijске instalacije, itd.

Osim hrvatskih umjetnika postoje li izloženi radovi i stranih umjetnika?

Među značajnim imenima hrvatskih i inozemnih umjetnika koji su širili granice pojma umjetnosti i mijenjali njezin tijek, u zbirkama Muzeja su zastupljeni: Dennis Adams, Marina Abramović, Christian Boltanski, Anette Messager, Dalibor Martinis, Sanja Iveković, Mladen Stilinović,

internacionalnog karaktera, poput zbirke konstruktivističke i kinetičke umjetnosti, temelj koje čine djela umjetnika međunarodnog pokreta Nove tendencije (Julije Knifer, Ivan Picelj, Aleksandar Srnc, Vjenceslav Richter, Miroslav Šutej, Almir Mavigner, Otto Piene, Victor Vasarely, Piero Dorazio, Piero Manzoni, Jesus Raphael Soto). Muzej također čuva donacije, kao što su: kompleksna umjetnička zbirka heterogenog sadržaja Benka Horvata, cjelovit nadrealistički slikarski opus slikara Josipa Seissela (Donacija Silvane

Seissel), te posebna zbirka arhitekta Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter u njihovoj obiteljskoj kući na Vrhovcu 38. Muzeju se 2006. priključuje Arhiv Toše Dabca, smješten u nekadašnjem atelijeru legendarnog zagrebačkog fotografa u Ilici 17. Zadnju veliku i zaokruženu akviziciju predstavlja Atelijer Kožarić.

U odnosu na ostale muzeje, Muzej suvremene umjetnosti, osim klasičnih postava ekspanata, ima i drugačiji način prezentiranja umjetničkih djela?

U sastavu Muzeja također su i: Audiovizualni odjel, Eksperimentalno-istraživački odjel, Informacijsko-dokumentacijski odjel, Knjižnica, Pedagoški odjel, Odjel za programsko-izložbenu djelatnost, Odjel zaštite građe, kao i Odjel za odnose s javnošću te Odjel marketinga. Bogatu umjetničku građu, koju Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu danas posjeduje, u prvom predstavljanju muzeološkog postava »Zbirke u pokretu«, pokazujemo izborom od šestotinjak djela. Reprezentativne primjere iz naših zbirki razvrstali smo u cjeline grupirane prema idejnim srodnostima, prema »unutarnjim« vezama koje ta djela međusobno ostvaruju neovisno od vremena i sredine u kojima nastaju. Polazeći od pretpostavke da je svako umjetničko djelo iskaz u kojem umjetnik/umjetnica progovara o sebi i svijetu oko sebe – o umjetnosti, o društvu, o vremenu, o vjeri, o politici... te da se ta djela međusobno razlikuju prema odnosu koji uspostavljaju prema svijetu umjetnosti i svijetu života, razvrstali smo ih u pet velikih cjelina – Projekt i sudbina, Umjetnost kao život, Umjetnost o umjetnosti, Velika enigma svijeta i Riječi i slike – i pripadajućih 16 grupa. Grupe su dobile nazive prema znakovitim naslovima pojedinih umjetničkih djela iz zbirki MSU-a, primjerice – Za demokratizaciju umjetnosti, Panorama za lijevo i desno oko, Recepti za pripremu mozga, Vježbe volje i tijela i dr, upućujući na pojedinačne umjetničke strategije, ali i mijene ukusa i vremena u kojima su nastajala. Za Muzej su također posebno osmišljena dva »site specific« projekta koji će ostati u njegovu trajnom posjedu: »Dvostruki tobogan« Carstena Höllera te »Oči pročišćenja« Miroslawa Balke.

Dario Španović

Povjesničar umjetnosti i menadžer

Vladimir Čajkovac je rođen u Vinkovcima 1981. Živio je u Županji, gdje je završio gimnaziju, prirodoslovno-matematički smjer. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2008. – struka diplomirani povjesničar umjetnosti i antropolog. Trenutačno je i apsolut na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji. Do sada je radio na sljedećim projektima: Gilbert & George: koordinacija projekta; Simpozij: Imperativ sudjelovanja: koordinacija projekta; Par lijevih cipela: asistent kustosa; Proljetno čišćenje: Akcija, kustos; 2. dani fotografije Arhiva Tošo Dabac: asistent kustosi; te kao zamjenik glavnog kustosa na postavljanju stalnog postava Zbirke u pokretu.

Otvaranje i širenje prostora znanstvenog promišljanja

Najzastupljeniji radovi s područja povijesti, a slijede etnologija, književnost, sociologija i u manjoj mjeri lingvistika

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, prošli je utorak, 11. svibnja, u Hrvatskom školskom muzeju u Zagrebu predstavljen prvi broj »Godišnjaka za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata«. Riječ je o znanstvenom časopisu koji u prvom broju donosi reprezentativan izbor znanstvenih i stručnih radova o Hrvatima u Vojvodini, koji su objavljeni u proteklih desetak godina, a koji nisu bili vidljivi, pa i dostupni, zainteresiranoj javnosti u Srbiji.

Organizatori predstavljanja su Hrvatski školski muzej i Institut za migracije i narodnosti (IMIN), a o Godišnjaku su govorili ravnatelj IMIN-a dr. sc. *Marino Manin*, znanstveni suradnik Hrvatskog instituta za povijest dr. sc. *Robert Skenderović*, znanstvena suradnica IMIN-a dr. sc. *Sanja Lazanin*, te glavni urednik *Tomislav Žigmanov*.

književnost, sociologija i u manjoj mjeri lingvistika. »U skladu s iznesenim zapažanjima, može se reći da se pokretanjem Godišnjaka pokriva možda najslabije zastupljeno područje aktivnosti hrvatske zajednice u Vojvodini,

zbivanja među vojvodanskim Hrvatima ne treba posebno predstavljati. Samo ustrojavanje i pokretanje Godišnjaka najbolje govori o glavnom uredniku Tomislavu Žigmanovu, dr. Slaven Bačić je najpoznatiji po uređivanju Leksikona

stičkih znanosti može reći da su ti radovi recentna znanstvena istraživanja koja po odabiru tema, metodama i rezultatima predstavljaju najnovija znanstvena dostignuća, a izbor je napravljen s namjerom odabira reprezentativnog uzorka

koji pokazuje sadašnje stanje u znanstvenom istraživanju vezanom uz problematiku kulture i povijesti vojvodanskih Hrvata.

Zadnji je na predstavljanju Godišnjaka govorio glavni urednik Tomislav Žigmanov, ustvrdivši kako je odlukom osnivača Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata utemeljen radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulture hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini. »Tako određena svrha postojanja, među ostalim, nužno podrazumijeva i aktivnosti glede znanstvenih, stručnih, razvojnih i primijenjenih istraživanja u područjima kulture, umjetnosti i znanosti vojvodanskih Hrvata, te raznolikom javnom predstavljanju ostvarenih rezultata istih. Jedan dio tih napora rezultirao je i objavom ovog prvog broja Godišnjaka za znanstvena istraživanja, a kriteriji za odabir radnji za ponovnu objavu u Godišnjaku bili su: nesumnjiva znanstvena vrijednost i istraživački novumi u objavljenim djelima, tematska raznovrsnost i različite društvene i humanističke znanosti, prvoobjava je morala biti u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini uz uvjet da sadržaj široj javnosti u Srbiji nije poznat te autorska reprezentacija i pluralnost«, rekao je Žigmanov uz napomenu kako je u Godišnjaku objavljena i jedna radnja u prvoobjavi – analiza monografskih publikacija u kojima se izravno i u cijelosti tematizira neki aspekt društvenog ili kulturnog života Hrvata u Vojvodini, objavljene u razdoblju od 1990. i zaključno s 2008. godinom.

Zlatko Žužić

Godišnjak su predstavili dr. sc. Robert Skenderović, dr. sc. Sanja Lazanin, glavni urednik Tomislav Žigmanov i dr. sc. Marino Manin

ZNANSTVENA DJELATNOST

Predstavljanje je otvorio dr. sc. Marino Manin predstavljanjem hrvatske zajednice u Vojvodini te naglasio važnost ovog projekta Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, poglavito njegovu namjeru da potakne i prezentira znanstvenu refleksiju o različitim područjima i dimenzijama hrvatske manjine u Vojvodini.

Dr. sc. Sanja Lazanin je također potvrdila činjenicu kako je pokretanje ovakvog znanstvenog časopisa od strane jedne manjinske zajednice izuzetno važno, kako za promociju same zajednice, tako i za otvaranje i širenje prostora znanstvenog promišljanja i raspravljanja o temama važnim za društveni i kulturni život vojvodanskih Hrvata, te da su u disciplinarnom smislu u Godišnjaku najzastupljeniji radovi s područja povijesti, a slijede etnologija,

a to je znanstvena djelatnost. Uz postojeća glasila i časopise važne za njegovanje i očuvanje jezika, identiteta i kulture vojvodanskih Hrvata, Godišnjak će kao znanstveno profilirana publikacija, vjerujem, učiniti značajne pomake u afirmiranju vojvodanskih Hrvata i u znanstvenom pogledu«, rekla je dr. sc. Sanja Lazanin i izrazila nadu u uspješnost ovog projekta i bolju suradnju s različitim znanstvenim institucijama u Hrvatskoj, poglavito s IMIN-om.

RECENTNA ZNANSTVENA ISTRAŽIVANJA

Dr. sc. Robert Skenderović govorio je o samom sadržaju Godišnjaka i uredništvu koji čine Tomislav Žigmanov kao glavni urednik, te Slaven Bačić, Mario Bara i Petar Vuković kao članovi uredničkog vijeća. »Navedena imena poznatateljima kulturnih i znanstvenih

podunavskih Hrvata, Mario Bara je još kao student na Sveučilištu u Zagrebu dobio rektorsku nagradu za rad iz teme o povijesti vojvodanskih Hrvata, a Petar Vuković je trenutačno docent na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Sve to govori da se u uredništvu Godišnjaka okupila grupa mladih ljudi koji su se već dokazali na znanstvenom području, pa se i iz njihovih imena može zaključiti da je Godišnjak o kojem večeras govorimo zamišljen kao ozbiljan projekt«, ustvrdio je Skenderović uz ocjenu da je sadržaj prvog broja Godišnjaka specifičan, jer su u njemu objavljeni pretisci već prije objavljenih znanstvenih radova čija je zajednička poveznica bavljenje tematikom kulture vojvodanskih Hrvata u najširem smislu te riječi. »Radi se o radovima koji su nastali u vremenskom rasponu od 1998. do 2007. godine, pa se u kriterijima društveno-humani-

ANTUN POLJAK IZ STAROG SLANKAMENA

Jagode s okusom Srijema

U nasadu jagoda posla ima tijekom cijele godine, ali nema berbe, a samim tim ni zarade, i otada u plastenicima idemo sa salatoma, mladim lukom, krastavcima, paprikom i rajčicom, tako da smo našu proizvodnju zaokružili na cijelu godinu i udvostručili zaradu

Početak je svibnja i sezona jagoda u punom je jeku. Slatki plodovi mame na svim osječkim tržnicama, u svim trgovačkim lancima, pa i na klupama ispred obiteljskih kuća, i unatoč još uvijek visokoj cijeni potražnja je u porastu. Kako i ne bi, jagoda je kraljica proljeća, a zbog kakvoće, bogatstva mineralima i niske kalorijske vrijednosti poželjna je na svakoj trpezi.

Antun Poljak iz Starog Slankamena u Osijek je s cijelom obitelji došao polovicom 1993. godine. Ne baš u Osijek, već u prigradsko Cvjetno naselje koje stariji nazivaju Livanom.

On i žena Maja, dvoje male djece, otac i majka. Progonstvo svakom teško pada, pa je i njima, no Tuna je imao sreće i ubrzo se, već sljedeće godine zaposlio u Gradskom prijevoznom poduzeću kao elektrotehničar, gdje radi do dana današnjega, no Maja, veterinarska tehničarka, porijeklom iz Zemuna, nikako da se zaposli, pa su poput većine Slankamenaca pokušali s voćem i povrćem, ko nekad u Srijemu, i uspjelo je.

PLASTENIČKA PROIZVODNJA

Danas je Maja nositeljica obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, malog po površini zemljišta, ali dobrog po prihodima i ostatku dohotka. Imaju tek 4 – 5 jutara zemlje, a osnova im je plastenička proizvodnja i jagode. Na otvorenom također jagode, nešto povrća i lubenice. Ta Srijemci su u Slavoniju

donijeli tehnologiju uzgoja bostana. Počeli su skromno i to tek sljedeće, 1994. godine, jer došli su u vrijeme kada je povrće u punoj vegetaciji. Išli su na široku lepezu – od luka i krumpira do kupusa i rajčice, više za potrebe brojne obitelji, ali je uvijek preteklo pa su dobar dio i utržili, najčešće u vlastitom dvorištu. Kada su jagode u pitanju, počeli su s 25 sadnica, za svoje potrebe, ali su vrlo brzo došli do 2 – 3 tisuće biljaka i tržnog viška i pitali se – kako to utržiti? Tuna je našao slastičara u osječkom Donjem gradu i tako je krenulo.

Antun i Maja Poljak

»Imali smo jagode i u Slankamenu, 5 redova, onako više za nas, ali kada smo utržili prve jagode shvatili smo kako je to sladak novac, prihod koji osigurava daljnja ulaganja, pa i ostatak dohotka. Zato smo odmah prišli edukaciji, nabavili knjige i priručnike, koristili iskustva starijih proizvođača i

krenuli u jagode na 2 jutra zemlje. Sam sam konstruirao i montirao plastenike, rješavao zalijevanje i prihranu i već prvih godina postigli smo odličnu kvalitetu i ranu berbu, kada je cijena jagoda na tržištu od 20 do 25 kuna. No, to nas nije zadovoljilo jer smo »pokrivali« sezonu od polovice travnja do polovice svibnja, tek 30 – 40 dana, pa smo krenuli s jagodama i na otvorenom. Zribo smo tempirali sadnjom od druge polovice srpnja pa sve do sredine rujna, čime smo produžili sezonu berbe sve do polovice lipnja, odnosno na 60-70 dana, a koli-

čine koje danas dobivamo dosežu 4 – 5 tona«, kaže nam Tuna.

»Uglavnom jagodama bavili smo se do 2000. godine, a onda sam se upitala – pa što ću raditi kad prodamo jagode? Da ne bude zabune, u nasadu jagoda posla ima tijekom cijele godine, ali nema berbe, a samim tim niti zarade, i otada

u plastenicima idemo sa salatoma, mladim lukom, krastavcima, paprikom i rajčicom, tako da smo našu proizvodnju zaokružili na cijelu godinu i udvostručili zaradu. Djeca su narasla, oboje su na fakultetu pa i sredstava treba više, ali nosimo se s tim. Salate imamo i za Božić i za Uskrs, mladoga luka od Uskrsa do kasnoga ljeta, a rajčica i paprika nam stižu već početkom lipnja i imamo ih sve do Božića. Jedino lubenice više ne sadimo, jer puni su ih trgovački lanci, pa praktično više i nema one prave sezone lubenica«, kaže nam Maja Poljak.

KVALITETA JE UVIJEK KVALITETA

Imali su u prvim danima problema s plasmanom, no kako kvaliteta uvijek nađe put do pravoga kupca, Poljakovi već godinama ne kubure s prodajom. A ni s naplatom, jer radi se najčešće o kešu. Dok sjedimo u hladu višnje, a pravi Slankamenci imaju višanja, trešanja, bresaka, marelica, krušaka i jabuka, sladimo se ukusnim jagodama i prepričavamo zgode iz Srijema, jer dok sam ja svirao bubnjeve Tuna je svirao bas i u KUD-u, ali i po svatovima, telefon je neprestano zvonio: Za sutra ujutro 10 kilograma..., Jel' može 3 kg za sat vremena..., Ne zaboravite, za sutra nam donosite 100 kg... i tako poziv za pozivom, a osmijeh na licima zadovoljnih domaćina dostatno je rječiti.

Kvaliteta je uvijek kvaliteta, kaže Tuna, ali ima tu raznih caka. Jagoda je vrlo zahtjevna, traži kalij, čak bor i kalcij, a dušika tek mrvu, jer ga uzima iz tla i baš ne trpi prihranu dušikom. Nabavlja gnojiva, najčešće organska i nešto umjetnih, ali u dosta se slučajeva sam snalazi. Elektrotehničar po struci, sam je konstruirao plastenike i montirao ih, napravio sustav za zalijevanje kap po kap, ali crijeva koja su spojena na vodu iz bunara, kojega je sam kopao, spojena su i na dodatne priključke, na posude s otopinom maslačka i koprive. Ove biljke imaju dostatno minerala i kemijskih elemenata tako potrebnih za rast i kvalitetu jagoda, ali i za zaštitu od štetnika i bolesti, pa Tuna gotovo da svoje jagode i ne tretira kemijskim sredstvima. Možda baš zato svi u Livani, pa i Osijeku i okolici znaju za jagode kod Tune i Maje.

Slavko Žebić

I bez vlastitih prostorija udruga nesmetano radi

HKUPD »Matoš« iz Plavne djeluje od 17. siječnja 2008. godine i jedna je od najmlađih mjesnih kulturnih udruga u Podunavlju. Već su se na osnivačkoj skupštini članovi opredijelili za njegovanje lika i djela *A.G. Matoša* i dr. *Josipa Andrića*, koji su obiteljski vezani za Plavnu. Jedan od glavnih ciljeva udruge je očuvanje i njegovanje duhovnih i kulturnih dobara hrvatske zajednice u Vojvodini, te predstavljanje i približavanje svoje kulture drugima. Ovu svoju misiju udruga ostvaruje sudjelovanjem u kulturnom životu lokalne zajednice, nastupima na smotrama folklora organiziranjem književnih večeri, likovnih izložaba i kolonija, tematskih izložaba i manifestacija.

Od samog osnutka udruga je započela suradnju s drugim kulturno-umjetničkim i prosvjetnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Djelovanje udruge se odvija kroz rad folklornog, literarnog i povijesno-istraživačkog odjela, te pjevačke skupine i tamburaškog sastava. Udruga danas broji oko 70 što aktivnih, što podupirućih članova. Za dvije godine postojanja »Matoš« je postao prepoznatljiv na kulturnoj sceni Hrvata u Vojvodini, ali ono što je najvažnije, postao

je značajnim čimbenikom kulturnog života lokalne zajednice. HKUPD »Matoš« je osnovan u doba jakih emocija i buđenja svijesti o bogatoj vlastitoj kulturnoj baštini, koju treba otrgnuti od zaborava. Olako su davana obećanja takvim udrugama, da će im se

da se kupi neka od brojnih praznih kuća u Plavni, a rad udruge se organizirao i osmišljavao u realnim okvirima. Odustalo se i od članka u ovim novinama kome bi naslov bio »Matoš traži stan«.

Udruga može dobro djelovati i u podstanarskim uvjetima, potrebni

vanju i suradnji s tijelima Mjesne zajednice Plavna »Matoš« ima dobre uvjete za nesmetani rad.

Prošle smo godine u objektu stare pošte, koju smo dobili na uporabu, otvorili »Matoševu« knjižnicu i čitaonicu. U toj prostoriji površine 40-ak četvornih metara, pokraj knjiga i časopisa, postavili smo i računalo, koje smo dobili na uporabu od Hrvatske riječi za potrebe dopisništva. Ovaj je prostor pogodan i za sastanke, te za održavanje proba svih sekcija čiji rad ne iziskuje veći prostor. U ovoj »Matoševoj« kulturnoj oazi održavaju se i probe pjevačke skupine, pri čemu se koristi sintisajzer, što ga nam je ustupila na uporabu župa sv. Jakova u Plavni. Kad god nam se ukaže potreba na raspolaganju nam je dvorana Vatrogasnog doma i pozornica u školi. Dakle, naš problem nije radni prostor, nego nedovoljna zainteresiranost mladeži da se aktivira u nekoj od naših sekcija. Ipak, mi smo zadovoljni našim statusom i nastojimo opstati, upravo suradnjom sa svim relevantnim čimbenicima vlasti i kulture, te izgrađivanjem svijesti svih naših mještana o potrebi očuvanja svoga identiteta«, kaže predsjednica HKUPD-a »Matoš« iz Plavne *Kata Pelajić*.

Z. Pe.

Pred knjižnicom i čitaonicom

osigurati vlastiti prostor, glazbeni instrumenti, narodna nošnja... Ali stigla je recesija u svim mogućim oblicima i počelo se racionalnije razmišljati. Odustalo se od ideje

su samo velika volja, srce i ljubav prema svojim korijenima i želja za očuvanjem svoje kulturne baštine. »Vlastiti prostor naša udruga još nema, ali zahvaljujući razumije-

U ĐURĐINU PREDSTAVLJEN 9. SVEZAK LEKSIKONA PODUNAVSKIH HRVATA – BUNJEVACA I ŠOKACA

Značaj pojmova Hrvat, Hercegovina...

U nedjelju, 9. svibnja, u župnoj dvorani crkve svetog Josipa Radnika u Đurđinu održano je predstavljanje 9. sveska Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca. Domaćin tribine bio je mjesni župnik vlč. *Lazar Novaković*. Nazočnima je leksikon predstavio glavni urednik dr. *Slaven Bačić*, koji je naglasio važnost pojma Hrvati, koji je predstavljen na čak 35 stranica u ovome svesku, te se bazirao na udruga kojima ime počinje s hrvatskom odrednicom, među kojima je i ovdašnje Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Đurđin«. Dr. Bačić naveo je i primjere nekih institucija u Subotici koje su nekada imale hrvatski naziv: Subotičke novine su osnovane pod imenom Hrvatska riječ, Narodno pozorište je bilo Hrvatsko narodno kazalište i sl.

Gost na ovoj tribini bio je akademik *Ivan Gutman*, profesor kemije koji živi i radi u Kragujevcu, a bio je suradnik na ranijim svescima leksikona. On je nazočnima predstavio onaj dio leksikona koji se odnosi na pojmove korištene kod Bunjevaca, navodeći nazočne na to da sami

dokuče što znače riječi Habzburgovci, Hrvat i pojam Hercegovina, koji je veoma važan ovome narodu koji porijeklo vodi s tih prostora. Također je rekao kako se na ovome svesku radilo dvostruko dulje nego na ranijim svescima, jer je obrađeno čak 190 pojmova.

Na kraju je naznačeno kako je ovo četvrto predstavljanje leksikona u Đurđinu, a ukupno 41. predstavljanje.

V. Kujundžić

U SONTI IZGLASOVAN NOVI SAMODOPRINOS

Većina za nastavak izdvajanja

Samodoprinos u Sonti, nakon četverodnevna referenduma održanog na pet biračkih mjesta od 8. do 11. svibnja, po neslužbenih rezultatima izglasovan je s većinom od oko 52 postotka. Podsjetimo, riječ je o samodoprinosu od 3 posto, izglasovanom na razdoblje od sljedećih pet i o samodoprinosu od 1 posto na osobna primanja, izglasovanom u sljedećih 10 godina.

I. A.

Stanišić

Stanišić se nalazi u Zapadno-bačkom okrugu i udaljen je 22 km od Sombora. Najljepši je u proljeće kad su njegove široke ulice pune rascvalog drveća. U selu se još mogu vidjeti stare »švapske« kuće koje plijene svojim fasadama.

Prvi podaci o Stanišiću sežu iz davne 1366. godine, kad se ovo naselje zvalo Pariš. Krajem 17. stoljeća, poslije austro-turskih ratova, mjesto je opustjelo. Ubrzo je obnovljeno i u njega se naseljavaju srpske izbjeglice i doseljenici iz Mađarske i Njemačke. Pravoslavna crkva je izgrađena 1772. i u nekoliko je navrata obnavljana. Katolička crkva je izgrađena 1815. godine. Godine 1786. selo je naselilo preko 100 obitelji njemačke nacionalnosti. Sve do 1811. godine selo je bilo podijeljeno na dva dijela – njemački i srpski Stanišić. Veliki broj naseljenih Mađara iz 1904. godine, poslije Austro-ugarske nagodbe, mijenjaju naziv sela u Ersalás (Őrszállás). Po završetku Prvog svjetskog rata vraćeno je ime Stanišić.

Veliki broj pripadnika njemačke nacionalnosti je iseljen nakon Drugog svjetskog rata i na njihovo mjesto se doseljavaju kolonisti iz Dalmacije, među njima i znatan broj Hrvata. Stanišić je do 1965. bio sjedište Općine Stanišić, koju su činila naseljena mjesta Gakovo, Ridica, Rastina i Stanišić. Danas postoji težnja da se osnuje općina, ali financijske mogućnosti to ne opravdavaju. Stanišić je davne 1948. imao 7741 stanovnika, 1991. godine 5131, a po popisu iz 2002. ovdje živi 4808 stanovnika. Ovaj negativni trend je nastavljen. Od devet naroda u selu najbrojniji su Srbi. Mladi se masovno iseljavaju.

Propadanjem tvrtki u Somboru mnogi Stanišićani ostaju bez posla, a oni koji se ne bave poljoprivredom prinuđeni su ići trbuhom za kruhom.

Osnovnu školu »Ivan Goran Kovačić« u Stanišiću pohađa oko 380 učenika. U dvorištu škole se nalazi vrtić smješten u nekadašnjem ženskom samostanu. Tu je i rukometni teren koji je uvijek pun kad igra domaća momčad, a ne pamti se izgubljena utakmica na domaćem terenu. Na ulazu u Stanišić dočekuje vas nogometni stadion koji je svjedok mnogobrojnih derbija i »ljutih okršaja« protiv susjedne Ridice. Ipak, čini se kako se najradije igraju boće-balote. Ova igra vuče svoje podrijetlo iz Dalmacije i na nekoliko terena u selu uvijek ima igrača.

Nekad davno na ulazu u Stanišić nalazio se ružan prizor, deponij. Na sreću to je sanirano i sad je tu šumica-parkić u kojem se igraju djeca. U želji da se djeci osmisli slobodno vrijeme, po selu su izgrađeni tereni za igru i kupalište Brčak. U selu djeluje nekoliko kulturno-umjetničkih društava: KUD

»Dositej«, HKUD »Vladimir Nazor«, KUD »Izvor« i KUD »Ady Endre«, koje djeluje u obnovljenim prostorijama.

Žitelji Stanišića i okolnih mjesta rade u tvornici obuće BN BOSS Faktori i poljoprivrednom poduzeću PP Jadran. Obje su tvrtke u poteškoćama i neredovito plaćaju radnike.

Usprkos svim nedaćama, žitelji ovog mjesta su srdačni, vole svoje mjesto i trude se popraviti kvalitetu svog života. Selo slavi svoju slavu Vodice, koja pada 19. kolovoza. Tada su ulice prepune posjetitelja.

Savo Tadić

KRONOLOGIJA od 14. do 20. svibnja

14. SVIBNJA 1754.

Vijećnici Magistrata i Izabrane općine grada Sveta Marija (Subotice) na zajedničkoj su sjednici odlučili da se Trinitariju daruje četiri forinte radi otkupa naših ljudi iz turskog zarobljeništva. Petnaest forinti je isplaćeno za popravak satnog mehanizma na tornju Gradske kuće.

14. SVIBNJA 1838.

U svezi s osnutkom jedinice za suzbijanje krađe konja i drugih prijestupa, u jednom gradskom spisu se navodi: »Nema željenih rezultata, jer krađa konja i goveda ne prestaje. Opća sigurnost je na niskoj razini, dok četnici-panduri 'mulatiju' skupa s 'bečarima' (odmetnicima) u čardama po ataru.«

14. SVIBNJA 1897.

Jutarnjom budnicom, pucanjem iz mužara (prangija), svetom misom u katoličkoj, liturgijom u pravoslavnoj, bogoslužjenjem u evangeličkoj crkvi i židovskom hramu, svečanom sjednicom Gradske skupštine, te drugim priredbama i manifestacijama, okončana je Milenijska obljetnica od dolaska Mađara u ove dijelove Panonske nizine.

14. SVIBNJA 1944.

U 54. godini života u subotičkoj Gradskoj bolnici umro je *Lazar Stipić*, publicist i nakladnik, do okupacije ravnatelj Gradske knjižnice. Suradivao je u bečkim, peštanskim i subotičkim listovima i časopisima. Bio je pokretač, vlasnik i urednik više novina i književnog glasila Glas. Autor je dviju zbirki pjesama, jednog kazališnog komada i više rasprava.

15. SVIBNJA 1691.

Grof *Leopold Herstein* izdao je pismeno uvjerenje da su bački kapetani *Đuro Vidaković* i *Luka Sučić* u Srijemskoj županiji, te u okolici Beograda i Temišvara, nanijeli teške gubitke i poraze Turcima. Štoviše, zarobili su i pogubili i jednog turskog pašu.

15. SVIBNJA 1717.

U Pešti je rođen *Petar Josić*, pravnik, službeni bilježnik Subotičkog vojnog šanca, kasnije povlaštene komorne varoši Sveta Marija (Subotica), u dva mandata sudac i gradski vijećnik slobodnog kraljevskog grada Subotice. Bio je jedan među najzaslužnijim osobnostima u dva, možda sudbonosna trenutka u povijesti grada. Umro je u Subotici 15. lipnja 1789.

15. SVIBNJA 1750.

Na toranj prve Gradske kuće, koja je bila na mjestu današnje, postavljen je sat.

15. SVIBNJA 1859.

Rođen je *Pavao Kujundžić*, svećenik i kulturni djelatnik, pokretač Bunjevačko-šokačke Danice. Okupljao je sve rodoljubljem zadobrene kulturne poslenike Bačke. Gorljivo se borio za uvođenje materinskog jezika u škole. Umro je 10. listopada 1915.

15. SVIBNJA 1948.

Rođen je *Slavko Matković*, istaknuti pjesnik, prozaik, slikar, knjižničar, multimedijalni umjetnik. Utemeljivač i animator likovne grupe Bosch+Bosch. Objavio je više knjiga pjesama i grafičkih svezaka. Umro je 2. studenog 1994.

15. SVIBNJA 2005.

U knjižari Danilo Kiš pisci, urednici i kulturni djelatnici iz Subotice i zemlje obilježili su pola stoljeća

kontinuiranog izlaženja književnog časopisa Rukovet.

16. SVIBNJA 1862.

Okončano prvo, jednomjesečno gostovanje Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, tijekom kojega je na subotičkoj kazališnoj sceni prikazano 14 predstava, uglavnom domaćih pisaca. Prije toga utemeljen je Kazališni odbor grada, a činili su ga viđeni Subotičani: barun *Josip Rudić*, *Stevan Manojlović*, *Ambrožije Boza Šarčević* i drugi.

16. SVIBNJA 1934.

Subotički mađarski dnevnik *Napló* objavio je vijest prema kojoj je Gradski senat jednoglasno prihvatio plan postavljanja ulične električne rasvjete u gradu i na periferiji.

16. SVIBNJA 1944.

Naredbom okupacijskih vlasti u Subotici započinje masovni izgon Židova iz njihovih stanova i kuća u geto pokraj teretne željezničke postaje i carine. Nekoliko tjedana kasnije, tri i pol, do četiri tisuće Židova deportirano je iz geta u njemačke koncentracijske logore, gdje su većinom ubijeni ili su pomrli.

17. SVIBNJA 1945.

Prihvaćanjem zadnje velike skupine zarobljenika kod Bleiburga u Austriji, u noći između 16. na 17. svibnja okončan je ratni put Osme vojvodanske udarne brigade. Krajem veljače 1947. rasformirana je 51. Divizija, a u njenom sklopu i Osma vojvodanska udarna brigada. Tijekom 245 ratnih dana, prevalivši tisuću i pol kilometara, pod borbom, izgubila je 1116 boraca, a ranjeno ih je oko tri tisuće.

18. SVIBNJA 1529.

U jednom pismu upućenom iz Kaločkog kaptola navodi se kako se *Bálint Török*, vlastelin Subotice, ponovno stavio na stranu *Jánosa*

Zápolye, te sa svojim vazalima i pod ruku s Turcima, pustoši posjede pristaša austrijskog kralja *Ferdinanda Habsburškog*.

18. SVIBNJA 1914.

Zakupivši cijeli kat jednog hotela u Port Saidu (Egipat), na svoj pedeseti rođendan, pod nerazjašnjenim okolnostima, ubio se *Oskar Vojnić*, subotički veleposjednik, svjetski putnik, lovac, sakupljač i spisatelj. Pojedini artefakti njegove bogate zbirke umjetničkih i etno-predme-

ta te trofeja čuvaju se u muzejima u Subotici i Budimpešti. Govorio je više jezika, pisao na mađarskom i engleskom, objavljivao radove u vodećim europskim glasilima, a tiskano mu je desetak, mahom putopisnih djela.

20. SVIBNJA 1696.

U najstariju matičnu knjigu krštenih, koju je prosinca 1687. ustrojio *Bartul Bariša Benjović*, nakon nekoliko godina opet je upisano ime novorođenčeta. Od 1687. do 1690. ova je matrikula uredno vođena, ali između 1691. i 1693. njene rubrike ostaju prazne, osim krštenja od 19. ožujka 1693.

20. SVIBNJA 1759.

Kaptolski zbor u Gyöngyösu odlučio je da se rezidencija franjevacu u Subotici proglasi kanonski utemeljenim samostanom. Za prvog gvardijana izabran je *Danijel Zavodski*, nastavnik u Gramatikalnoj školi (gimnaziji), koju su 1747. na traženje gradskih čelnika utemeljili i vodili franjevci.

Tamburaši iz Hrvatske gostuju u Somboru

SOMBOR – Dio programa 33. međunarodnog festivala hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku, koji se održava od 14. do 23. svibnja, moći će vidjeti i čuti i publika u Somboru. Svečani koncert u Somboru bit će priređen 21. svibnja u velikoj dvorani Gradske kuće, s početkom u 20 sati, a u suorganizaciji Udruge građana »Urbani Šokci« iz Sombora.

Nastupit će tamburaški orkestar KUD-a »Gaj« iz Zagreba, tamburaški orkestar KUD-a »Oton Župančič« iz Artiča (Republika Slovenija) i tamburaški orkestar Krste Odaka iz Drniša, uz vokalne soliste *Veru Svobodu*, *Elizabetu Križanić* i *Damira Novaka*. Solo flautu će svirati *Marija Prpa*, dok će orkestrima dirigitirati *Krešimir Račić*, *Dragutin Križanić* i *Milka Tomić*. U revijalnom programu nastupit će tamburaški orkestar Muzičke škole »Petar Konjović« iz Sombora pod dirigentskom palicom *Đure Parčetića*. Voditeljica programa je *Vlasta Ramljak*.

Festival hrvatske tamburaške glazbe utemeljilo je Slavonsko tamburaško društvo »Pajo Kolarić« iz Osijeka 1961. godine. Osim u Osijeku i Somboru, festival će ove godine biti održan i u Donjem Miholjcu, Našicama, Duboševici, Vukovaru, Belišću, Starom Petrovom Selu, Vinkovcima i u Pečuhu.

Z. G.

Počinje Međunarodni festival kazališta za djecu

SUBOTICA – Na 17. međunarodnom festivalu kazališta za djecu, od 16. do 22. svibnja u Subotici, bit će izvedeno 20 predstava iz 13 zemalja i to u kazalištu »Dezső Kosztolányi« i na sceni Jadran subotičkog Narodnog kazališta. Jedan od pratećih programa festivala je i susret pet lutkarskih akademija – iz Sankt Petersburga, Bratislave, Šarlevil Mezjera, Osijeka i Cetinja, čiji će moderator biti dekan sanktpeterburške akademije *Nikolaj Naumov*. On je, pokraj redatelja *Igora Bojovića*, dobitnik nagrade za životno djelo festivala pod nazivom »Mali princ« za 2010. godinu.

Drugi put na festivalu bit će organiziran znanstveni forum, ovaj put na temu »Dijete u svijetu kazališne umjetnosti«. Kao i prethodnih godina, kada su predstavljani ne samo teatri već i kulture drugih zemalja (Hrvatske, Mađarske, Bugarske, Rusije), ove će godine naglasak biti na slovačkom lutkarstvu, a izložbu posvećenu tome bit će u prilici vidjeti i publika u Novom Sadu i Bačkoj Topoli.

O najboljim ostvarenjima odlučivat će žiri u čijem je sastavu i ove godine hrvatski akademik dr. *Luko Paljetak*.

Đurđica Stuhlreiter u finalu za nagradu »Anto Gardaš«

ZAGREB – U okviru natječaja za književnu nagradu »Anto Gardaš« za roman ili zbirku pripovjedaka za djecu i mladež, između 21 pristiglog naslova odabrano je pet finalista, prenosi Hina.

Finalisti su: *Maja Gluščević* (za knjigu »Tišina, snima se!«), *Damir Mađarić* (»Kako smo od bankrota spasili mamu i tatu«), *Nada Mihelčić* (»Zeleni pas«), *Melita Rundek* (»Haj, ja sam online«) i *Đurđica Stuhlreiter* (»Leona i pernata rugalica«).

Dobitnik te književne nagrade Društva hrvatskih književnika bit će proglašen na rođendan *Ante Gardaša*, 21. svibnja, u Osijeku.

Večer ikavice u Stanišiću

STANIŠIĆ – HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića krajem svibnja organizirat će književnu večer posvećenu dalmatinskoj, šokačkoj i bunjevačkoj ikavici, u cilju obilježavanja rođenja velikana hrvatske književnosti *Vladimira Nazora*. Književna večer bit će upriličena u suradnji s drugim hrvatskim kulturno-umjetničkim društvima.

S. T.

Osječko ljeto kulture od 29. lipnja

OSIJEK – Jubilarno 10. po redu Osječko ljeto kulture bit će održano od 29. lipnja do 21. srpnja, piše Hina. Osječki gradonačelnik *Krešimir Bubalo* rekao je kako se očekuje da će 39 različitih kulturnih sadržaja ovogodišnjeg OLJK-a posjetiti više od 10.000 građana te da će organizacijski odbor i ove godine nagraditi najbolja ostvarenja novčanim nagradama od po 5000 kuna.

Izbornik programa, redatelj *Robert Raponja*, izvijestio je kako će OLJK ponuditi nekoliko premijernih predstava, među kojima »Operu za tri groša« *Bertolta Brechta*, u režiji *Željka Vukmirice* i izvedbi osječkoga HNK-a te dječje predstave »Dječaci Pavlove ulice«, autora *Ferenca Molnara* i *Matka Botića*, u izvedbi osječkog Dječjeg kazališta i Hrvatskoga kazališta u Pečuhu.

Premijerno će biti izvedena predstava »Cabaret tur-retur«, autorski rad studenata osječke Umjetničke akademije i njihova profesora *Alena Čelića*, te lutkarska predstava »Čudovišta u muzeju«, koju realiziraju Umjetnička akademija i osječki Muzej Slavonije.

Raponja je napomenuo kako će se u kazališnom, književnom i glazbenom dijelu programa predstaviti gradovi prijatelji: Maribor, Pečuh, Nitra, Ploesti, Tuzla i Subotica, a namjera je organizatora da sadržaji koji na OLJK-u budu premijerno ili reprizno realizirani, budu izvedeni i u tim gradovima.

Likovna kolonija u Novom Žedniku

NOVI ŽEDNIK – Prošle subote, 8. svibnja, u Novom Žedniku održana je jednodnevna likovna kolonija članova likovnog odjela HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Domaćin slikarima-amaterima bila je

obitelj *Gordane Antunović*. Kao zahvalu za srdačan doček i gostoprimstvo slikari su na dar domaćinima ostavili svoja djela.

SUTRA (SUBOTA, 15. SVIBNJA) OD 18 DO 2 SATI POSLIJE PONOĆI OČEKUJE NAS VELIKA KULTURNA MANIFESTACIJA

»Noć muzeja« i diljem Vojvodine

Kakav nas program očekuje u muzejskim i galerijskim, ali i onim netipičnim izložbenim prostorima i lokacijama u Novom Sadu, Subotici, Somboru i Srijemskoj Mitrovici

Sedma po redu »Noć muzeja« bit će održana sutra, 15. svibnja, u 48 gradova u Srbiji, na više od 190 lokacija. Nacionalnu manifestaciju ove je godine podržalo sedam gradova više u odnosu na 2009. godinu, kada je kroz muzeje i izložbene prostore prodefiliralo više od pola milijuna posjetitelja. Za najavu svih programa ovogodišnjeg izdanja »Noći muzeja« trebalo bi nam bar polovica stranica našeg tjednika, te vam predstavljamo samo manji dio i to onaj koji se priređuje u gradovima u kojima se »Hrvatska riječ« kupuje. Opširnije informacije o lokacijama, programu i sudionicima manifestacije možete naći na sajtu www.nocmuzeja.rs.

NOVI SAD

U Novom Sadu bit će realizirano više od 80 programa na 47 lokacija podijeljenih u 6 gradskih zona (Banovina, Dunavski park, Pešačka, Zlatne grede, Liman, Petrovaradinska tvrđava). Jedna ulaznica dovoljna je za posjet svim lokacijama i već je u prodaji u poslovnici OTP banke u Novom Sadu. Cijena ulaznice u pretprodaji je 250 dinara, a u Noći muzeja posjetitelji će je moći kupiti i na lokacijama po ceni od 300 dinara. Ulaz je besplatan za starije od 70 i mlađe od 7 godina.

Muzej Vojvodine, središnja muzejska ustanova u pokrajini, priređuje izložbu »Slikarstvo XX. stoljeća u Vojvodini« na kojoj će biti predstavljena djela: *Uroša Predića, Save Šumanovića, Petra Dobrovića, Bogdana Šuputa, Milana Konjovića, Boška Petrovića, Ankice Oprešnik, Milana Kerca, Zorana Petrovića,*

Jovana Bikickog, Pavla Blesića, Zdravka Mandića, Petra Mojaka, Petra Čurčića, Dušana Todorovića, Vere Zarić, Milana Pivničkog, Danijela Babića, Maje Erdeljanin i drugih.

S druge strane, dio novog stalnog postava pod nazivom »Vojvodina između dva svjetska rata« prikazuje kulturni, društveni i politički život toga doba. Muzeološko-povijesna izložba »Antifašistička borba u Vojvodini 1941.-45. godine« postavljena je u zgradi nekadašnjeg Muzeja socijalističke revolucije u Dunavskoj 37, a povodom obilježavanja 65-godišnjice pobjede nad fašizmom.

Muzej suvremene umjetnosti Vojvodine organizira multimedijalnu izložbu koja tretira problem sukoba interesa i njegove različite aspekte od opravdanih do apsurdnih. Publika će moći vidjeti umjetničke i dokumentarne radove kolektiva Muzeja i njihovih najbližih suradnika.

Program »Kroz fondove i zbirke Arhiva Vojvodine« bit će priređen u toj ustanovi. Izložena razna raznorodnih vrsta dokumenata (povelje, diplome, ukazi, rješenja, odluke, katastarski planovi, projekti, mape, notni zapisi, pisma, fotografije...) obuhvaća vremenski raspon od 1565. (najstariji dokument koji se čuva u Arhivu) do 1970. godine. Svojim estetsko-likovnim karakteristikama posebno se izdvajaju izložene povelje, cehovska i kalfena pisma, bakroreznice i pastelno obojene katastarske mape – iz doba baroka, neoklasicizma i romantizma, koje posjetiteljima dočaravaju vrijeme pisara, kaligrafa, iluminatora.

Galerija Matice srpske priređuje izložbu »Između estetike i života –

predstava žene u stvaralaštvu Paje Jovanovića«, kojom se Matica srpska uključila u obilježavanje nacionalnog jubileja 150 godina od rođenja čuvenog slikara.

U Galeriji likovne umjetnosti poklon zbirka Rajka Mamuzića možete pogledati novi stalni postav, ali i izložbu suvremene mađarske grafike, te izložbu fotografija *Dragiše Radulovića* »Portreti (1962.-2005.)«.

Knjižnica Grada Novog Sada nudi prezentaciju najvrednije zavičajne građe koja se nalazi u općinskim knjižnicama Južnobačkog okruga u Gradskoj knjižnici u Novom Sadu. Izabrana građa obuhvaća raritete – stare i rijetke knjige, rukopisnu građu, dokumenta; različitu neknjižnu građu (razglednice, plakate, filmske zapise, notnu građu itd.). Sve primjerke pratit će kratka anotacija – objašnjenje, opis, lokacija i naziv knjižnice koja tu građu čuva. Cilj je prezentirati veliku vrijednost zavičajnog naslijeđa, bogatstvo i raznolikost multietničke i multikulturalne sredine.

Na Petrovaradinskoj tvrđavi članovi udruge umjetnika »Likovni krug« otvorit će za javnost svoje ateljee (njih oko 90) koji čine veliku živu galeriju površine preko 5000 četvornih metara. U Suburbium-u (Strossmayerova 5) očekuje vas prezentacija »Virtual reality« koja podrazumijeva interaktivnu prezentaciju Gornjeg i Donjeg grada Petrovaradinske tvrđave. Na mapi ovog lokaliteta obilježena su značajna mjesta i objekti, a u sustavu 360 VR (virtual reality) obrađeno je nekoliko najvrednijih cjelina.

Posjetiteljima u Planetariju na »projektiranom nebu« biti će objašnjeno kretanje nebeske sfere, vidljiva sazviježda, izgled neba s različitim lokacija na Zemlji (na polovima, na ekvatoru), izlazak i zalazak zvijezda i planeta, kretanje Sunca... Projekcija

će se ponavljati svakih pola sata, a zbog ograničenog broja mjesta u Planetariju (kapacitet 55 mjesta), bit će organizirano prijavljivanje zainteresiranih na ulazu.

SUBOTICA

U Gradskom muzeju u Subotici posjetitelji će moći pogledati gostujuću izložbu Prirodnjačkog muzeja u Beogradu »Skelet uživo«, autora *Miloša Paunovića*, koja obuhvaća egzo i endoskelet različitih sistematskih grupa, počevši od mekušaca pa do naj-složenije grupe sisavaca. U istoj ustanovi očekuje vas i kolekcija Papirnatoг teatra iz Muzeja grada Novog Sada, koju čini dragocjen i, za naše područje, jedinstveni fond. Za najmlađe posjetitelje ove izložbe bit će priređena radionica, od 19 do 20 sati i 30 minuta, u sklopu koje će biti uređena sce-

ZKVH u »Noći muzeja«

U prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (u Harambašićevoj 14) u Subotici u vremenu od 18 do 2 sata poslije ponoći, moći će se pogledati izložba kazališnih plakata i ostalih dizajnerskih uradaka docenta *Darka Vukovića* s Akademije umjetnosti u Novom Sadu.

nografija i likovi za Papirnati teatar, te improvizirana jedna priča. Također, moći će se pogledati i izložba moderno dizajniranog tradicionalnog šlinga pod nazivom »Tisuću ždralo-va« umjetnice *Milice Repac*. Osim toga, Gradski muzej bit će i mjesto autorskog koncerta pod nazivom »Silentium« skladatelja *Konstantina Stefanovića*, a održat će se u vremenu od 23 do 24 sata. Portreti umjetničke zbirke također će biti dio postava u Gradskom muzeju, gdje će prvi puta biti prikazani najljepši, najpopularniji, najvrjedniji, najveći i najmanji portreti umjetničke zbirke, i to u svim likovnim tehnikama.

Moderna galerija »Likovni susret« priređuje izložbu djela iz kolekcije *Józsefa Nagya* (crteži, slike, grafike i skulpture). Prigodom otvorenja performans će izvesti Duo *Mezei-Jovančić*. Kao dodatni sadržaj predviđen je jazz koncert sastava »Trio Mag« i projekcije filmova o *Józsefu Nagyu*, kao i njegovi filmski radovi. U Salonu Likovnog susreta posjetitelji će imati prigodu pogledati izložbu »Novi početak: prvo desetljeće 21. stoljeća« koja obuhvaća izbor radova subotičkih autora iz zbirke Moderne galerije Likovni susret.

Multimedijski umjetnički projekt animacije kazališne publike u Subotici – »Kazalište na gradilištu«, kao zajednički projekt Narodnog kazališta u Subotici i Akademije lijepih umjetnosti iz Beograda, bit će izveden na prostoru budućeg novog gradskog kazališta. Subotičani će u tri buduća scenska prostora moći vidjeti projekcije predstava koje su nekada voljeli, izložbu fotografija *Augustina Jurige* i izložbu crteža izvođačkih projekata pročelja kazališne zgrade, kao i slušati glazbu u izvodenju članova ansambla i njihovih gostiju. U Galeriji »Dr. Vinko Perčić« posjetitelji će moći vidjeti slike i crteže akademskog slikara-grafičara i ravnatelja ove galerije *Spartaka Dulića*, dok će u Zadužbini *Dušana Radića* bit će izložen dvadesetogodišnji pregled umjetničkih radova, slika, crteža, grafike i dizajna, subotičke akademske grafičarke *Ljiljane Ilić Krtinić*. Na Otvorenom sveučilištu publici će biti predstavljen program Festivala europskog filma »Palić«, pod nazivom »Mladi autori Europe«, nastao 2004. godine. To je izbor kratkih i animiranih filmova koji su obilježili ovaj program kroz pet godina trajanja. Projekcije filmova počinju u 20 sati.

Izložba slika od slame u Tavankutu

HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta se ove godine prvi puta uključi u kulturni spektakl »Noć muzeja«. U Galeriji slika od slame u Donjem Tavankutu (Marka Oreškovića br. 3) posjetiteljima će biti ponuđen multimedijski program u vremenu od 18 sati do ponoći, koji će činiti:

radionica za izradu nakita od slame 18 – 21 sat; Retrospektivna izložba slika od slame koja obuhvaća razdoblje 1986.-2009. godine (otvorenje je predviđeno za 21 sat) te izložba skulptura i drvoreza nastalih tijekom prvih godina održavanja Kolonije 18.00-00.00 sati

U dvorišnom dijelu Galerije (21 sat) bit će prikazana demo verzija filma »Od zrna do slike« redatelja Branka Ištvančića, čija se premijera očekuje u okviru održavanja 25.-te Kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu u srpnju mjesecu.

Za sve zainteresirane posjetitelje koji nisu u mogućnosti doći u Galeriju slika od slame u Tavankutu »Retrospektivna izložba slika od slame Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut« se u ponedjeljak 17. svibnja premješta u Vestibil Gradske kuće u Subotici, gdje će se moći posjetiti sve do 24. svibnja.

SOMBOR

U Gradskom muzeju u Somboru očekuje vas program »Sto godina prije i poslije«.

Naime, u više termina, od 19 do 22 sata i od 23 do 01 sati uz glazbu sa starog gramofona, kostimirani glumci citirat će dr. *Lazu Kostića* i druge znamenite ličnosti, i na taj način oživjeti prošlost Sombora i okolice. Od 18 sati održat će se promocija Godišnjaka 2/3 Gradskog muzeja Sombor 2008/2009 i izložba muzejskih eksponata publiciranih u stručnom časopisu iz raznorodnih zbirki Gradskog muzeja Sombor.

U Kulturnom centru »Laza Kostić« bit će otvorena izložba slika i predmeta u prostoru *Viktora Vasarelyja*, teoretičara i najinventivnijeg praktičara pop-arta, važnog pravca u umjetnosti 20. stoljeća.

Za ovu manifestaciju Galerija Milana Konjovića predstavlja postav pod nazivom »Slikarstvo dramatike i strasti«, koju čini 28 djela *Milana Konjovića* iz razdoblja od 1960-1985. godine, nesumnjivo najzreljijeg razdoblja u njegovu slikarstvu.

Foto-kino-video klub »Rada Krstić« priprema izložbu fotografija »Pravoslavlje«. Kolekcija za ovaj postav formirana je izborom od 40 nagrađenih fotografija s posljednje dvije izložbe

»Pravoslavlje na internetu« foto kluba BeoFoto iz Beočina.

SRIJEMSKA MITROVICA

Izložbu »Akvizicije Muzeja Srijema 2005.-2010.« moći ćete pogledati u Muzeju Srijema, i na njoj će biti prezentiran materijal nabavljen u proteklih 5 godina, putem poklona, otkupa i terenskih istraživanja. Na istoj lokaciji se nalazi i izložba »Srijem kroz stoljeća« tj. stalni postav Muzeja Srijema. U zgradi na Trgu svetog Stefana 15 održat će se radionice eksperimentalne arheologije: za izradu rimskog stakla, kovačnica, grnčarska radionica, za izradu mozaika. Planirano je i da se održi izložba »Venere Srijema« – ova izložba, koristeći autentična umjetnička djela – arheološki materijal od izuzetnog značaja – u kontekstu suvremene umjetničke forme kroz ambijentalnu instalaciju, preispituje jedan od vizualno najprezentiranijih arhetipova u umjetnosti – predstavu nage ženske figure i retrospektivan pogled, kontinuitet u predstavljanju jednog arhetipa i formu njegovog predstavljanja.

Također, u ateljeu likovnog pedagoga i akademskog slikara *Ivice Kovačića Štifle* (adresa: Promenada 49) bit će priređena prezentacija 35 godina rada toga ateljea, koja obuhvaća glazbeno-scenski program uz prezentaciju slika, crteža i skulptura nastalih u otvorenom likovnom ateljeu polaznika uzrasta od 12 do 35 godina.

D. B. P.

DVIJE KNJIGE U IZDANJU HDF-A »PREPORUKE IZ LEMEŠA« KOJE TEMATIZIRAJU STANJE U HRVATSKOJ ZAJEDNICI

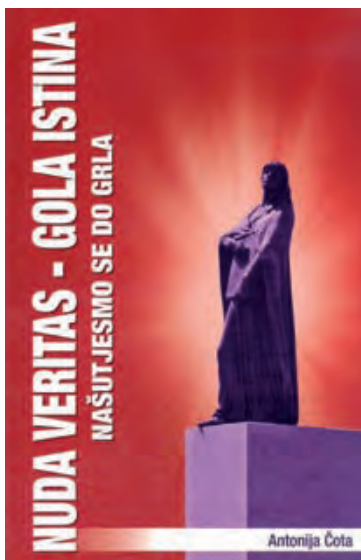
Kritičko sagledavanje i moguća rješenja za budućnost

»Nuda veritas – Gola istina: Našutjesmo se do grla« Antonije Čote i »Kako u novo bez loma?« Laze Vojnića Hajduka

U izdanju Hrvatskog demokratskog foruma »Preporuke iz Lemeša« nedavno su objavljene knjige dvoje bivših visoko pozicioniranih dužnosnika u ovdašnjoj hrvatskoj zajednici: »Nuda veritas – Gola istina: Našutjesmo se do grla« Antonije Čote, bivše članice Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužene za kulturu, i »Kako u novo bez loma?« Laze Vojnića Hajduka, nekadašnjeg predsjednika Izvršnog odbora HNV-a i višegodišnjeg čelnika te ravnatelja Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« u Subotici.

Knjiga »Gola istina« (187 str.), kako njezina autorica Antonija Čota bilježi u predgovoru, »napisana je kako bi se osvijetlila tragična sudbina Hrvata na ovom području, prije svega današnje Vojvodine, na kome ni kao narod ni kao pojedinci, na žalost, nismo uspjeli ništa postići, čak ni očuvati svoj nacionalni identitet, a živimo ovdje stoljećima i jedan smo od autohtonih naroda«.

Razlog zašto je ova knjiga napisana, objašnjava Čota, jest i to da jednog dana kada netko bude

cijenio našu sadašnjost ne može a da se, kako smatra, ne osvrne na činjenice iznesene u »Goloj istini«. »Knjiga nije literarno djelo, već samo kritika vremena i ljudi koji su uzeli sebi za pravo upravljati tim vremenom, napisana njihovim riječima i djelima koje su sami potpisali. Nitko nije bezgrešan i nitko nije toliko grešan da nije učinio niti jedno dobro djelo – to je moja maksima i poruka ove knjige, ali onaj tko nastavi raditi isto ono za

što je osudio drugog čovjeka i još i gore, taj mora biti i u sadašnjosti i u budućnosti prepoznat«, zaključuje u predgovoru knjige njezina autorica Antonija Čota.

Knjiga »Kako u novo bez loma?« (240 str.) Laze Vojnića Hajduka nosi podnaslov »Misli o životu u hrvatskoj manjinskoj zajednici«. »Ne odstupajući od svog kritičkog sagledavanja procesa, pojava i fenomena u našoj svakidašnjici, Lazo Vojnić Hajduk postupno

eksplicira svoje gledanje na raznovrsne i raznolike oblike i sadržaje djelovanja unutar nacionalne hrvatske zajednice u ovom kompliciranom i sumračnom vremenu pomućenih idejnih kretanja, stanja, mjestimično dobrano poremećenih ili pomiješanih duhovnih vrijednosti i poimanja samoga duha«, bilježi Lazar Merković, jedan od recenzenata ove knjige. »Ima li izlaza iz svega toga? Ima! – veli nam autor nizom od tridesetak eseja ili sličnih tekstova. To čini nenametljivo, pažljivo, postupno usmjerava svoja, znači i čitateljeva razmišljanja na putove koji bi pridonijeli pravilnoj, otkrivačkoj detekciji pojedinih problema i pitanja, čije bi se rješenje slilo u pozitivni ishod, pridonijelo skladnijem funkcioniranju hrvatske zajednice. Glede toga autor dobrohotno nudi rješenja koja su, doduše možda općepoznata, no, nažalost, dosad nisu bila baš provodiva, ne zbog svoje prividne jednostavnosti, već prvenstveno zbog toga što im se nije prilazilo dovoljno kreativno...«, navodi, među ostalim, Lazar Merković, recenzent knjige »Kako u novo bez loma?«.

D. B. P.

NOVA KNJIGA U IZDANJU SUBOTIČKOG OGRANKA MATICE HRVATSKE

Bibliografija »Klasja naših ravni«

Ogranak Matice hrvatske u Subotici objavio je djelo Lazara Merkovića »Bibliografija Klasja naših ravni«, od 1935. do 1944. U njemu je opisan sadržaj i izgled deset brojeva – ovoga »povremenog izvanpolitičkog časopisa za književnost i kulturu«, kako je navedeno u njegovom podnaslovu – tiskanih u osam svezaka, kojega su kao glasilo ovdašnje bunjevačko-hrvatske elite pokrenuli biskup Lajčo Budanović i mons. Blaško Rajić. Premreživši bibliografskim podacima svaku stranicu, svaku rubriku, fotogra-

fije i likovne priloge, napose njegove suradnike i urednike – Lazar Merković je ovim djelom pokazao dalekosežni značaj i učinak časopisa »Klasje naših ravni«. U njemu su objavljivali mahom sveučilištari, kao i već afirmirani, tada mladi, pa i stariji, hrvatski pisci i intelektualci iz Subotice, Bačke i Baranje, s očitom namjerom da »Klasje« postane stožerno književno-kulturno glasilo svih Hrvata ovoga podneblja. Spomenimo samo neke među njima, kao što su: Stjepan Bartolović, Stipe Bešlin, Marko Čović, Ante Jakšić, Antun Karagić,

Aleksa Kokić, Jakov Kopilović, Ivan Kujundžić, Ivan Malagurski Tanar, Petar Pekić, Ive Prčić, Ante Sekulić, Marin Šemudvarac, Albe Vidaković, Ljudevit Vujković i drugi. U »Klasju« su, također, surađivali mnogi ugledni kritičari, poput primjerice dr. Ljubomira Marakovića i Vinka Nikolića iz Zagreba, a uz stvaraoce iz drugih kulturnih središta Hrvatske i pojedinci iz onodobne hrvatske dijas-pore. Ovim djelom L. Merković je značajno obogatio našu spoznaju – o nama samima.

M. M.

Dobri i loši oksimoroni

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Oksimoron (grč. oksys – oštar, oštroumna ludost) je figura misli u kojoj se spajaju nespojivi pojmovi. Zasniva se na paradoksu i metaforički označuje jedinstvo suprotnosti koje je u životu moguće pronaći. Za oksimoronom kao stilskim sredstvom posežu mnogi književnici, na primjer: »... o mrtvi živote!« (Dobriša Cesarić, Pjesma mrtvog pjesnika) ili »Zimsko ljetovanje«, naslov romana Vladana Desnice. Postoji niz primjera dobrih oksimorona: mudra budala (budala je mudra ako se budalom samo pravi), poštteni lopov (onaj kojemu ponekad proradi savjest), živi mrtvac (čovjek koji izgleda poput mrtvaca) i drugi.

U suvremenome razgovornom jeziku danas, posebice među mladima, a vrlo često i u medijima, čujemo rečenice poput ovih:

- Marko užasno dobro izgleda.
- Mama, torta je užasno ukusna.
- Ana ima strašno dobar stil odijevanja.

- U školi ima *strašno lijepih* djevojaka.
- U svijetu se danas događaju *prestrašne* stvari.
- Ovo je *predobro*!
- Njegovo je izlaganje bilo *jako grozno*.

Ne trebamo biti osobito jezično obrazovani kako bismo uočili neočekivane uporabe priloga ili pridjeva kojima se želi pojačati značenje glagola ili imenica. Promotrit ćemo što je u navedenim rečenicama loše. Radi se o povezivanju riječi koje u prirodnom poretku ne mogu ići skupa jer označuju suprotnosti: *užasno* označuje nešto neugodno, *strašno*, *strahovito*, a *dobro* i *ukusno* nešto što je lijepo, odnosno slasno. Primjeri *strašno dobar* i *strašno lijepe* slični su prethodnima jer *strašno* ozačuje nešto užasno i grozno, a ovdje je riječ *strašno* upotrijebljena kao poželjno i pozitivno svojstvo. U riječi *prestrašno* riječ *strašno* se pojačava prefiksom *pre-*, što nije potrebno jer sama riječ *strašno* ima superlativno značenje (jako

izraženo, u najvećoj mjeri) pa se dodavanjem prefiksa nepotrebno gomilaju jezični elementi. I riječ *grozan* je sama po sebi superlativna pa ju ne treba pojačavati neprirodnim izrazom *jako grozan* jer nije u duhu jezika, odnosno prirodnog slaganja riječi. Stoga bismo trebali izbjegavati konstrukcije poput *Užasno je volim* (treba: previše, najviše, jako...) ili *Strašno je lijepa* (treba: vrlo, jako...) koje se sve češće čuju, istina za sada samo na razgovornoj razini, no ne bi bilo čudno da ih počnemo nalaziti i u javnom jeziku s obzirom na slabljenje osjećaja za jezični standard.

Po prirodnom osjećaju o slaganju navedenih riječi, rečenice s početka teksta mogle bi glasiti ovako:

- Marko *jako (iznimno) dobro* izgleda.
- Mama, torta je *vrlo (jako) ukusna*.
- Ana ima *osobito (jako) dobar* stil odijevanja.
- U školi ima *iznimno (vrlo, jako, osobito) lijepih* djevojaka.
- U svijetu se danas događaju *strašne (grozne, loše)* stvari.
- Ovo je *najbolje* (više nego dobro, jako dobro)!
- Njegovo je izlaganje bilo *grozno (jako loše, vrlo loše)*.

KNJIGA

ĐURĐA KNEŽEVIĆ, »MEKI TRBUH JEDNOROGA«, FRAKTURA, ZAPREŠIĆ, 2010., 176 STR.

O sitnim i krupnim lažima ljubavničkog zanosa

U srcu suvremene Europe, na rubu velegrada, dvoje ljubavnika, dva sasvim oprečna lika, u svojim monolozima pokušavaju prodrijeti u tajanstvenu ljubavničku silu koja ih povezuje – od početne euforije slučajnog susreta i neodoljive seksualne privlačnosti do depresije zajedničkog življenja i tjelesne odbojnosti. Brutalan i istovremeno nježan, ali nadasve otvoren i napet, roman »Meki trbuh jednoroga« Đurđe Knežević secira ljudsku seksualnost, maštu, društvene odnose, predrasude, ali ponajviše od svega snagu ljubavi i mržnje. Ovaj roman snažna je emocijama nabijena ljubavna priča o nestanku komunikacije između dvije osobe, o paradoksalnom gubitku povjerenja, o nedostatku iskreno-

sti, o sitnim i krupnim lažima kojima je protkan svaki ljubavnički zanos. Novi roman »Meki trbuh jednoroga« raskrinkava sve lice-mjerje društva, ali još i više tajna, skrivena lica svakog pojedinca. Đurđa Knežević rođena je u Jastrebarskom 1952. godine. U Zagrebu je završila gimnaziju te studij povijesti i arheologije. Nekoliko godina predavala je povijest na srednjoj školi. Od 1987. do 1990. radila je u Muzeju Revolucije naroda Hrvatske u Zagrebu, isprva kao kustosica, potom kao direktorica. Godine 1992. osnovala je Žensku infoteku, u okviru koje je uređivala feministički časopis »Kruh i ruž« te uredila i objavila četrdesetak knjiga prijevoda i domaćih autorica. Od 1996. do 2007. direktorica

je godišnjega međunarodnog seminara »Žene i politika« u Dubrovniku. Bavi se žurnalizmom i sustavno objavljuje tekstove za novine, eseje, komentare, feminističke i političke tekstove, kako u Hrvatskoj tako i u svijetu. Piše kolumnu za news portal Zamirzine. Objavila je dva romana: »O mojoj mami, Rusima, vatrogascima i ostalima« (2003., Zagreb, Ženska infoteka) i »Gutanje vjetra« (2005., Beograd, Beopolis), te dječju knjigu/slikovnicu »Mara i tata« (2006., Zagreb, Pučko otvoreno učilište »Korak po korak«). Od 2008. djeluje kao slobodna publicistkinja. Ta sloboda omogućila joj je da se iz Zagreba preseli u Nerežišća na Braču.

(Moderna vremena Info)

HOSANAFEST 2010

Redosljed nastupa

Pobjednica HosanaFesta 2009 *Ana Ostojić* izvukla je redosljed nastupa za ovogodišnji festival. Dakle, na Festivalu hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFestu, koji će biti održan 5. rujna 2010. godine u Subotici, redosljed nastupa bit će sljedeći:

1. *Živo zaželi* – »Mihovil« (Split); 2. *Kriste, Ti si ljubav* – »Totus tuus« (Zagreb); 3. *Ljubav neka osvane* – Snježana Kujundžić (Subotica); 4. *Ljubljani Isuse* – Zvonimir Kalić (Vrpolje/Đakovo); 5. *Put* – »Savao« (Zagreb); 6. *Svjetlost* – Anna (Podgora/Makarska); 7. *Zagrljeni u duši* – »Proroci« (Subotica); 8. *Život što mi Nebo daruje* – Emanuel Majstorović (Velika Gorica); 9. *Božji mirisni cvijet* – Tamara Babić (Subotica); 10. *Marijo Propetoga Krista* – »Stope« (Blago/Korčula); 11. *Živjeti po Tvom* – Antonia Perak (Zagreb); 12. *Kruniš me dobrotom* – »Petrus« (Bački Monoštor/Sombor); 13. *Po(r)uka* – »Novo Nebo« (Zenica); 14. *Bog je s nama* – Jelena Barić (Split); 15. *Susret* – »Gospa Jezerska« (Zagreb)

Dobro došli na HosanaFest!

IZLOŽBA
15. - 22. svibanj 2010

**TEKIJE NA RAZGLEDNICI
KROZ VRIJEME**

Tekijsko Svetište
Karlovački drum bb, Petrovaradin
Subota, 15. 05. 2010. u 19h

POKLANJAJ BLAGO DA BI SUTRA IMAO VIŠE NEGO JUČER

Vatra koja gori

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

U crkvenoj godini upravo je danas započela »prva devetnica na svijetu«. Naime, nakon Uzašašća, Krist je naredio svojim učenicima da se vrate u Jeruzalem, u dvoranu posljednje večere, i da čekaju obećanoga Duha Svetoga. Za devet dana, slaviti ćemo upravo silazak te »Božanske vatre« koja od prve Pedesetnice do danas raspljuje srca ljudi. Međutim, svjesni smo koliko je prisutna zahlađenost među nama. Našao sam jednu staru i poznatu priču koja se događa negdje na sjeveru na posebnom otoku, koja bi mogla biti ne samo priča nego i poruka.

PRED NAMA VATRA TINJA

Tamo se među ostalim priča ovako: Šestero ljudi slučajno se našlo u mračnoj hladnoj noći na pustom otoku. Svatko je u ruci imao komad drveta. Na otoku, izgubljeni u magli Sjevernoga mora, drugoga drveća nije bilo. U sredini je tinjala slaba vatra, jer je dugo nitko nije podložio. Studen je postala nepodnošljiva. Među ljudima koji su okruživali vatru bila je žena koja je vidjela kako slabi plamićak obasjava lice tamnputa doseljenika. Žena je još čvršće stegnula svoj komad drveta. Zašto dati svoje drvo da bi se ogrijala danguba koja je iz neke daleke zemlje došla krasti posao i kruh? Čovjek koji je uz nju stajao prepoznao je u drugome člana protivničke stranke. Nikada, ni u kojem slučaju ne bi on dao svoj komad drveta za političkog protivnika. Treći čovjek bijaše siromah. Umotan u trošan i prljav kaput, skrivao je svoje drvo. Njegov susjed bijaše očito bogataš. Zašto bi on potrošio svoje drvo da bi se grijao gizdavi kula? Bogataš je sjedio misleći na svoja dobra: dvije vile, četiri automobila i zavidnu svotu na banci. Baterije njegova mobitela bijahu prazne, nije mogao nikoga pozvati upomoć. Morao je na svaki način sačuvati svoje drvo, a ne potrošiti ga za ove lijenčine što Bogu krađu dane. Na tamnputom licu doseljenika u slaboj se svjetlosti gotovo ugašene vatre nazirala samo želja za osvetom. Čvrsto je privinuo uza se svoje drvo, posve uvjeren da ga svi bijelci duboko preziru. Zato nikada ne bi stavio na vatru svoj komad drveta. Bijaše to neka vrsta njegove osvete. Posljednji član tužne družine bijaše nepovjerljiv škrtac. Sve je činio s računicom. Omiljena rečenica mu je bila: Daj samo ako možeš nešto zauzvrat dobiti. Mislio je: Ovaj komad drveta morali bi mi skupo platiti. Pronašli su ih tako ukočene od studeni svakog s komadom drveta što ga je čvrsto stiskao uza se. Nisu umrli od vanjske hladnoće, ubila ih je studen iznutra. Možda i u našim obiteljima, u našim zajednicama, pred nama tinja vatra i sva je prilika da će se ugasi. Vjerojatno čvrsto držimo svoj komad drveta. Za koga ga čuvamo?

KRUG RADOSTI

Postoji još jedna starija priča. Sigurno ste je čuli. Poznata je. Kao bogoslov, sjećam se da sam je i scenski izvodio kao pretkorizmenu poruku. Priča govori ovako: Jednoga dana, ne tako davno, na vrata nekog samostana pokucao je seljak iz obližnjeg mjesta. Kad je brat vratar otvorio teška hrastova vrata, seljak mu sa smiješkom pruži prekrasan grozd. »Brate vrataru«, reče došljak, »znaš li ti kome sam donio ovaj najljepši grozd što sam ga ubrao u svom vinogradu?« »Ravnatelj samostana ili nekom drugom bratu iz naše zajednice.« »Ne! Tebi sam ga donio!« »Meni?«, ozarena će lica iznenađeni brat vratar. »Zar si ga baš meni donio?« »Naravno, tebi sam ga donio, jer si me uvijek ljubazno i prijateljski primao kad sam dolazio zatražiti kakvu pomoć. Htio sam te malo razveseliti ovim grozdom.« Učinilo mu se da je i sam obasjan rumenilom s vratareva lica. Brat vratar je grozd stavio na vidljivo mjesto i cijelo ga jutro pogledavao s divljenjem. Grozd bijaše doista prekrasan. Odjednom mu padne na pamet: »Zašto ja ne bih ovim grozdom razveselio našeg ravnatelja?!« Uzeo je grozd i odnio ga starješini samostana. Ovaj se grozdu iskreno obradovao. No, uskoro se sjeti starijeg bolesnog brata i odlučio: »Odnijet ću ga njemu, neka se malo osladi.« Tako je grozd ponovno krenuo dalje. Nije, međutim, dugo ostao ni u sobi bolesnoga brata. Ovaj je, naime, naumio njime obradovati brata kuhara koji se po cijeli dan znoji oko peći. Brat kuhar je grozd poslao bratu sakristanu (da ga malo razveseli), a ovaj ga je odnio najmlađem bratu u samostanu, od kojega je grozd opet pošao dalje. Kružeci od brata do brata, grozd je ponovno dospio bratu vrataru (da ga malo razveseli). Tako bi zatvoren krug, krug radosti. Nemoj čekati da netko drugi započne. Na tebi je danas red da otvoriš krug radosti. Ponekad je dovoljna mala iskra da zapali veliku vatru. S iskrom dobre mogao bi se početi mijenjati svijet. Ljubav je jedino blago koje se umnaža dijeljenjem. To je jedini dar koji se više uvećava što se više troši. To je ujedno i jedino poduzetništvo u kojem se upravo trošenjem više zarađuje. Poklanjaj to blago, razdijeli ga, razbacuj na sve strane, do dna isprazni džepove i košare, isprazni čašu i sutra ćeš ga naći još više nego si ga imao jučer.

Ne zamjerite mi što sam donio dvije priče kao prijedlog za razmišljanje. Ovaj puta moj komentar – radi manjka prostora – izostaje. Pitam se je li uopće potreban komentar uz ovakve dvije jasne poruke, ali ostaje i pitanje – imamo li hrabrosti do te mjere davati da po našoj zauzetosti konačno shvatimo da nas ujedinjuje onaj Duh koji je plamen?

Ponekad je dovoljna

mala iskra da zapali

veliku vatru. S iskrom

dobrote mogao bi se

početi mijenjati svi-

jet. Ljubav je jedino

blago koje se umna-

ža dijeljenjem. Pokla-

njaj to blago, razdijeli

ga, razbacuj na sve

strane, do dna ispra-

zni džepove i košare,

isprazni čašu i sutra

ćeš ga naći još više

nego si ga imao jučer.

Kulnarski kutak

GLAVNO JELO – MUSAKA S TIKVICAMA

Potrebno: 2 kg tikvica, 500 g mljevenog mesa, veza peršina, 2 jaja, 2 glavice luka, 1 češnjak češnjaka, biljni začini, 5 žlica brašna, 2 dl mljeka, 1 kiselo vrhnje, ulje, papar, začini.

Priprema: Tikvice oprati i što tanje izrezati po duljini. Posoliti ih i ostaviti 10 minuta. Luk narezati te ga pirjati, kada porumeni dodati usitnjeni češnjak i meso. Dodati začine i pirjati. Tikvice uvaljati u brašno pomiješano sa suhim začinskim biljem. Slagati ih u vatrostalnu posudu, staviti meso, pa ponovno tikvice. Ponoviti da bude tri sloja tikvica i dva mesa. Umutiti jaja i kiselo vrhnje, te po želji dodati vegetu. Ovu smjesu preliti preko tikvica i mesa i peći 40 minuta na 200 stupnjeva. Možete poslužiti toplo, ali i hladno.

SALATA S TJESTENINOM

Potrebno za 6 osoba: 100 g zelene salate (kovrčaste endivije), 1 svježa crvena paprika, 300 g tjestenine (mašnice), 340 g kukuruza šećerca, 150 g praške šunke, 150 g edamera, sol.

Za salatni preljev: 100 g majoneze i 250 ml jogurta.

Priprema: U posoljenoj kipućoj vodi skuhaite tjesteninu, ocijedite je i dobro rashladite. U tjesteninu umiješajte šunku, sir i papriku koje ste narezali na kockice, kukuruz šećerca te očistenu i nasjeckanu salatu. Pripremljene sastojke prelijte salatnim preljevom od majoneze i jogurta.

Poslužite kao predjelo, samostalni obrok ili kao sastavni dio hladne zakuske.

Savjet: Radi veće dekorativnosti zelene listove salate možete koristiti kao podlogu za salatu od tjestenine. Također, salatni preljev možete poslužiti i u posebnoj posudi, pa salatu može preliti samo onaj tko želi.

DESERT - LJETNA SLASTICA

Potrebno: 250 g keksa, 3 kisele jabuke (700g), 3 banane (500g), 150 g mljevenih oraha, 1 žlica ruma, 100 g šećera.

Za kremu od pudinga: 1 puding od vanilije, 2 žlice šećera, 500 ml mljeka, 20 g maslaca i 1 šlag.

Priprema: U tepsiju (20x30 cm) posložite 100 g keksa. Jabuke i banane naribajte (na sitniji ribež), dodajte orahe, 150 g mljevenog keksa, rum i šećer. Promiješajte i rasporedite preko posloženog keksa. Prašak za puding pomiješajte s 2 žlice šećera, dodajte 6 žlica mljeka i promiješajte. Ostatak mljeka zakuhaite, dodajte razmućeni prašak za puding te miješajući kuhajte 1-2 minute. U vrući puding umiješajte maslac i prelijte preko smjese od voća i keksa. Pustite da se ohladi. Umutite šlag pjenu i premažite preko hladnog pudinga, te pospite naribanom čokoladom.

Dobro ohlađen kolač poslužite narezan na kocke.

...i još po nešto...

MEĐUNARODNI DAN OBITELJI OBILJEŽUJE

Obitelj mi treba

Međunarodni dan obitelji proglasili su Ujedinjeni narodi 1989. godine, a u svijetu je prvi put obilježen 15. svibnja 1994. godine pod sloganom »Da obiteljski dan ne čine stvari nego srdačni odnosi roditelja i djece«. Kao odraz značaja što ga međunarodna zajednica pridaje obitelji kao temeljnoj jedinici društva.

U današnjem užurbanom vremenu teško je sve spojiti, sve sustići i još biti mama ili tata, imati obitelj. No, ipak i danas imamo roditelje koji su prije svega mama i tata, pa onda sve ostalo. Kojima je obitelj na prvome i najvažnijem mjestu. Ovim povodom razgovarali smo s *Vesnom* i *Ladislavom Huskom*, roditeljima koji imaju petero djece – *Petra*, *Tomislava*, *Andriju*, *Ivana* i *Mariju Magdalenu*. Djecu smo pitali:

Znaš li što je to obitelj?

Petar (9): Obitelj su mama, tata, braća i sestre.

Tomislav (7): Obitelj su djeca i roditelji.

Andrija (6): Da. Obitelj su mama i tata i sinovi i kćerke i Bog.

Marija Magdalena (2): Da. Mama i tata i baća i sestre.

Tko čini vašu obitelj?

Petar (9): Mama Vesna, tata Ladislav, braća Tomislav, Andrija i Ivan, sestra Marija Magdalena i ja.

Tomislav (7): Našu obitelj čine roditelji mama Vesna i tata Ladislav i petero djece: Petar, Tomislav, Andrija, Ivan i Marija Magdalena.

Andrija (6): Mama Vesna, tata Ladislav – Laci, ja Andrija, Marija Magdalena, moja braća Petar, Tomislav i Ivan. I Isus je uvijek s nama.

Što tebi znači obitelj?

Petar (9): Obitelj mi znači zajedništvo. U obitelji ne volim kad se svađamo, a volim kad smo zajedno – igramo društvene igre i gledamo filmove. Obitelj mi puno znači, jer bez njih ništa ne bih mogao sam.

ŽEŽAVA SE 15. SVIBNJA

da mogu živjeti

Tomislav (7): Meni obitelj treba da mogu živjeti. Obitelj mi daje hranu i vodu. Daje mi da se igram na kompjutoru. Obitelj mi još treba da idem s njom u crkvu, da se zabavljamo i da me utješi kad nešto ružno sanjam. Tata mi treba da kad se bojim da mi pomogne i da se trkamo u »Lego Racers«, a mama da s njom idem u grad i da me masira i da pričamo na engleskom.

Andrija (6): Obitelj mi treba da idemo na misu, u šetnju i da obidemo cijeli grad. Obitelj mi treba za čuvanje mene, i braće, i sestre, i da se grlimo i da se igramo. Ne volim kad se udaramo i grebemo i kad mama i tata viču na mene. Ja sam mamino i tatino sunce.

Ivan (5): Obitelj mi znači da me čuva.

Marija Magdalena (2): Tata me ljubi i mazi me bradom. Vodi me kod majke i djeda i nadike i nadtate! Mama me miluje i šminka me i kad me nešto boli, poljubi.

S roditeljima smo razgovarali o tome što ispunjava njihovu obiteljsku zajednicu i što je čini »posebnom«, te koji su po njihovom mišljenju problemi koji danas razaraju mnoge obitelji. »Relativno smo mladi, a imamo nešto veći broj djece. Za obiteljskim stolom je kao u košnici. Našu obitelj ispunjava smijeh i igre s djecom«, kaže Ladislav, te dodaje kako je po njegovom mišljenju manjak strpljenja i vremena jedno za drugog, nespremnost reći jedan drugome izvoli, hvala, molim i oprost, sigurno dio problema koji

su krivi za mnoge rastave. »Vrijeme posvećeno djeci je i rad na sebi. Obveze se gomilaju, neke doista trebaju našu pozornost, a neke baš i ne. Bitno je odrediti prioritete i napraviti ispravnu ljestvicu vrijednosti. Obitelj bi u tom slučaju trebala biti na prvom mjestu«, kaže tata Ladislav.

Vrlo je sličnog mišljenja i mama Vesna, koja kaže: »Svaka obitelj je posebna i prekrasna na svoj način. Svaka ima svoj stil življenja, ono nešto što obitelj čini 'našom obitelji', a kuću 'domom'. Naš je stil smijeh i radost, razgovori i zajedništvo, koje naravno izaziva i mnogo sukoba koje moramo i želimo

Obitelj Huska na okupu

Po njezinom mišljenju, obitelji danas razara to što »vrijeme, snagu i same sebe dajemo svemu, osim jedni drugima u obitelji, svome mužu ili ženi i svojoj djeci. Najviše poslu – što je razumljivo, jer je materijalna situacija danas izuzetno teška, ali ipak – pitanje je koliko u utrci za nešto više novca, obitelj biva razorena, kako kažete, i više gubi nego što dobiva. Ranjeni smo svi danas, jer je situacija zbilja ozbiljna i zabrinjavajuća i rješenje mnogima nije lako naći. Kao vjernici, bar smo toga pošteđeni – znamo da strahove i brigu za djecu možemo dati Bogu koji nas ljubi neizmjenno, pa to i činimo. Kad brige i strahove i prekovremeni rad 'za dinar više' ostavimo po strani, možemo se posvetiti jedni drugima i – ljubiti! Najteže od svega je postaviti stvari na svoje mjesto i nama, a čini mi se i mnogim drugim obiteljima«, kaže Vesna. »Jako puno, osim posla, tovarimo sebi i obveze, koje su možda lijepe, korisne i dobre za Crkvu, narod, društvo, svijet, a muž i djeca, ili žena i djeca budu zapostavljeni i moraju čekati da se mama ili tata 'ukažu'. I sebi i drugima govorimo kako moramo priznati i odlučiti što nam je važnije – obitelj ili sve ostalo? Za sve se može naći vremena dobrom organizacijom – stara je istina – ali nitko ne kaže kako je taj red teško uspostaviti i koliko puta sve 'padne u vodu' prije nego uspije. Nekad funkcioniramo sjajno, a nekad kao muhe bez glave, ali borimo se i – uvijek, svako jutro iznova!«

skupa rješavati. Često imamo obiteljske sastanke, kad sjednemo baš svi skupa i dogovaramo se o planovima, a najčešće počinju s 'nečijim' – 'e dragi i drage moje, ovako više ne ide'. Svatko od nas ima svoje interese i ideje (neki i previše) o tome što raditi i kakvu obitelj želi, ali se prihvaćamo i tražimo u svemu zajedništvo.«

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu
551-045
Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

RADIO MARIA
NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz
Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs
Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs
POMOŽITE RADIO MARIJI!
Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

RADIO MARIA
NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz
Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs
Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs
POMOŽITE RADIO MARIJI!
Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

Općinsko natjecanje u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu

Osnovci pokazali spretnost i

Koliko osnovci iz Subotice i okolice znaju o prometu, imali su priliku pokazati na općinskom natjecanju osnovnih škola pod nazivom »Što znaš o prometu«.

Domaćin natjecanja ovoga puta bila je Osnovna škola »Matija Gubec« u Tavankutu, gdje su se u subotu, 8. svibnja, okupili najspretniji učenici iz 14 osnovnih škola.

U organizaciji Ministarstva prosvjete, Automoto saveza Srbije i Društva nastavnika tehničkog obrazovanja, priređeno je natjecanje koje se sastojalo od teorijskog dijela, odnosno polaganja testova, i praktičnog dijela koji je podrazumijevao vožnju bicikla na poligonu spretnosti, koji je napravljen na školskom igralištu i na ulici, gdje su posebno za ovu prigodu bili postavljeni prometni znakovi, te iscrtani pješački prijelazi i ostale prometne oznake. Ukupno 104 natjecatelja bilo je podijeljeno u dvije skupine: skupinu »B« činila su djeca dobi od 10 do 12

godina, dok su se u »C« skupini našli učenici dobi od 13 do 15 godina. Svaka škola imala je po dvije djevojčice i dva dječaka u svakoj od skupina, koji su trebali predstaviti svoja znanja i vještine u poznavanju prometnih propisa i sigurnosnih pravila te u upravljanju biciklom.

Natjecanje je trajalo nekoliko sati, tijekom kojih su učenici pokazali svoje umijeće i sportski duh, a poneki su se uvjerali da se spretnost ne stječe brzom vožnjom nego velikom pozornošću i koncentracijom. Voziti bicikl na uzanim stazama označenim rekvizitima na poligonu, te poštovati sva moguća pravila dok vas budnim okom promatra čika policajac, i još pri tome sve vrijeme uspjeti ostati na oba kotača, nije bila nimalo laka zadaća. Međutim, natjecatelji su dali sve od sebe i kad je trebalo »mozgati« na testovima, ali i kad je trebalo ostaviti dojam »vozača s iskustvom«.

znanje o sigurnosti u prometu

U pojedinačnoj konkurenciji učenika petih i šestih razreda najviše bodova osvojili su Radivoj Uvalić iz OŠ »Sveti Sava«, te učenici OŠ »Majšanski put« - Dario Nimčević i Nevena Stantić, dok su Helena Čičai i Nikola Cimbaljević iz OŠ »István Kizur«, te

Slobodan Ćosić iz OŠ »Vuk Karadžić« bili najbrži u konkurenciji sudionika sedmih i osmih razreda.

Ekipno najbolji bili su učenici škola »István Kizur«, »Sveti Sava«, »Majšanski put« i »Vuk Karadžić«.

Pobjednici u objema kategorijama dobili su diplome, odličja, kao i brojne nagrade, od kojih je najvrjednija bila upravo bicikl, koji je dodijeljen djevojčici s najviše osvojenih bodova - Heleni Čičai, kako bi još bolje utvrdila svoje znanje i vozačke sposobnosti.

Najuspješnijih osmero natjecatelja sudjelovat će na okružnom natjecanju koje će biti održano u subotu, 15. svibnja, također u OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu, gdje će im se pridružiti i po osam najbolje plasiranih učenika u općinama Bačka Topola i Mali Idoš.

Učenicima osnovnih škola neophodno je stjecanje znanja i vještina za sigurno sudjelovanje biciklom u cestovnom prometu, što je i razlog zašto je natjecanje obnovljeno 2006. godine, a ove godine održava se po 41. puta, i to na školskoj, općinskoj, okružnoj i državnoj razini, dok će najbolje plasirani predstavljati našu zemlju i na europskom natjecanju.

Marija Matković

Proslavili smo Dan planeta Zemlje

Za Dan planeta Zemlje u školi smo razgovarali o uređenju našeg okoliša. Svi smo od kuće donijeli raznovrsno cvijeće kako bi naš školski vrt bio što ljepši. Sutradan smo svi složno radili i cvjetove zasadili. Djevojčicama su se najviše sviđali crveni cvjetovi. Osim našeg razreda cvijeće su sadili i svi niži hrvatski odjeli naše škole. Kada smo završili vrt je izgledao poput cvjetne livade. Ivana i Ines iz IV. h, OŠ »Matija Gubec«, Tavankut

Sokolski stadion

Današnji Gradski stadion u Subotici, na kojemu u posljednjih nekoliko desetljeća svoje prvenstvene susrete igraju nogometaši Spartaka (danas Spartak Zlatibor voda, član Super lige Srbije), nastao je kao sokolsko sletišće, tj. stadion izgrađen za potrebe održavanja Pokrajinskog sleta sjevernih župa Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, lipnja 1936. godine.

Cijeli projekt zamišljen je kroz izgradnju velikog Narodnog parka na površini od 1.175.000 četvornih metara na prostoru između današnje Prozivke i prigradskog naselja Aleksandrovo, a u to vrijeme zapuštenog, močvarnog zemljišta u neposrednoj blizini s nastanjenim teritorijem grada Subotice. Projekt stadiona trebao je obuhvatiti i šumice, botanički vrt, ukrasni park, šetalište i jezera koja bi bila u službi saniranja postojećih baruština. Nositelj izrade tehničke dokumentacije, kao i arhitektonskih rješenja, bio je inženjer *Kosta Petrović*, šef tehničkog odjela gradske općine.

Na fotografijama koje smo dobili iz riznice subotičkog Historijskog arhiva možete vidjeti kako je izgledalo sokolsko sletišće iliti današnji Gradski stadion u Subotici tijekom vježbi na sokolskom sletu.

IZGRADNJA SLETIŠTA

Osnovna namjena realiziranja jedne ovakve velike investicije u prvom redu je bila potreba za izgradnjom sokolskog sletišća koje je prema zamisli projekatnata trebalo sadržavati: stadion (vježbalište, tribine i prometne površine u neposrednoj okolini stadiona), zbiralište (svlačionice, nastupalište, komunikacije) i prostor izvan sletišća (tramvajska pruga, prostor za parkiranje vozila, šetališta). Nakon održanog velikog sleta cijeli objekt ostaje gradu za višenamjensku svrhu tjelovježbanja školske mladeži, sportskih klubova i udruga, a prema postojećem projektu samo sletišće ima mogućnost prenamjene (po

Projekt

Na izradi projekta, uz Kostu Petrovića, sudjelovali su još i arhitekt Franja De Negri i inženjer Oton Tomandi, dok je geodetske radove obavio inženjer Albert Prohaska.

potrebi) za prigodni izložbeno-sajamski prostor, mjesto održavanja različitih smotri i prigodnih događanja, te konačno kao šetalište-odmaralište svih građana.

U prilog svemu navedenom izložene su i pogodnosti odabira upravo spomenute lokacije, jer je mjesto dobro: zbog vrlo povoljnog terena (dovoljna količina zemlje), popodnevnog položaja sunca, orijentiranost glede vjetrova, prometnih mogućnosti. Iznimno važan detalj bio je i predviđeni kapacitet tribina na kojima se moglo smjestiti 88 loža s ukupno 384 mjesta, sjedećih mjesta (5138) i stajućih mjesta (15.000), što ukupno iznosi 20.582 mjesta za posjetitelje, uz povećanje kapaciteta do 25.000 gledateljskih mjesta.

ANGAŽMAN OPĆINE

Realiziranje ovakvog, za ono vrijeme golemog projekta ne bi bilo ni zamislivo bez velikog angažmana gradske uprave koja je imala sluha za potrebe izgradnje sokolskog (gradskog) stadiona. Općina i država ponajprije su osigurale potrebno zemljište, mješavinu zemlje i zgure (8000 kubičnih metara), besplatno je dostavljeno 5400 metara cijevi potrebnih za izvođenje drenažnih radova, osigurane su besplatne sadnice, te su konačno izrađeni svi građevinski projekti i određeno vodstvo cjelokupne izgradnje. Sve u svemu, to je iznosilo oko 1 milijun tadašnjih dinara, plus vrijednost zemljišta za sletišće (203.700 četvornih metara) po procijenjenoj vrijednosti od 250.000 dinara. Stvarna i konačna vrijednost cjelokupnog objekta, nakon izgradnje svih zamišljenih cjelina, iznosila je 3,5 do 4 milijuna dinara.

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKП Суботичке пијаце
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Mala Bosna

Foto: Marija Matković

14. svibnja 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Bicikl

Ekonomska kriza i visoka cijena goriva natjerale su mnoge da se ponovne vrate starim, dobrim biciklima i na najjeftiniji način realiziraju svakodnevni transport do željenih destinacija. Na prvi pogled ne košta ništa, a dobro je i za zdravlje. Ali! Bicikl mora biti tehnički ispravan (što zahtijeva određene financijske izdatke kod starijih modela), inače slijedi prometna kazna koja po novom zakonu uopće nije bezazlena. A novi bajsevi baš nisu ni jeftini. Znači, ostaju nam samo noge. To ne košta ništa, osim poderane obuće...

FOTO KUTAK

Putujuća kolonija!

KVIZ

Faust Vrančić

U kojem je stoljeću rođen Faust Vrančić?
Što je bila njegova temeljna naobrazba?
Gdje je sve djelovao u svom osebujnom životnom vijeku?
Koje je literarno djelo objavio 1595. godine?
Što je njegovo najpoznatije tehničko djelo?
Koje je godine i gdje umro Faust Vrančić?

U 16. stoljeću (1551. godine) u Šibeniku.
Humanističke i prirodne znanosti, filozofija, pravo i tehnika.
Požunu, Rimu, Pragu, Veneciji, Ugarskoj.
Petojzlični rječnik – Rječnik pet najplemenitijih jezika Europe.
Prikaz padobranca – Homo volansa (letećeg čovjeka).
27. veljače 1617. godine u Veneciji.

VICEVI

Bijesnim glasom obraća se otac svom sinu:

- Posljednji put te pitam, kada ćeš popraviti ocjene?
- Drago mi je da me to posljednji puta pitaš - odgovori sin.

- Sine, zašto si dobio jedinicu iz vladanja? - upita otac.
- Zato što sam udarao glavom o zid.
- Pa zašto si, molim te, udarao glavom u zid?
- Nije to bila moja glava...

- Marko, zašto si jučer istukao Ivicu? - upita učiteljica.
- Zato što mi je prije dvije godine rekao da izgledam kao nosorog.
- Dobro, a zašto si ga baš jučer tukao?
- Tek sam jučer vidio kako izgleda taj nosorog.

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Miroljubivo u Sonti

SONTA – U srijedu, 5. svibnja, i nedjelju, 9. svibnja, odigrane su utakmice 26. i 27. kola Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula. U 26. kolu nogometaši sončanskoga Dinama bili su slobodni, a u 27. kolu u Sonti je gostovala Sloga iz Čonoplje. Mlada ekipa Dinama igrala je bezvoljno i bezidejno, tako da su i nejak Čonopljani za domaćine bili prejak protivnik. Prednost od jednoga igrača viška plavi nisu uspjeli iskoristiti za sigurno osvajanje tri boda. Naime, već u 20. minuti, nakon sudara s vratarnom Dinama *Matićem*, napadač gostiju *Vidović* ozbiljnije je ozlijeđen, a kako Sloga nije imala pričuva, nastavila je utakmicu s igračem manje. Dinamo je imao blagu inicijativu u polju, no pred gostujućim vratarnom plavi napadači bili su bezopasni, sve do 73. minute, kad je pričuva *Čapo* doveo domaćine u prednost. Do konca utakmice ovoga puta malobrojni gledatelji vidjeli su još nekoliko bezidejnih napada i poluprilika plavih, a u 88. minuti, nakon udarca iz kuta, poravnanje rezultata zgoditkom *Švilara* i veliku radost gostiju. Tako se glavinjanje Dinama nastavlja, bodovi se nemilice rasipaju, a kako se bliži kraj prvenstva, mladi nogometaši iz utakmice u utakmicu postaju sve bezvoljniji. Dinamo: *Matić*, *Rakin*, *Nesvanulica*, *Andrašić*, *Vidaković M*, *Ileš* (*Majstorović*), *Gal*, *Vidaković K* (*Čapo*), *Kmezić*, *Đurkov*, *Vučičević* (*Karajkov*)

Ostali rezultati 26. kola: Sloga – Dinamo (Bački Breg) 4:0, Hajduk – Dunav (Bački Monoštor) 5:2, Jedinstvo (Ribarevo) – OFK Metalac 3:3, Terekveš – Aleksa Šantić odg. za 23. svibnja i Sport – OFK Odžaci 2:4. Ostali rezultati 27. kola: OFK Odžaci – Terekveš 2:1, OFK Šikara – Jedinstvo (Ribarevo) 2:1, Panonija – Hajduk 1:5 i Dinamo (Bački Breg) – Jedinstvo (Kolot) 3:1.

Nakon odigranog 27. kola Sončani zauzimaju 10. mjesto na tablici.

I. A.

VOJVOĐANSKA LIGA ISTOK

Bačka na korak do baraža

SUBOTICA – Odličnom i efikasnom igrom u derbi susretu protiv Radničkog iz Zrenjanina (4:1) nogometaši Bačke su vjerojatno osigu-

rali drugu poziciju na tablici Vojvođanske lige skupina Istok i mjesto u baražnom susretu za plasman u viši rang natjecanja. Strijelci za jednu od najvažnijih pobjeda ovoga proljeća bili su: *Babić*(2), *Đokić* i *Strapak*.

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA BAČKA PALANKA - II. RAZRED

Sloga zadovoljna osvojenim mjestom u sredini tablice

PLAVNA – U posljednjem kolu Sloga je na svom terenu igrala neriješeno (0:0) protiv Mladosti MB iz Malog Bača. Bila je to, kao što se i očekivalo, prava prvenstvena i borbena utakmica u kojoj su domaćini bili znatno bolji. Od brojnih šansi nogometaši Sloge nisu uspjeli niti jednu realizirati, ali su ipak prikazali publici veće mogućnosti nego u prethodnim susretima. Pred kraj utakmice isključen je jedan igrač gostujuće momčadi i pravo je čudo što Sloga nije uspjela nijednom svladati vratara gostujuće ekipe. Trener Sloge *Mika Rakić* sve nade polaže u mlade igrače s kojima redovito radi, a neki će od njih već u sljedećim sezonama ojačati momčad. Sloga je u ovom prvenstvu zauzela solidno četvrto mjesto s ukupno 17 osvojenih bodova, što i nije baš neuspjeh, s obzirom na različite probleme koje je imala u ovoj sezoni.

Sloga: *Novaković*, *Elesin*, *Oto*, *Pupovac*, *Stojanović* (*Tucev*), *Grubješić*, *V. Nikolić*, *Nonković*, *Gajić*, *B. Nikolić*, *Probojčević*.

Z. Pe.

FLASH SPORTSKE VIJESTI

* ODBOJKA, SUBOTICA – U subotu i nedjelju (15. i 16. svibnja) na Trgu Republike i Trgu slobode bit će održan deseti turnir u mini odbojci MC' Donalds Street Volleyball. Najavljeno je sudjelovanje 180 ekipa s 1200 natjecatelja.

* VESLANJE, BEOGRAD – Prošloga vikenda u Beogradu je održano I. kolo Omladinske lige Srbije u veslanju. VK Palić osvojio 3 medalje.

* KARATE, LAZAREVAC – KK Enpi osvojio je naslov ekipnih seniorskih prvaka države u muškim i ženskim borbama.

* STOLNI TENIS, SUBOTICA – Dragan Todorović pobjednik je svibanjskog SU TOP 10 za amatere.

* NOGOMET, SUBOTICA – Nogometaši Spartaka ZV odigrali neodlučeno (0:0) protiv Metalca u 28. kolu Super lige Srbije.

RUKOMET

Pobjeda na domaćem terenu

STANIŠIĆ – U nedjelju, 9. svibnja, u 17:30 u Stanišiću pred oko 200 gledalaca odigrana je rukometna utakmica između RK »Stanišić« i RK »Prigravica«. Utakmica je okončana pobjedom domaćina rezultatom 24:20.

S.T.

RIBOLOV

Prvenstvo Srbije u sportskom ribolovu

BAČ – U organizaciji Ribolovnog saveza Srbije 7. i 8. svibnja na kanalu Dunav-Tisa-Dunav u Baču održano je pojedinačno prvenstvo Srbije u sporskom ribolovu za kadete i kadetkinje. Od ukupno sedam kadetkinja i šesnaest kadeta, najbolje rezultate su postigli: kadetkinje – *Ema Turčan* iz Lalića, *Martina Kukučka* iz Gložana i *Ana Dudkova*, također iz Gložana, dok su u konkurenciji kadeta najbolji bili *Nikola Ristić* iz Vranja, *Petar Ristić* također iz Vranja i *Vukašin Tomić* iz Kladova.

Novi šampioni iz Dudove šume

Vitrine TK Spartak iz Subotice prepune su pobjedničkih, šampion-skih pokala koje su decenijama osvajali tenisači i tenisačice koji su branili boje kluba. Uz Splitske (TK Split), Subotičani se mogu pohvaliti s najviše osvojenih naslova na brojnim državnim i republičkim natjecanjima, ponajprije zbog sjajnih generacija tenisača koji su započeli s igranjem tenisa upravo na zemlji Dudove šume. Veliki rezultatski uspjesi *Tandarija, Baloga, Špeara, Rože, Kukarasa, Dulića* u muškoj i *Sel, Sigulinski, Lukić* u ženskoj konkurenciji, ali i svih drugih tenisača i tenisačica ovoga trofejnoga kluba, velika su inspiracija današnjim generacijama koje svoj teniski put trasiraju svakodnevno trenirajući pod stručnim nadzorom *Ladislava Demetera, Danila Šakića* i *Pal Fezea*. A da šampionski duh nastavlja živjeti u

tenisu »Spartakovaca«, na najbolji mogući način potvrđuje nekoliko turnirskih uspjeha, koje su u proteklih par tjedana ostvarili tenisači i tenisačice iz kluba koji nosi ime velikog subotičkog predratnog sportaša. Što su to osvojili, zapitali smo *Ladislava Demetera*, trenera Spartaka.

»Na prvenstvu Vojvodine za igrače i igračice do 16 godina starosti, održanom u Vršcu, *Andor Vas* i *Darija Čatipović* osvojili su naslove pobjednika u muškoj i ženskoj konkurenciji, dok su na turniru u Somboru za dječake i djevojčice do 10 godina starosti pobjedničke pokale osvojili *Karim Bendžama* kod dječaka, odnosno *Mila Mejić* u konkurenciji djevojčica. Vrijedi istaknuti kako su u konkurenciji dječaka sva tri prva mjesta pripala našim malim tenisačima, jer je drugo mjesto osvojio *Kristijan Juhas*, a treći je *Dario*

Bustruc. Također, na nedavnom prvenstvu Vojvodine za igrače do 14 godina starosti, naš tenisač *Vidor Roža* je osvojio treće mjesto u iznimno jakoj igračkoj konkurenciji. Svi ostvareni rezultati plod su višegodišnjeg rada, osobito s tenisačima i tenisačicama koji su osvojili naslove u konkurenciji do 16 godina, rada koji je započeo trener *Relja Dulić*, a nastavljamo ga trener *Šakić* i ja, uz stručni nadzor trenera *Fezea*. Nažalost, najveći problem u ostvarivanju još boljih rezultata na domaćem i inozemnom planu, što je u vrhunskom

juniorskom tenisu izuzetno važno, predstavlja akutan nedostatak dovoljnih financijskih sredstava bez kojih je teško stići do još boljih i zapaženijih rezultata. Trudimo se koliko možemo, roditelji nastoje osigurati djeci maksimalni tjedni trening, a što se ostvaruje u dodatnim treninzima koje pokriva klub i vjerujem kako će biti još mnogo dobrih rezultata. Prva prilika je i državno prvenstvo do 16 godina koje se ovih dana održava upravo na našim terenima u Dudovoj šumi.

Juniorsko prvenstvo Srbije do 16 godina

Na terenima TK Spartak iz Subotice u tijeku je juniorsko prvenstvo Srbije za tenisače i tenisačice starosne dobi do 16 godina. Prvenstvo je započelo prvim kolom i svečanim otvorenjem u srijedu, 12. svibnja, a finalni susreti su na programu u subotu, 15. svibnja.

Po riječima domaćina, USR »Podunavlje« iz Bača, vrijeme je poslužilo natjecatelje, ribe je bilo u izobilju, postignuti su dobri rezultati, a da sve prođe u najboljem redu pobrinuli su se sudije *Ante Čavar* i *Antun Filipović* iz Bača.

S. Č.

JEDRENJE

Kup Jugoistočne Europe

PALIĆ – Više od sedamdeset natjecatelja iz osam zemalja sudjelovalo je na višednevnoj regati IV. kupa Jugoistočne Europe za djecu do 15 godina starosti, održanoj prošloga tjedna na jezeru Palić. Pobjednica u ženskoj konkurenciji je *Miriam Babjakova* (Slovačka), dok je kod dječaka najbolji bio *Lazar Kosić* iz Srbije.

POGLED S TRIBINA

Ah, taj nogomet

Nacionalna prvenstva najjačih europskih država i nogometnih vele-sila ubrzano se završavaju zbog skorašnjeg početka Svjetskog prvenstva u Južnoj Africi i već su poznati prvaci Njemačke, Engleske, Francuske, dok će predstojeći vikend dati odgovor na pitanje tko će zavladati tronom u Španjolskoj i Italiji. Izuzev Francuske, u čijoj Ligue 1 Marseille u posljednje prvenstveno kolo ulazi s nedostižnih 5 bodova viška ispred momčadi Lillea, i Njemačke u kojoj je bavarski ponos Bayern više-manje imao naslov Bundeslige prije oproštajnog susreta s Herthom (18 golova bolja gol razlika od Schalkea), u svim trima ostalim ligama »europske petice« prvak se nije znao do posljednjeg kola. Londonski Chelsea stigao je do naslova prvaka Premiershipa tek pobjedom u posljednjem, 38. kolu (8-0 Wigan) i na trijumfalan način obilježio kraj šampionske utrke s Manchester Unitedom. U nedjelju, 16. svibnja, Barceloni treba domaća pobjeda protiv Valladolida za osiguranje obrane naslova prvaka španjolske Primere, dok će milanski Inter morati na gostujućem terenu pobijediti Sienu, ukoliko želi kompletirati još jedan scudetto u talijanskoj Serie A.

Tako to izgleda u nogometnoj Europi, a finale nogometnog prvenstva Hrvatske odlučeno je nakon velikog hrvatskog derbija (Dinamo-Hajduk) u Zagrebu, kada su »modri« i matematički potvrdili još jedan (peti) uzastopni naslov prvaka. Posljednje, 30. kolo, riješit će jedino enigmom – hoće li vinkovačka Cibalia (gostovanje u Osijeku) uspjeti potvrditi svoje povijesno drugo mjesto na tablici i na najljepši mogući način okončati sezonu iz snova? Na koncu, i hrvatski klupski nogomet više nije monoton. Pobjedom u oba finalna susreta protiv Šibenika, Hajduk je osvojio kup Hrvatske i prekinuo seriju Dinamovih »duplih kruna«.

NOGOMET

Očekivane pobjede

Pretposljednje kolo 1. HNL donijelo je očekivane rezultate domaćih momčadi Cibalie (5-0, Croatia Sesvete) i Hajduka (4-1, Međimurje), ekipa koje se bore za prestiž osvajanja naslova viceprvaka Hrvatske, dok je prvak Dinamo poražen na gostovanju u Šibeniku (2-1). Ostali rezultati 29. kola: Rijeka – Inter 3-1, Lokomotiva – Slaven 1-1, Varteks – Zadar 1-0, Zagreb – Osijek 1-0, Karlovac – Istra 1961 1-1.

KOŠARKA

Visok poraz Zadra

Do sada jedina neporažena momčad A-1 lige za prvaka – Zadar, visoko je poražen na gostovanju kod Zagreba (101-75), ali je unatoč prvom natjecateljskom porazu uspio zadržati vodstvo na tablici. Drugoplasirana Cibona pobijedila je momčad Vrijednosnice OS Darda (86-76) i primakla se Zadranima na samo bod zaostatka.

Vujčić bez naslova s Olympiakosom

Hrvatski košarkaški reprezentativac Nikola Vujčić nije uspio osvojiti naslov prvaka Eurolige u majici Olympiakosa, jer je u finalnom susretu najboljih dviju momčadi Final foura u Parizu uvjerljivo bila bolja španjolska momčad Barcelona (86-68). Vujčić je bio prvak Eurolige kada je nastupao za Macabi (Izrael).

TENIS

Južnji bolji od Čilića

Najbolji hrvatski tenisač današnjice Marin Čilić poražen je od ruskog tenisača Mihaila Južnjog u finalu ATP turnira u Munchenu (3-6, 6-4, 4-6), doživjevši i četvrti poraz u isto toliko međusobnih susreta.

VATERPOLO

Jug na Final fouru Eurolige

Prvaci Hrvatske, vaterpolisti Juga iz Dubrovnika, nastupaju ovoga vikenda po šesti put uzastopno na Final fouru Europske lige koji se ove godine održava u Napulju, a mjesto u još jednom finalu pokušat će osigurati pobjedom protiv crnogorske momčadi Primorca iz Kotora. Polufinalni susret se igra u petak, 14. svibnja, s početkom u 20 sati. U drugom polufinalu sastaju se beogradski Partizan i talijanski Pro Recco (petak, 18 sati).

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Mogućnost odloženog plaćanja

AMIR MEMIŠEVIĆ, NOGOMETAŠ BSK-A IZ BORČE

Volio bih zaigrati u inozemstvu

Nakon superligaške scene želio bih se okušati negdje vani

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Talentirani subotički nogometaš *Amir Memišević* zamijenio je majicu matičnog Spartaka za onu momčadi BSK-a, superligaške momčadi iz Borče nadomak Beograda.

»Nogomet sam počeo trenirati sa 7 godina u Spartaku iz Subotice, a prvi trener mi je bio *Miodrag Štaka*. U Kvalitetnoj ligi Vojvodine ukupno sam postigao oko 150 golova, a svakako ću upamtiti sezonu u kadetima kada sam postigao 35 i onu u omladincima kada sam sa 17 golova bio najbolji strijelac lige. Sve to me je dovelo i do prve momčadi Spartaka, u kojoj mi je trenerski tandem *Bajić-Puhalak* pružio šansu za igru«, priča Amir.

SPARTAK

»Prvu utakmicu za seniorsku ekipu, predvođenu sjajnim igračima poput *Vladana Savića*, *Igora Popovića*, *Predraga Mijića* i drugih, odigrao sam sa 17 godina protiv Sevojna u gostima. Ušao sam u igru u 85. minuti pri rezultatu 1-1 i u posljednjim trenucima meča promašio 'kolosalnu šansu' za vodstvo. Nisam znao što me je snašlo, vjerojatno zbog prevelike želje za dokazivanjem, a i zbog straha od važnosti tog susreta. Nažalost, Spartak je iz godine u godinu zapadao u probleme, što je 2007. godine rezultiralo ispadanjem u treću ligu. Međutim, upravo te sezone, kada smo ispadali, ja sam 'eksplodirao' i na 10 utakmica postigao 7 golova i zapao za oko superligaškim klubovima iz zemlje i inozemstva. Ipak, odlučio sam još godinu dana ostati u matičnom klubu, a potom je uslijedio poziv iz BSK Borče, koji nisam mogao odbiti.«

BSK

»BSK je bio jedan od najboljih klubova u Prvoj Telekom ligi Srbije, s ambicijama ulaska u Superligu, što je meni potpuno odgovaralo. Nakon mnogo peripetija oko fuzije Spartaka i Zlatibor

Amir Memišević (lijevo) u akciji

vode i mog prelaska u BSK konačno sam registriran za novi klub i mogao sam se posvetiti novim obvezama. Nisam se pokajao, kao uvjerljivo najbolja ekipa plasirali smo se u Jelen Superligu i tako ostvarili zacrtani cilj. Te godine su mi najteže pale dvije utakmice protiv Spartaka, pogotovo ona druga koju smo igrali u Subotici, u mom gradu, na mom stadionu, protiv mog kluba. Ulazak u Superligu nije ništa bitno promijenio u klubu, ekipa je ostala ista izuzev pojačanja – *Aleksandra Đukića*, koji se vratio s posudbe iz Banata. Zbog ozljede desnog stopala propustio sam gotovo cijeli prvi dio sezone, tek sam u posljednjem kolu s OFK Beogradom zaigrao u drugom poluvremenu. U BSK-u ima nekoliko igrača koji su već dugo u klubu i ostavili su dubok trag, pa zbog toga i zaslužuju da igraju, a ja ove sezone dobivam šansu s klupe i

svaki put je maksimalno iskoristim. Ove godine je Superliga jača u odnosu na prethodnu, prije svega zbog vraćanja u život nogometašnih centara kao što su Subotica i Požarevac, a i ulaskom nekih novih klubova (BSK, Metalac). U klubu na mojoj poziciji igraju još dva igrača, *Đukić* i *Živadinović*, pa je tako teško izboriti se za mjesto u timu. Prednost ima *Đukić* koji je najstariji i najiskusniji. Do sada smo igrali s jednom špicom, a dolaskom *Miodraga Radanovića* formacija se promijenila u napadačku 4-4-2, pa tako sada imam veću minutažu. Ali bez obzira tko igra, svima nam je cilj osigurati superligaški ostanak malom klubu iz beogradskog predgrađa.

REPREZENTACIJA VOJVOĐANSKIH HRVATA

»Prvi poziv da zaigram za reprezentaciju vojvođanskih Hrvata

ugodno me je iznenadio i odmah sam ga prihvatio. Na prvoj utakmici sam postigao 3 gola, svidio im se, i potvrdio daljnje odazivanje na pozive. Trenutačno mi to ne dopuštaju obveze u BSK-u, ali ću jamačno razmotriti svaki sljedeći poziv i rado se priključiti reprezentaciji. Sada trenutačno razmišljam samo o klubu i o tome kako ćemo izboriti ostanak u Superligi, pa ako bude sreće na ljetu ili sljedeće zime da se pronade neki povoljan angažman u inozemstvu.«

SUBOTICA

»Posljednji put sam u Subotici bio prije mjesec dana. Puno mi nedostaje obitelj, društvo i sam grad, ali ovo je 'suhi' profesionalizam i nema mjesta za emocije. Uskoro će i kraj sezone, pa će biti i vremena za sve to«, zaključuje Amir Memišević.

PETAK
14.5.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Trenutak spoznaje
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 - Dolina sunca
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Šareni planet: Tobago, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - McLeodove kćeri 6
 14.10 - Vijesti
 14.40 - Glas domovine
 15.05 - Drugo mišljenje
 15.35 - Znanstvena petica
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.20 - Hrvatska uživo
 17.50 - Iza ekrana
 18.20 - Kod Ane
 18.35 - Dolina sunca
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Tito, dok-igrana serija
 21.05 - Ciklus novog hrvatskog filma: Crnci
 22.30 - Lica nacije
 23.25 - Vijesti
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 00.50 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
 01.35 - Down in the Valley, američki film
 03.25 - Pet zvjezdica, serija
 04.10 - Oprah show
 04.55 - Skica za portret
 05.05 - Moj grijeh, telenovela

06.45 - Najava programa
 06.50 - Žderonja, crtana serija
 07.10 - Trolovi, crtana serija
 07.35 - TV vrtić: Vodene kozice
 07.45 - Tajni dnevnik patke Matilde: Prehladeni pjetlić
 --- - Dečki iz dvorca: Gnijezdoja
 --- - Brum: Brum i otmjeni pas
 08.10 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 08.35 - Dvorac igračka, serija
 09.00 - Daleko od doma, serija
 09.25 - Zabavni program
 10.00 - Cranford, serija
 10.45 - Duh zaštitnik, američki film

13.30 - Povratak na novo, humoristična serija
 13.50 - Moja žena i djeca 4, humoristična serija
 14.10 - Pet zvjezdica, serija
 14.55 - Kod Ane
 15.10 - Puni krug
 15.25 - Izazovi: Nova obitelj, belgijski dokumentarni film za mlade
 15.40 - TV vrtić: Vodene kozice
 15.50 - Tajni dnevnik patke Matilde: Prehladeni pjetlić
 --- - Dečki iz dvorca: Gnijezdo
 --- - Brum: Brum i otmjeni pas
 16.15 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
 17.05 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 18.00 - Vijesti na Drugom
 18.20 - Županijska panorama
 18.50 - Otkad si otišla 2, humoristična serija
 19.20 - Johnny Bravo
 19.45 - Crtani film
 19.55 - Napulj: Vaterpolo, EL - Final Four: Primorac - Jug, prijenos
 21.10 - Muškarci na stablima, serija
 21.55 - Vijesti na Drugom
 22.10 - Biograd: Najbolje od Porina, snimka koncerta
 23.30 - Izlazak, mini-serija
 01.10 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
 07.00 Jackie Chan
 07.30 Tomica i prijatelji
 07.45 Fifi i cvjetno društvo
 08.00 Bumba, crtana serija
 08.10 Odavde do vječnosti
 10.10 Magična privlačnost
 11.10 IN magazin
 12.00 Farma, reality show
 13.00 Provjereno, magazin
 14.00 Odavde do vječnosti
 16.00 Magična privlačnost
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.20 Naša mala klinika, serija
 18.15 IN magazin
 18.50 Uputnik, kviz
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Farma uživo, reality show
 22.20 Gimnazija za divljake, igrani film
 23.50 Mandžurijski kandidat, igrani film
 02.10 Ezo TV, tarot show
 03.10 Vožnja smrti, igrani film
 04.40 Perike, sljokice i perje, igrani film
 06.15 Kraj programa

06.40 Miffy, animirana serija

06.55 YooHoo i prijatelji, animirana serija
 07.10 Looney Tunes
 07.35 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
 09.55 Kralj Queensa, serija
 10.25 Pod istim krovom, humoristična serija
 11.10 Raymond, humoristična serija
 11.40 Bibin svijet, serija
 12.10 Ekkluziv, magazin
 12.30 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.20 Najljepši urok, telenovela
 14.10 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
 15.45 Cobra 11, kriminalistička serija
 16.35 Kralj Queensa, humoristična serija
 17.05 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.30 Raymond, humoristična serija
 18.00 Bibin svijet, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show uživo
 22.15 Šlampavi muževi, igrani film, komedija (1. dio)
 23.15 Hrvatska traži zvijezdu - odluka, glazbeni show uživo
 23.55 Šlampavi muževi, igrani film, komedija (2. dio)
 00.45 Vijesti
 00.55 Čon Flux, igrani film, znanstveno-fantastični
 02.25 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
15.5.2010.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Muškarci na stablima, serija
 06.50 - Znanstvena petica
 07.20 - Iza ekrana
 07.50 - Vijesti
 08.05 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Shane, američki film
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Kućni ljubimci
 10.50 - Veterani mira, emisija za branitelje
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Moj grijeh, telenovela
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.35 - Reporter: Zašto kupujemo?
 15.45 - Euromagazin

16.20 - Vijesti
 16.30 - Kulturna baština
 16.45 - Josip i njegova obitelj, dokumentarni film
 17.35 - Eko zona
 18.05 - Jelovnici izgubljenog vremena
 18.30 - Luda kuća 5, humoristična serija
 19.07 - Tajni dnevnik patke Matilde
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Biograd: Dodjela diskografske nagrade Porin, prijenos
 22.05 - Vijesti
 22.20 - Vijesti iz kulture
 22.30 - Mamutica, kriminalistička serija
 23.25 - Filmski vikend sa Seanom Conneryjem: Pravedan cilj, američki film
 01.10 - Filmski maraton: Oslobođi nas Eve, američki film
 02.55 - Filmski maraton: Devet života, američki film
 04.50 - Domaći dok.film
 05.20 - Moj grijeh, telenovela

07.00 - Najava programa
 07.05 - Vrijeme je za Disneyja: 101 dalmatinac
 07.30 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 07.55 - TV vrtić
 08.05 - Danica: Danica i vjeverica
 08.10 - Ninin kutak
 08.15 - Čarobna ploča
 08.30 - Navrh jezika
 08.40 - Izazovi: Nova obitelj, belgijski dokumentarni film za mlade
 08.55 - Kokice
 09.25 - Ton i ton 1 (6.)
 09.40 - Ni da ni ne
 10.40 - Briljanteen
 11.25 - Majstori svirači (5/6)
 12.00 - Spomen misa - Bleiburg, prijenos
 13.55 - Monte Carlo: Kvalifikacijski trening FI za Veliku nagradu Monaka, prijenos
 15.15 - 4 zida
 16.00 - Zagreb: Tenis, ATP Challenger
 19.35 - Tudinci u Americi, humoristična serija
 19.55 - Crtani film
 20.10 - Tko je ovdje lud?, američki film
 21.55 - Ludo krstarenje, američko-njemački film
 23.25 - Sportske vijesti
 23.40 - Ritam tjedna,

HRT2 18.5.2010., 13:35
ODBROJAVANJE DO
EUROSONGA
EPIZODA: 1

Nekoliko je dana do najvećeg svjetskog TV spektakla - 55. natjecanja za Pjesmu Eurovizije, koje se održava 25., 27. i 29. svibnja u novoj Areni u Oslu. Eurosong je u izravnom prijenosu najgledanije emisija u svijetu. A kako se pripremaju izvođači koji će ove godine predstavljati svojih 39 zemalja? Pogledajte u 3 emisije Odbrojavanje do Eurosonga - samo na Hrvatskoj televiziji!

Emisije su na programu 18., 19. i

glazbeni magazin
 00.20 - Povijest Svjetskih nogometnih prvenstava: 1978. Argentina
 01.20 - Noć u kazalištu: Judita
 02.40 - Kraj programa

06.25 Do-gooders, igrani film
 07.55 Istražiteljica, igrani film
 09.25 Dora istražuje, crtana serija
 09.50 Timmy Time, crtana serija
 10.05 Jagodica Bobica, crtana serija
 10.30 Dodir s neba, serija
 11.30 Frikovi, serija
 12.30 Čarobnice, serija
 13.30 Do-gooders, igrani film
 15.10 Farma, reality show
 17.00 Vijesti
 17.10 Farma, reality show - nastavak
 17.40 Gimnazija za divljake, igrani film
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Krvavi dijamant, igrani film
 22.35 Talac, igrani film
 00.35 Vožnja smrti, igrani film
 02.10 Ezo TV, tarot show
 03.10 Projekt: Meduza 1, igrani film
 04.40 Projekt: Meduza 2, igrani film
 06.10 Frikovi, serija
 07.00 Kraj programa

06.25 Miffy, animirana serija
 07.10 2 glupa psa, crtana serija
 07.35 Bakugan, crtana serija
 08.00 Bikeri s Marsa, crtana serija
 08.20 Skrivenne poruke, humoristična serija

20. svibnja popodne na Drugom programu.
Pobjednice ovogodišnje Dore i hrvatske predstavnice na Eurosongu u Oslu bit će predstavljene u trećem »Odbrojavanju«, a na samom natjecanju u polufinalu će nastupiti 27. svibnja.
Urednik: Aleksandar Kostadinov

09.05 Rocky i Bullwinkle, igrani film, obiteljski
10.45 Eddie, igrani film, sportska komedija
12.35 Tajna mog uspjeha, igrani film, komedija
14.35 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
17.25 Zvijezde Ekstra: Heidi Klum, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.05 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
20.00 Taxi, igrani film, akcijska komedija
21.45 TV premijera: Ključ tajni, igrani film, horor
23.35 Zvjerinjak, igrani film, komedija
01.30 Astro show, emisija uživo

**NEDJELJA
16.5.2010.**

05.45 - Najava programa
05.50 - Eko zona
06.20 - Glas domovine
07.00 - Euromagazin
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Solisti Berlinske filharmonije i West-Eastern Divan orkestra na Festivalu svetog Marka 2010.
09.25 - Opera box
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Monk 6, serija
11.00 - Monk 6, serija
11.40 - manjinski MOZAIK
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.35 - Vijesti

15.50 - Oscar, američki film
17.35 - Lijepom našom: Čačinci (2/2)
18.35 - U istom loncu, kulinarski show
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Stipe u gostima, serija
21.55 - Paralele
22.30 - Vijesti
22.55 - Filmski vikend sa Seanom Conneryjem: Obiteljski posao, američki film
00.50 - Monk 6, serija
01.35 - Monk 6, serija
02.30 - Skica za portret
02.45 - Lijepom našom: Čačinci (2/2)
03.40 - U istom loncu, kulinarski show
04.20 - Plodovi zemlje
05.10 - Rijeka: More

06.30 - Zgode Toma i Jerryja
06.55 - Paulino ljeto, serija
07.20 - Fia i klauni, norveški film za djecu
09.00 - Prijatelji
10.00 - Nora Fora, TV igra za djecu
10.50 - Biblija
11.00 - Zagreb: Misa, prijenos
12.00 - Međunarodni turnir standardnih i latinsko američkih plesova (2/2)
13.00 - Magazin LP
13.30 - Studio F1
13.50 - Monte Carlo: F1 za Veliku nagradu Monaka, prijenos
15.40 - Studio F1
16.05 - Olimp - sportska emisija
16.10 - Zagreb: Tenis ATP Challenger, prijenos
18.05 - Olimp - sportska emisija
18.10 - Košarka, PH: Zagreb - Cibona, prijenos
20.00 - Olimp - sportska emisija
20.20 - Elektra, američki film
22.00 - Sportske vijesti
22.15 - Garaža
22.50 - Povijest Svjetskih nogometnih prvenstava: 1982. Španjolska
23.45 - Vrijeme je za jazz: Boško Petrović - 75 godina (2. dio)
00.45 - Putovi vjere: Budizam - Putovanje u Ladakh, dokumentarna serija
01.30 - Kraj programa

07:20 Dodir s neba, serija
08:20 Dora istražuje, crtana serija
08:45 Timmy Time, crtana serija
09:00 Jagodica Bobica, crtana serija
09:25 Ulica sjećanja, serija
10:25 Automotiv, auto-moto magazin
10:55 Magazin Lige prvaka
11:25 Novac, business magazin
11:55 Zbogom, bivši, serija
12:55 Žene američkih vojnika, serija
13:55 Projekt: Meduza 1, igrani film
15:35 Projekt: Meduza 2, igrani film
17:00 Vijesti
17:10 Projekt: Meduza 2, igrani film - nastavak
17:30 Istražiteljica, igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Farma, reality show
21:00 Kuća na jezeru, igrani film
23:00 Red Carpet, showbiz magazin
00:20 Televizijska posla, serija
00:50 Talac, igrani film
02:35 Sonata, igrani film
03:55 Red Carpet, showbiz magazin
05:05 Automotiv, auto-moto magazin
05:30 Novac, business magazin
06:00 Kraj programa

06.35 Skrivena poruke, humoristična serija
07.00 Miffy, animirana serija
07.40 2 glupa psa i tajna vjeverica, crtana serija
08.05 Bakugan, crtana serija
08.30 Bikeri s Marsa
08.55 Rat u kući, humoristična serija (dvije epizode)
10.05 Jedna od dečiju, serija
10.35 Proslava zgoditka
10.50 Taxi, igrani film, akcijska komedija
12.30 Odred za čistoću
13.05 James Bond 007: U službi Njezina Veličanstva, film, akcijski
15.40 Columbo: Klimava kruna, serija
17.30 Discovery: Preživjeti divljinu - Brodolom, dokumentarni film
18.30 Vijesti
19.05 Ekkluziv, magazin
20.00 Daleko od kuće, igrani film, obiteljski
21.30 CSI: Miami, kriminalistička serija
22.25 Zakon braće, serija (dvije epizode)

00.05 TV premijera: Ključ tajni, igrani film, horor

**PONEDJELJAK
17.5.2010.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Mir i dobro
06.15 - Drugo mišljenje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.15 - Šareni planet, dokumentarna serija
11.10 - Treća dob, emisija
12.00 - Dnevnik
12.32 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 6
14.10 - Vijesti
14.40 - Normalan život
15.35 - Mijenjam svijet
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca, telenovela
19.30 - Dnevnik
20.10 - Vjerovanja, dokumentarna serija
20.45 - Potrošački kod
21.20 - Putovanje naših predaka, dok.serija
22.20 - Otvoreno
23.15 - Vijesti
23.30 - Poslovne vijesti
23.35 - Vijesti iz kulture
23.45 - Na rubu znanosti
00.40 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
01.25 - Pet zvjezdica, serija
02.10 - Dr. House 5, serija
02.55 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
03.40 - Skica za portret
04.05 - Vjerovanja, dokumentarna serija
04.35 - Potrošački kod
05.05 - Moj grijeh, telenovela

06.45 - Najava programa
06.50 - Žderonja, crtana serija
07.10 - Trolovi, crtana serija
07.35 - TV vrtić:
--- - Brlog
--- - Nogalo
07.53 - Čarobna ploča - učimo engleski
08.10 - Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
08.35 - Dvorac igračkica, serija za djecu
09.00 - Daleko od doma, serija za djecu
09.25 - Zabavni program

10.00 - Cranford, serija
10.45 - Minoes, nizozemski film
12.10 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
12.50 - Picigin na bačvicama, dokumentarni film
13.30 - Povratak na novo, humoristična serija
13.50 - Moja žena i djeca 4, humoristična serija
14.10 - Pet zvjezdica, serija
14.55 - Kod Ane
15.10 - Ton i ton 2 (3/10)
15.25 - Zanimljiva umjetnost Hrvata: Kamenita vrata
15.40 - TV vrtić:
--- - Brlog
--- - Nogalo
15.58 - Čarobna ploča - učimo engleski
16.15 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
17.05 - Na rubu znanosti
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Humoristična serija
19.20 - Johnny Bravo
19.45 - Garfield i prijatelji 1, crtana serija
20.15 - TV Bingo Show
21.10 - TračERICA, serija
22.00 - Vijesti na Drugom
22.15 - Dr. House 5, serija
23.05 - Skriveno, francusko-austrijsko-njemačko-talijanski film
01.00 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
01.45 - Kraj programa

06:10 Naši najbolji dani, serija
07:00 Jackie Chan
07:30 Tomica i prijatelji
07:45 Fifi i cvjetno društvo
08:00 Bumba, crtana serija
08:10 Odavde do vječnosti
10:10 Magična privlačnost
11:10 IN magazin
12:00 Farma, reality show
13:00 Najbolje godine, serija
14:00 Odavde do vječnosti
16:00 Magična privlačnost
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 Naša mala klinika, serija
18:15 IN magazin
18:50 Upitnik, kviz
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:00 Farma, reality show
22:00 Navy CIS, serija
23:05 Večernje vijesti
23:20 Heroji, serija
00:20 Seinfeld, serija
00:50 Bračne vode, serija
01:20 Medij, serija
02:20 Ezo TV, tarot show
03:20 Sonata, igrani film
04:50 Seinfeld, serija
05:15 Bračne vode, serija
05:40 Kraj programa

06.00 Miffy, animirana serija
06.15 Looney Tunes
06.40 YooHoo i prijatelji, animirana serija
07.00 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
09.15 Kralj Queensa, humoristična serija
09.40 Pod istim krovom, humoristična serija
10.25 Raymond, serija
10.55 Bibin svijet, humoristična serija
11.30 Ekkluziv, magazin
12.20 Večera za 5, lifestyle emisija
13.15 Najljepši urok, telenovela
14.00 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.40 Cobra 11, serija
16.30 Kralj Queensa, humoristična serija
17.00 Pod istim krovom, humoristična serija
17.25 Raymond, serija
17.55 Bibin svijet, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 Gas do daske, igrani film, akcijska komedija
21.45 Tarzan i izgubljeni grad, igrani film, pustolovni
23.20 Vijesti
23.30 Vatrene dečki, dramska serija (dvije epizode)
01.10 Astro show, emisija uživo

**UTORAK
18.5.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Normalan život
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Šareni planet, dokumentarna serija
11.10 - James Martin u Bretanji, dok. serija
11.40 - Kulturna baština
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 7
14.10 - Vijesti
14.40 - Među nama
15.35 - Kraljice, emisija pučke i predajne kulture
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz

18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca
19.30 - Dnevnik
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Dokumentarni film
21.40 - Poslovni klub
22.15 - Otvoreno
23.10 - Vijesti
23.25 - Poslovne vijesti
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Drugi format
00.35 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
01.20 - Pet zvjezdica, serija
02.05 - Zločinački umovi 3
02.50 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
03.35 - Kraljice, emisija pučke i predajne kulture
04.05 - Globalno sijelo
04.35 - Poslovni klub
05.05 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
06.55 - Žderonja, crtana serija
07.15 - Trolovi, crtana serija
07.40 - TV vrtić:
--- - Danica
--- - Gusarske priče
--- - Profesor Baltazar
08.10 - Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija
08.35 - Dvorac igračka, serija
09.00 - Daleko od doma, serija
09.25 - Zabavni program
10.00 - Cranford, serija
10.45 - Abel the Flying Liftboy - nizozemski film
12.30 - Dokuteka - Petar Krelja: Poslije štrajka, dok. film (1988.)
13.15 - Povratak na novo, humoristična serija
13.35 - Odbrojanje do Eurosonga (1/3)
14.10 - Pet zvjezdica, serija
14.55 - Kod Ane
15.10 - Koga briga?
15.40 - TV vrtić:
--- - Danica
--- - Gusarske priče
--- - Profesor Baltazar
16.15 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
17.05 - Drugi format
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama
18.50 - Humoristična serija
19.20 - Johnny Bravo
19.45 - Garfield i prijatelji 1
20.10 - Nepokoreni grad: Crna kožna torba, serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.55 - Zločinački umovi 3
22.45 - Fawty Towers Special: Basil the Rat
23.25 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
00.10 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija

00.55 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
07.00 Jackie Chan
07.30 Tomica i prijatelji
07.45 Fifi i cvjetno društvo
08.00 Bumba, crtana serija
08.10 Odavde do vječnosti
10.10 Magična privlačnost
11.10 IN magazin
12.00 Farma, reality show
13.00 Najbolje godine, serija
14.00 Odavde do vječnosti
16.00 Magična privlačnost
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Naša mala klinika, serija
18.15 IN magazin
18.50 Upitnik, kviz
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 Farma, reality show
22.00 Vicky Cristina Barcelona, igrani film
23.55 Večernje vijesti
00.10 Seinfeld, serija
00.40 Bračne vode, serija
01.10 Medij, serija
02.20 Ezo TV, tarot show
03.10 Vicky Cristina Barcelona, igrani film
04.45 Seinfeld, serija
05.10 Bračne vode, serija
05.40 Kraj programa

06.30 Miffy, animirana serija
06.45 Looney Tunes, crtana serija
07.10 YooHoo i prijatelji, animirana serija
07.30 RTL ritam zona - Priča o..., glazbena emisija
08.25 RTL ritam zona - Top 40 domaći, glazbena emisija
09.40 Kralj Queensa, humoristična serija
10.10 Pod istim krovom, humoristična serija
11.00 Raymond, humoristična serija
11.30 Bibin svijet, humoristična serija
12.00 Ekkluziv, magazin
12.20 Večera za 5, lifestyle emisija
13.15 Najljepši urok, telenovela
14.05 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.40 Cobra 11, serija
16.30 Kralj Queensa, humoristična serija
17.00 Pod istim krovom, humoristična serija
17.25 Raymond, serija
17.55 Bibin svijet, humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin

19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Hrvatska traži zvijezdu - Magazin, glazbeni show
22.00 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
23.15 Vijesti
23.25 Vatrene dečki, dramska serija (dvije epizode)
01.10 Astro show, emisija uživo

**SRIJEDA
19.5.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Među nama
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.15 - Šareni planet, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 7
14.10 - Vijesti
14.40 - Riječ i život, religijski program
15.35 - Noćna smjena, dokumentarni film
16.20 - Hrvatska uživo
17.35 - Najslabija karika, kviz
18.15 - Kod Ane
18.30 - Dolina sunca
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - A sad u Europu!
21.00 - Dossier.hr
21.50 - Proces
22.30 - Otvoreno
23.25 - Vijesti
23.40 - Poslovne vijesti
23.55 - e-Hrvatska
00.30 - Znanstvene vijesti
00.50 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
01.35 - P.D.James: Neka vrsta pravde, serija
02.20 - Šareni planet, dokumentarna serija
03.10 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
03.55 - A sad u Europu
04.40 - Noćna smjena, dokumentarni film
05.10 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
06.55 - Žderonja, crtana serija
07.15 - Trolovi, crtana serija
07.40 - TV vrtić:
--- - Ninin kutak
--- - Vitaminix
--- - Luckaste pačje pustolovine

08.10 - Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija
08.35 - Dvorac igračka, serija
09.00 - Daleko od doma, serija
09.25 - Zabavni program
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.30 - Povratak na novo, humoristična serija
13.50 - Odbrojanje do Eurosonga (2/3)
14.20 - Kod Ane
14.30 - Koga briga?
15.00 - TV vrtić:
--- - Ninin kutak
--- - Vitaminix
--- - Luckaste pačje pustolovine
15.35 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
16.25 - e-Hrvatska
17.00 - Znanstvene vijesti
17.20 - Nogomet U-21: Hrvatska - Slovačka, 1. poluvrijeme
18.20 - Vijesti na Drugom
18.30 - Nogomet U-21: Hrvatska - Slovačka, 2. poluvrijeme
19.35 - Garfield i prijatelji 1
20.00 - Nogomet - emisija
20.20 - Nogomet, prijateljska utakmica: Austrija - Hrvatska, prijenos
22.20 - Nogomet - emisija
22.40 - Vijesti na Drugom
22.55 - P.D.James: Neka vrsta pravde, serija
23.45 - Ciklus azijskog filma: Valcer s Bashirom, izraelski film
01.15 - Priče Ruth Rendell: Asfaltno bjesnilo, serija
02.00 - Kraj programa

06.10 Naši najbolji dani, serija
07.00 Jackie Chan
07.30 Tomica i prijatelji
07.45 Fifi i cvjetno društvo
08.00 Bumba, crtana serija
08.10 Odavde do vječnosti
10.10 Magična privlačnost
11.10 IN magazin
12.00 Farma, reality show
13.00 Najbolje godine, serija
14.00 Odavde do vječnosti
16.00 Magična privlačnost
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Naša mala klinika, serija
18.15 IN magazin
18.50 Upitnik, kviz
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Najbolje godine, serija
21.00 Farma, reality show
22.00 Privatna praksa, serija
23.05 Večernje vijesti
23.20 Nestali, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Bračne vode, serija
01.20 Medij, serija
02.20 Ezo TV, tarot show

03:20 Stanari, igrani film
04:55 Seinfeld, serija
05:20 Bračne vode, serija
05:50 Kraj programa

06.25 Miffy, animirana serija
06.45 Looney Tunes
07.10 YooHoo i prijatelji
07.25 RTL ritam zona - Retro, glazbena emisija
09.40 Kralj Queensa, serija
10.10 Pod istim krovom, serija
11.00 Raymond, serija
11.30 Bibin svijet, serija
12.00 Ekkluziv, magazin
12.20 Večera za 5, lifestyle emisija
13.15 Najljepši urok, telenovela
14.05 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.40 Cobra 11, serija
16.30 Kralj Queensa, serija
17.00 Pod istim krovom, serija
17.25 Raymond, serija
17.55 Bibin svijet, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 CSI: NY, serija
21.00 Mentalist, serija
21.55 Put osвете, serija
22.45 Zaboravljeni slučaj, serija
23.45 Vijesti
23.55 Vatrene dečki, dramska serija (dvije epizode)
01.40 Astro show, emisija uživo

**ČETVRTAK
20.5.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Riječ i život, religijski program
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Dolina sunca
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Šareni planet, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Moj grijeh, telenovela
13.20 - McLeodove kćeri 7
14.10 - Vijesti
14.40 - Trenutak spoznaje
15.35 - Nebeski vitezovi slavonske ravni, dokumentarni film
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.20 - Kod Ane
18.35 - Dolina sunca, telenovela
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Dome, slatki Dome - humoristična serija
21.50 - Pola ure kulture
22.15 - Ep reportaža
22.25 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.35 - Poslovne vijesti
23.40 - Vijesti iz kulture
23.50 - Indeks
00.25 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija

01.10 - Pet zvjezdica, serija
01.55 - Zakon i red: Zločinačke nakane 3, serija
02.40 - Oprah show (1216.)
03.25 - Šareni planet, dokumentarna serija
04.15 - Domaći dok.film
04.45 - Pola ure kulture
05.10 - Moj grijeh, telenovela

06.50 - Najava programa
06.55 - Žderonja, crtana serija
07.15 - Trolovi, crtana serija
07.40 - TV vrtić:
--- - Danica
--- - Profesor Baltazar
--- - Vitaminix
--- - Matylda
08.10 - Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija
08.35 - Dvorac igračka, serija
09.00 - Daleko od doma, serija
09.25 - Zabavni program
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.40 - Odbrojanje do Eurosonga (3/3)
14.15 - Pet zvjezdica, serija
15.00 - Kod Ane
15.15 - Kockice
15.45 - TV vrtić:
--- - Danica
--- - Profesor Baltazar
--- - Vitaminix
--- - Matylda
16.20 - Zvezdane staze: Enterprise 2, serija
17.05 - City Folk: Helsinki
17.30 - Indeks
18.00 - Vijesti na Drugom
18.20 - Županijska panorama

18.50 - Humoristična serija
19.20 - Johnny Bravo
19.45 - Garfield i prijatelji 1
20.10 - Rupe, američki film
22.10 - Vijesti na Drugom
22.25 - Zakon i red: Zločinačke nakane 3, serija
23.15 - Sedam razdoblja rocka: Bijela svjetlost, bijelo usijanje - Art-Rock, dok.serija
00.05 - Kraj programa

06:10 Naši najbolji dani, serija
07:00 Jackie Chan
07:30 Tomica i prijatelji
07:45 Fifi i cvjetno društvo
08:00 Bumba, crtana serija
08:10 Odavde do vječnosti
10:10 Magična privlačnost
11:10 IN magazin
12:00 Farma, reality show
13:00 Najbolje godine, serija
14:00 Odavde do vječnosti
16:00 Magična privlačnost
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 Naša mala klinika, serija
18:15 IN magazin
18:50 Upitnik, kviz
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:00 Farma, reality show
22:00 Provjereno, magazin
23:05 Večernje vijesti
23:20 Nestali, serija
00:20 Seinfeld, serija
00:50 Bračne vode, serija
01:20 Medij, serija
02:20 Ezo TV, tarot show
03:20 Noćne more, igrani film
04:35 Seinfeld, serija

05:00 Bračne vode, serija
05:25 IN magazin
06:00 Kraj programa

06.25 Miffy, animirana serija
06.45 Looney Tunes
07.10 YooHoo i prijatelji
07.25 RTL ritam zona - Dalmatinski libar, glazbena emisija
08.25 RTL ritam zona - Top 40 strani, glazbena emisija
09.40 Kralj Queensa, serija
10.10 Pod istim krovom, serija
11.00 Raymond, serija
11.30 Bibin svijet, serija
12.00 Ekkluziv, magazin
12.20 Večera za 5, lifestyle emisija
13.15 Najljepši urok, telenovela
14.05 Drugo lice, telenovela (dvije epizode)
15.40 Cobra 11, serija
16.30 Kralj Queensa, serija
17.00 Pod istim krovom, serija
17.25 Raymond, serija
17.55 Bibin svijet, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 CSI: Miami, serija
21.00 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
22.45 Kućanice, dramska serija
23.45 Vijesti
23.55 CSI: NY, serija
00.45 Mentalist, serija
01.40 Astro show, emisija uživo
02.40 Zaboravljeni slučaj

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se subotom u 16,30 a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom u 16 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

HEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kultuma povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Stazama agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

HEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

104, 4 Mhz

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	MUJARI KROJE	AUSTRIJA BROJNOVA	SPICUL NE JECA NICE AM VOLERS	VIDI POGLEDAJ	DRIGENT BROJNOVA	PINO ILOVO NEDGOE	PJESNICE VAPAJ	OTARIST CLARTON	OTREZAK	"RAJALIS"	POVRI SVEGA NACASIT EDORAJ	BORO KO J PRAJU BROJE U KORCI	BRLOF ARABATA	
PG. IDIAZ ZA BRPOZ ZEPHANO BIVLENO														
POUMA METHCHA BLJKA BINOZJ						LOVAKI UMETI- KOST ULAMERNA ZENE				STARJA POI OLUMICA BEGONIC				
MALE PJESNICE FIGURE NA PLAZA MA														
PRIBEDLA BIBARCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "VYEROTERKI"	TAKVA DRGO BRJKA SLATKA DAGDAT			PRAMER KUTUR HALIS			BRIDERTI ANTČKO IME VISA							
DRUGLO SLOVO		OLIMICA BATESI LEONIDA DYNAMA					MMARSKA BROJKA BPOI STANA							
PAŠ BOK OLUMAC BULJAK BATHAKI										KAYONICE OVERPALL TERR LOPTA IZ WILKES				
... I BOL VLATKA BTEFANOV BROD				DEUTERU ... KAS NASH		MOVKA SPJENA SEKA PJEVAČICA BATHALLIC					RUTENJ GLASUJLO BUDNO WOLIN			
PJEVAČ V TASOVIC					UNA HABOD U TALJANCI (HAB)				UŠČE LITOK KAREN U PJEVANA					
IPKRTI							UPREDNE BROJ TAVO I TAVO BVLJEDNO					"WERSIT" OLJIT GLASMANI		
BAZELUDNA ŽENA ČARA BLAUDIJA ODLUČNO BIRANJE IPOMI. BNAOCATO										DEGON BUDON JACON BROJMAN			PTICA BROJMAN	
NAVIRALIS				SPUTISI FUDJAC BROJTE- BROJALAC										
LEJNARKA TRČALJE				STAR SLAVIN OČNE BARENICE					OL. GRAD ACORBAJ- ODANA BROJCOL BROJKE					
PJEVAČICA GENO								MOJEDON NALLICA BOJA U BARTANA			ANDREA CLUPOR BOMES SUVETA BOJA			
NAPOLOAC			VISTA NAPEF EPOMA									URUORAJ BAMCI- BAMCI- BROJSMER		
RODJA U BROJANU BINOZJ						LOVAKI BROJ BROJODBA ANDONA								
OLJUNICE WRIGHT I BAVIJA							OLJUNICE OO ŽUBA TIPOR							
NAKLATKI CAPINI										OROLPON TRADIC				

U ovom križaljki su sakupljeni neki od najpopularnijih riječi iz hrvatskog jezika. Riječi su grupirane po broju slova koje imaju. U svakom polju treba upisati riječ koja odgovara broju slova koji je naveden u zaglavlju. Riječi se mogu upisati i uokolo i unutar polja. Riječi se mogu upisati i uokolo i unutar polja. Riječi se mogu upisati i uokolo i unutar polja.